

Kukwe Kuin Jesubtä Tikani Juankwe Juan

Tärä ne abko tikani Juankwe. Juan nikani Jesu mukore nitre ja töiti-kaka ni jätäbti iti mda mdabe. “Ni iti ja töitikaka Jesube abko Jesu nämane tarere kri,” abko tä tikani Juan 13.23; 19.26; 20.2; 21.7,20,24 ye kánti. Ni ja töitikaka Jesube btä tä blite, ye abko Juan ara nütüta. Juan abko ni israelita amne Jesukwe niara btä etba kwe Santiago kārā-bare ja töitikakäre jabe. Niara btä Santiago abko gwa gaka amne nämane nüne Nö Okwä Kri Galilea ken. Juankwe tärä ne tikani kä 80-90 angwane nütüta.

Nöbtä Juankwe tärä ne tikani abko Juan ara kākwe mikani gare nie Juan 20.30-31 kánti kukwe krörö tä tikani: “Ni Dianinkä Ngöbökwe abko Jesu ara amne niara abko Ngöbö Odei, ye abko rabadre era mun-krä amne munkwe tödekadre bti, abkokäre tikwe kukwe ne tikani,” abko Juankwe tikani. Ngöbö abko Jesu Rün ara abko Juankwe mikani ütiäte tärä nebtä. Erere arato, Jesu amne Ngöbö, Jesu Rün, abko tä ketetibe gwaire abko Juankwe mikani ütiäte tärä nebtä.

Juan namanina unbre angwane, nitre romanobo kākwe niara kita-ni ngite kä butu kädianta Patmos yete. Juan nämane nüne yete ngwa-ne, Jesukristo kākwe tärä kädianta Apocalipsis tikamna ie. Erere arato, tärä kädianta 1 Juan, 2 Juan amne 3 Juan abko tikani kwe arato.

Kristo jatani kä nebtä

1 1 Kena dekä, kä ne däte ngämi, känenkri ni kädeka-ta Kukwe nämane. Niara nämane nüne Ngöböbe amne niara abko Ngöbö ara arato. 2 Kena dekä kä ne däte ngämi, känenkri niara nämane ketetibe Ngöböbe. 3 Niara köböire Ngö-bökwe jändrän jökrä dätebare amne jändrän ñakare jire chi abko niarakwe dätebare ñakare.

4 Niara di nämane ni mika-käre nire Ngöbökrä amne niara abko ñotra ni jökrä kräke abko krörö: ñotra käta ji metre mike gare nie kä ikote, ye kwrere nia-rakwe ji Ngöbökrä mikani gare nie. 5 Nita nüne mente Ngöböye amne nita nüne kä iko diablukwe te abko kräke ni kädekata Kukwe ye tä trä ngitiekä amne kä iko abko di ñakare kä trä ye ötatekrä.

6 Bati ni nämane iti abko kädian nämane Juan Bautista. Ni

ye abko Ngöbökrä juani 7 blita-käre käne angwane, kukwe gare ño ie ni ñotra kwrere yebtä, ye erere niedre kwe, ni jökrä kākwe tödekadre ni yebti abkokäre. 8-9 Juan ye abko juani käne Ngöbökrä blitakäre ni ñotra kwrere yebtä, akwa Juan abko ñakare ni ñotra kwrere. Akwa ñotra era metre tä trä ngitiekä ni jökräbtä ji metre Ngöbökrä mikakäre gare ietre, ye abko jatanina nuke abko Juan jatani niere käne.

10 Ni kädekata Kukwe ye abko kākwe jändrän jökrä amne ni jökrä dätebare, akwa nükani kä nebtä nitre töi kämekäme ngätäite angwane, niara abko ni jökrä ye dätekä ara abko ñan nükani gare ietre. 11 Nükani nüne mräkä kwe israelita ngätai-te, akwa mräkä kwe kākwe kani ngäbti ñakare. 12 Akwa nire nire kākwe niara kani ngäbti kākwe tödekani bti, ye abko ie kä biani kwe rabakäre Ngöbö ngäbriänkä-re. 13 Nitre tä Ngöbö ngäbriänkäre ye abko ñan ni därebare rün btä meyekwe, köböire tätre Ngö-bö ngäbriänkäre. Erere arato, ñan rün btä meye töi köböire tätre Ngöbö ngäbriänkäre amne ñan ni brare tö namani meriye abko köböire tätre Ngöbö ngä-briänkäre, akwa ja töi jenbti Ngöbökrä mikani ja ngäbri-änkäre.

14 Ni kädekata Kukwe ye nämane Ngöbö kánti. Ngöbökrä juani ni ngätäite, nükani däre-re ni kwrere amne, ngrabare nama-ni ni kwrere amne nünabare kwe

ni ngätäite nete. Niara ütiäte kri bä nuäre, ye abko nunkwe tuaba. Niara abko Ngöbö Odei itibe amne Ngöbö niara Rün kākwe mikani ütiäte kri abko nunkwe tuaba. Ngöbökrä niara mikani ütiäte kri abko kwe niara moto namani kuin ni jökrä kräke amne kukwe era erere mikani gare kwe nie. 15 Niara ye mdenbtä Juankwe blitabare angwane, nikani ngrente krikri be, kākwe niebare krörö:

Ni se mdenbtä tikwe blitaba angwane, tikwe nieba krörö: Ni mda jatadi ti jiebtä abko bäri ütiäte ti ngwä, ñöbtä ñan angwa-ne niara abko nämane nüne bäri käne tikrä, tikwe nieba, nie-bare Juankwe Jesubtä.

16 Niarata ni tarere kri krü-bäte ja moto kuinbti, ye mden-btä abko jändrän kuin biani kwe nie ja täritäri abko krörö: 17 Kukwe Biani Ngöbökrä nuendre nie, ye abko biani mekera kwe Moisés köböire, ye abko jändrän kuin biani ngwa-rbe käne Ngöbökrä nikrä; akwa Ngöbö moto kuin ni kräke käta ni tarere amne tä kukwe era erere mike gare nie, ye abko namani bare era metre nikrä Jesukristo köböire, ye abko jän-drän mdara jire bäri kuin biani ngwarbe kwe nikrä. 18 Ne abko, ni ñakare jire iti kākwe Ngöbö tuani ja okwä jenbti, akwa Ngöbö Odei itibe tare kri kwe tä nüne ketetibe Rün kwe-be. Niara abko Ngöbö ara arato abko kākwe Ngöbö mikani gare nie.

Ja ñakare Ni Dianinkä Ngöbökwe abko Juankwe niebare

(Mateo 3.11-12; Marcos 1.7-8; Lucas 3.15-17)

19 Juankwe blitabare Jesubtä angwane, kukwe nakaninkä krörö btä: Bati nitre israelita ji dokwäte nämane Jerusalén kākwe nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre amne nitre levi-ta ju blitakrä Ngöböbe ye ngi-biabtikä juani ruäre, Juan abko Ni Dianinkä Ngöbökwe ya, ñakare ya ngwentari ie. Ye ere-re nikanintre nebe Juan kanti, kākwe ngwianintari kore ie angwane, Juan kākwe kukwe niebare metre krörö ietre:

20 Ti abko ñakare Ni Dianinkä Ngöbökwe, niebare kwe ietre.

21 Abtä niebareta kwetre Juanye:

¿Ma abko nire amarebti? ¿Ni Ngöbö kukwei niekä kira juandre mda Ngöbökwe Ni Dianinkä Ngöbökwe känenkri kädian nämane Elías abko mare ya? niebare kwetre mda Juanye.

Angwane Juankwe niebare mda:

Ti abko ñakare Elías, niebare kwe ietre.

Angwane niaratre nikani kukwe ngwentari kisere mda Juanye, kākwe niebare ie:

¿Ngöbökwe ja kukwei niekä mdara jire Moisés kwrere juandre nieta Ngöbö Kukweibtä, ye abko ma ara ya? niebare kwetre.

Ñakare, niebare Juankwe ietre.

22 Abtä niebareta kwetre Juanye:

Ma abko nire, ye makwe niedre nunye, ñobtä ñan angwane nitre nun juanka, kräke nun rikadre kukwe ngwenante, aiseite ma abko nire ye makwe niedre au jakrä abko erere nunkwe niedre, niebare kwetre Juanye.

23 Abtä Juankwe niebare mda ietre:

Kira ni Ngöbö kukwei niekä kädian nämane Isafas kākwe niebare krörö:

Ni iti tä niken ngrente krikri kä kaibete, käta niken niere:

Ji ükateta kuin metre jrei kri kräke, ye kwrere jire ja mika juto ni Dänkien käne munkwe. Isafas 40.3

Ni btä Isafakwe blitabare abko ti ara, niebare Juankwe ietre.

24 Angwane nitre bariseo juani ruäre abko namani yete siba 25 kākwe kukwe ngwianintari krörö mda Juanye:

Ma abko ñakare Ni Dianinkä Ngöbökwe, ma ñakare Elías amne ma ñakare ni Ngöbö kukwei niekä Moisés kwrere mata niere, ¿se ñobtä abko mata ni mda mda ngökö ñöte se? ¿Nirekwe kä biani mae ni ngökakäre ñöte se? niebare kwetre ie.

26 Juankwe niebare mda ietre:

Tita mun ngökö ñö aibe te, akwa mun ngätäite nita iti abko gare ñakare munye. 27 Ni ye abko jatadi ti jiebtä amne, ni klabore aibe käta sandalia tikete ni

mdakrä,^a akwa ti abko bäri ene ruen tie, aiseite ti abko ja ñan rükadre töre jire chi tie sandalia tikete ni ye ngotobtä, niebare kwe.

28 Kukwe ye abko nakaninkä jökrä kore kākä Betábara kanti Nö Jordánbtä kä driri, Juan nämane ni ngökö ñöte ye kanti.

Jesu abko Kordero Ngöbökwe

29 Yehti jändrinane angwane, Jesu jatani Juan kukwäre, ye jatabare Juanye angwane, niebare kwe ni jökräye:

Kordero Ngöbökwe^b kite tuen sete se. Se mike ñäräre munkwe. Ni se mden ni ngite kukwe käme-käme nuenbtä Ngöbö rüere dian-kaka nibtä. 30 Ni se mden, btä ti nämane blite, kākwe nieba krörö: Ni mda jatadi ti jiebtä abko bäri ütiäte ti ngwä, ñobtä ñan angwane niara abko nämänena nüne bäri käne tikrä, tikwe nieba angwane, 31 niara abko Ngöbö Odei ara ñan nämane gare tie, akwa rükadre gare juta israelitaye, abkokäre Ngöbökwe ti juani ni ngökö ñöte, niebare Juankwe.

32 Erere arato, Juankwe kukwe niebare metre Jesubtä krörö:

Ngöbö Üai Deme nämane kä käinbti jataba ütü kwrere timonkwäre, rikaba mate niara-btä, tikwe tuaba. 33 Akwa ye ngwane, niara abko Ngöbö Odei ngämi nuke gare tie, akwa Ngöbö ti juanka ni ngökö ñöte, ye kākwe niebare krörö tie: Ngöbö Üai rika timonkwäre angwane, raba mate nirebtä ma okwäbti, ni ye abko kākwe Ngöbö Üai Deme mikadi nüne nibtä, niebare kwe tie. 34 Ye erere tikwe Ngöbö Üai tuaba nuke btä, aiseite niara abko Ngöbö Odei ara tita niere. Abko kore se, niebare Juankwe.

Jesukwe nitre ja töitikaka ben käräbare

35 Yehti jändrinane angwane, Juan nämane ni ngökö ñöte, ye kanti namaninta angwane, nitre nänkä Juanbe namani nibu ben yete. 36 Ye btäräbe Jesu jatani tuen dikekä Juanye se kwrere angwane, Juankwe niebare:

¡Kordero Ngöbökwe kite tuen sere se! niebare kwe nitre nibu ye okwäbti.

37 Juankwe niebare kore, ye jarabare nitre nibu yeye angwane, nikani Jesu jiebtä

^a 1.27 sandalia tikete. Jesu näire ni klabore kökani ni mdakwe abko bäri ene. Niaratre aibe nämane sandalia ni mdakwe tikete, aiseite Juan nämane ja bä mike bäri ene ni klabore ngwä.

^b 1.29 Kordero Ngöbökwe. Jesu bä mikani kordero kwrere, ñobtä ñan angwane bäri käne, Ngöbökwe kordero kämikamna nitre israelitaye kukwadre Ngöböye ja ngite ütiäre Pascua näire. Jesu nukani ja biankäre müre ketadre ni ngite ütiäre. Erere arato, kordero abko kwekbe, rüre ñakare ja dokwäre, ye kwrere Jesu nämane arato. Kukwe nebtä ñäke Isafas 53.7; Jeremías 11.19.

mda. **38** Jesukwe mikaninta ñāräre ja jiebti, kākwe niebare ietre:

¿Mun ye tö nibi dreye? niebare kwe ietre.

Angwane nitre nibu ye kākwe niebare mda:

Dirikä, ¿mata nüne mdente? niebare kwetre ie.

39 Abtä Jesukwe niebare mda ietre:

Tita nüne mdente brän tuen, niebare kwe ietre.

Ye erere nikanintre angwane, Jesu nämane mdente ye abko tuani kwetre. Angwane ye näire ñänä okwä namanina kräbkä dere amne niaratre namani Jesu kánti ye näire dere.

40 Ni nibu kākwe Juan kukwei nuani, nikani Jesu jiebti, ni ye abko iti kädian nämane Andrés. Andrés ye abko Simón Pedro etba. **41** Andrés nikaninta angwane, nikaninbe etba Simón känentari. Simón kwanintari ie angwane, niebare kwe ie:

Ni Dianinkä Ngöbökwe kädianta Kristo griegore, ye abko kwanba nunye, niebare Andrékwe Simónye.

42 Yebti nikani Simón ngwana nebe Jesu kánti. Simón ye jatabare Jesuye angwane, Jesukwe niebare ie:

Ma abko Simón. Ma Jonás ngobo, akwa mtare mentokwäre ma kä rabadi Cefas arato. Abko kore se, niebare Jesukwe Simónye. (Cefas abko käta “jä” niere kukwe arameore abko Pedro nieta griegore.)

Jesukwe Felipe amne Natanael kārābare ja töitike jabe

43 Yebti jändrinane Jesu tö namani rikai kä Galileate, ye erere nikani mda. Namani yete angwane, namani ngätai Felipebe angwane, niebare kwe ie:

Jakwe. Brän tibe, niebare kwe ie.

44 Felipe ye abko Betsaidabo. Andrés amne Pedro abko Betsaidabo arato. **45** Jesukwe Felipe ngwiani jabe, yebti Felipe nikani Natanael känene mda. Kwani ie angwane, niebare krörö kwe ie:

Ni Dianinkä Ngöbökwe, ye kwanba nunye. Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye, yebti Moisékwe tärä tikani niarabtä. Erere arato, nitre Ngöbö kukwei niekä mda mda kākwe tärä tikani niarabtä arato. Ni ye abko José Nazarebo ngobo. Niara abko kä Jesu, ye mden abko kwanba nunye, niebare kwe Natanaeliye.

46 Abtä Natanaelikwe niebare mda:

¡Jo! Juta Nazaret käme. ¿Yete abko jändrän kuin jatadre ya? niebare kwe Felipeye.

Angwane Felipekwe niebare mda ie:

Jakwe, brän. Makwe tua ja okwä jenbti, niebare kwe ie.

47 Erere Natanael jatani nuke ja ken se kwrere, ye jatabare Jesuye angwane, Jesukwe niebare ie:

Ni israelita toi era metre kite nuke nete. Niara ne abko ni ngökö ñakare, niebare Jesukwe ie.

48 Abtä Natanael kākwe niebare mda Jesuye:

¿Mdente ti nukani gare mae amarebti mata niere kore tie ye? niebare kwe ie.

Angwane Jesukwe niebare ie:

Felipe ngämi nuke ma kārere, ye känenkri tikwe ma turi tākānintbe higo krie täni sete, niebare Jesukwe mda ie.

49 Abtä Natanael kākwe niebare Jesuye:

¡Dirikä, era bkänä ma abko Ngöbö Odei amne ma Jrei nitre israelitakwe! niebare mda kwe ie.

50 Abtä Jesukwe niebare mda ie:

¿Higo krietäni tikwe ma turi tākānintbe, tikwe nini mae, ye aibehti ti kukwei nibi era makrä ya? Makwe ti tuadi jändrän bäri krikri nuene mda abko tita niere mae, niebare Jesukwe ie.

51 Yebti Jesukwe niebareta mda:

Ti bike kukwe era erere niere krörö munye: Kä känbti se munkwe tuadi tikani amne angele rabadi kite timonkwäre amne rabadi nikenta kukwäre abko rabadi nuke ti Ngöbö Odeibtä, Ngöböta tibe mikakäre gare abko Ngöbökwe bä mikadi tuare munye. Abko kore se, niebare kwe ietre.

Jesukwe ñö kwitani uba döire

2 1 Yebti mukirare angwane, ni iti kākwe ja mikani gure juta Canäte kä Galileate. Ye kánti Jesu meye nämane arato amne, **2** Jesu kārābare arato

nitre ja töitikaka benbe, ni iti nämane ja mike gure ye kánti.

3 Jesu nämane yete angwane, uba döi krütäni. Abtä Jesu meye kākwe nieba ie:

Uba döi küre jire jökrä, nieba kwe Jesuye.

4 Abtä Jesukwe nieba meye:

Mama tikwe, kä kitani ti käne abko ngämi nuke tie. ¿Ye ñöbtä abko mata niere kore tie? nieba kwe ie.

5 Angwane nitre nämä uba döi dräre, ye ie Jesu meye kākwe nieba:

Niarakwe dre nuemna munye, ye erere munkwe nuen jökrä, nieba kwe ietre.

6 Kä ye kánti abko jä dätebare ñö ngwäre nämä kwä ti. Ye abko te nitre israelita nämane ñö köbötikakrä ja mikakäre dbe Ngöbö ngwärekre üke. Jä dätebare ñö ngwäre ye kwatirekwatire te ñö nämane niken bäsi galon Krä gre bti Krä jätä jätä jire abko nämä yete. **7** Angwane nitre sribikä yete, ie Jesukwe nieba:

Jä dätebare ñö ngwäre tä yete, ye te ñö keka munkwe, nieba Jesukwe.

Ye erere sribikä kākwe ñö kekaba jändrän ye iti iti jökrä.

8 Angwane Jesukwe nieba mda ietre:

Mtare ñö den ruäre, mun rika ngwena. Nita mikani ji dokwäte bietabtä, ye ie munkwe bian, nieba kwe ietre.

Ye erere sribikäre kākwe nuenbare jökrä. **9** Angwane ñö nikwitani uba döire Jesu diebti ye ni ji dokwäte bietabtä kākwe

Jä dätebare ñö ngwäre, te ni ne tä ñö keke (Juan 2.6-7)

bänän nuaba, akwa uba doi ye jatani mdenkri abko ñan rababa gare ie. Akwa nitre sribikä käkwe ñö diani ye aibe ie namani gare. Angwane ni ji dokwäte bietabtä, ye käkwe uba doi bänän nuaba, bti ni ja mikaka gure ye kārāba kwe, **10** käkwe nieba ie:

Ni jökrä kätä uba doi bäri kuinquin keke käre ñadre, bti ni nūbaibare bietabtä ye tārā uba doi ñaen kabre, ye ngwane uba doi ñakare kuin bianta mrä ñadre nie. Akwa ma abko käkwe uba doi bäri kuin abko ürū ñadre mrä. Ye abko bäri

kuin, nieba kwe ni ja mikaka gure yeye.

11 Jesukwe ñö kwitani uba döire juta Canáte Galilea ye abko sribi kri ñan tuabare nuenba kena Jesukwe Ngöbö nämane ben mikakäre gare. Yebtä abko Jesu ütiäte kri bā mikaba tuadre angwane, nitre ja töitikaka ben käkwe tödekaba niarabti.

12 Yebti Jesu rikaba juta Capernaümte mda angwane, niara meye rikaba siba ben. Erere arato, niara etbakantre amne nun ja töitikaka ben rikaba siba, akwa nūnanteba bā jötrö kwe juta Capernaümte.

Nitre jändrän rürümoinkä abko Jesukwe juanintari

(Mateo 21.12-13; Marcos 11.15-18; Lucas 19.45-46)

13 Abti bieta kädianta Pascua nitre israelitakwe abko jatabara nūke ja ken, aiseite Jesu rikaba juta Jerusalente mda. **14** Angwane Jesu rikaba ju blitakrä Ngöböbe kanti. Ju ye bäre temen nitre nämā nbi, obeja amne ütū rürümoine kukwadre Ngöbö käikita-kakäre. Erere arato, nitre ngwian kwitakakwitaka nämā tākānintbe mesabtä kā ye kanti arato, **15** btä Jesu okwā rababa.

Angwane Jesukwe kö känänba ruäre, bti kö ye makäteba kwe, bti rikaba nitre ye juentari jökrä obeja amne nbi kwekwe ben gwaire ju blitakrä Ngöböbe ye bäre mento se kwrere. Amne nitre ngwian kwitakakwitaka abko kän ngwian kitakaba jökrä tementa kwe se kwrere. Erere arato, mesa bti ngwian nämā mikani ye kwitakaba jökrä temen kwe kän. **16** Angwane nitre ütū rürümoinkä abko ie nieba krörö kwe:

Jändrän noko denkä jökrä mento nete. iJu ti Rünkwe ye munkwe ñan mika jändrän rürümoinkrä jae! nieba kwe ietre.

17 Angwane nun ja töitikaka Jesube, ie kukwe nämāne tikani krörö Jesubtä Ngöbö Kukweibtä abko rükabata töre: "Tita ju makwe tarere kri krübäte Ngöbö, aiseite tita mokrere bti," abko rükabata töre nunye.

18 Nitre jändrän rürümoinkä juantariba jökrä kore Jesukwe angwane, nitre israelita ji dokwäte dokwäte nämā yete, käkwe nieba ie:

Makwe jändrän nuni kore se abko nirekwe kā biani mae kukwe se nuenkrä, ye bā mike tuadre nunye nete, nieba kwetre Jesuye.

19 Abtä Jesukwe nieba mda ietre:

Ju blitakrä Ngöbökwē ne abko dikente jökrä munkwe, bti mukirare angwane, tikwe mikadita täte, nieba kwe ietre.

20 Abtä nitre israelita ye käkwe nieba mda Jesuye:

iJoo! Kā gre ketebu bti kwā ti jire sribibare amne ju noko namani bare. ¿Se abko mukirare amne makwe mikareta jökrä täte mata niere ya? nieba kwetre Jesuye.

21 Akwa Jesu abko käkwe ñākāba kore, ye abko ja ngrabare bā mikaba kore kwe ju blitakrä Ngöbökwēbtä. **22** Akwa Jesu kāmikaba bti rükabata nire angwane, niarakwe blitaba ye nitre ja töitikaka ben, ie niara kukwei rükabata töre angwane, Ngöbö Kukwei tikani ye rababa era krāke amne Jesu kukwei mikaba era kwetre arato.

23 Angwane Jesu nämā Bieta Pascuabtä Jerusalén, ye ngwane sribi kri ñan tuabare Jesu rababa nuene kabre Ngöbö nämāne ben mikakäre gare, aiseite ni kwati käkwe niara kukwei mikaba era, käkwe tödekaba bti. **24** Akwa Jesu abko ie ni töi ñö ñö amne

nita ja tõi kwite jötrö gare jökrä, aisete nitre nāma yete, yebti Jesu nāma tödeke ñakare. **25** Erere arato, ni moto ño ño gare jökrä Jesuye, aisete ni moto ño ño, ye ni ñakare jire iti kä rababa mike gare ie.

Jesukwe blitabare Nicodemobe

3 **1** Kä ye ngwane bati, ni bariseo ütiäte kri nāmane iti abko kädian nāmane Nicodemo. Niara nāma sribire Sanedrinbe nitre israelitakrä. **2** Ni ye abko nikani deo Jesu kanti mda, kākwe nieba ie:

Dirikä, mata sribi kri ñan tuabare nuene, yebtä abko Ngöbökwe ma juani dirire nunye abko nūke gare nunye, ñobtä ñan angwane ni btä Ngöbö di ñakare ñan raba sribi nuene jire chi ja di jenbti au, mata nuene ye kwrere, nieba kwe Jesuye.

3 Abtä Jesukwe nieba mda ie: Ti bike kukwe era erere niere mae abko krörö: Ni brare ya, merire ya ñan dāredreta bobukäre Ngöbö köböire angwane, Ngöbökwe ñan gobrandre bti, aisete ñan nūnandi kärekäre kwe Ngöböbe, nieba kwe ie.

4 Angwane Nicodemokwe nieba mda Jesuye:

¿Ni tārā nebe unbri ti ne kwrere abko dāredreta ño amarebti mata niere kore tie ye? iNi unbri ti ne kwrere ñan rabadre nikenta bobuta meyebtä, bti dārereta bobu kore!

5 Angwane Jesukwe nieba mda ie:

Ti bike kukwe era erere niere mae abko krörö: Ni brare ya, merire ya ñan dāredreta bobukäre ño köböire amne Ngöbö Üai köböire angwane, Ngöbökwe ñan gobrandre bti. **6** Nita dārere ni rün, ni meye kä nebtäkwe, ye abko nita dārere niaratre kwrere; akwa nita dārere bobuta Ngöbö Üai köböire ye abko ni üai, ni tõi amne ni moto tä neme btin.

7 Akwa ti bike kukwe niere mae abko krörö: Ni jökrä dāredre bobuta Ngöbö köböire, tita niere, nebtä makwe ñan töbika kri dikaro. **8** Ne abko, Ngöbö Üai abko müreta mate ye kwrere, ñobtä ñan angwane müre töta neme matai mdente mdente, ye kanti tä mate. Ye abko, müre ngö tä ruen nie, akwa müre tä kite mdenkri amne tä niken mdente, ye tä nūke gare ñakare nie. Ye kwrere arato, nita dārere bobukäre Ngöbö köböire amne Ngöbö Üai tä sribire ño ño ni itire itire btä, ye tä nūke gare ñakare ni mda mdaye, akwa sribi kwe abko tuata btä, nieba kwe Nicodemoye.

9 Angwane Nicodemokwe nieba mda Jesuye:

¿Ño köböire kukwe ye rabadre bare amarebti mata niere ye? nieba kwe Jesuye.

10 Jesukwe nieba mda ie:

¿Ma dirikä kri nitre israelita ngätäite abko ie kukwe ne nūke gare ñakare ya? **11** Ti bike kukwe era erere niere mae: Kukwe gare kuin tie Ngöböbtä, yebtä tita blite amne tikwe kukwe tuani ja okwä jenbti, ye tita niere munye, akwa ti kukwei

mikata era ñakare munkwe.

12 Akwa kukwe kä nebtä btä tita blite mabe, ye abko tare ñakare, aisete rükadre gare mae, akwa ti kukwei ñan tä nebe era makrä. ¿Ye abko, kukweta nakenkä kä käinbti, yebtä tikwe blitadre abko makwe mikadre era ño ye? **13** Ni ngämi niken jire iti neme Ngöbö kanti kä käinbti abko raba blite kukwe yebtä, akwa ti Ni Kä Nebtä Ngobo kä käinbti jatani nūke kä nebtä, aisete ti raba blite kukwe nebtä mabe.

14 Mdakäre abko, kira bronse sribebare tbire^c abko Moisékwe kaninkä kribtä käin kä kaibete nitre israelita bren bren kākwe mikadre ñāräre angwane, Ngöböke diandretari angwane ñan krütadre, ye kwrere ti Ni Kä Nebtä Ngobo ne rabadi kaninkä kribtä käin, **15** nire nire kākwe tödekadre tibti abko Ngöböke dianditari angwane, nūnandi kärekäre kwe Ngöböbe, abkokäre ti ne rabadi kaninkä kribtä käin.

16 Ye kwrere ni Kä Nebtä Ngobo rabadi kaninkä käin, ñobtä ñan angwane Ngöbö ara kākwe ni jökrä tarebare kri krübäte, kākwe ja Odei itibe biani müre ketadre kräke, ni jökrä kākwe tödekadre Ngöbö Odei yebti angwane, ñan rabadre ganinte kärekäre Ngöbö okwä bäre mento, akwa nūnandre kärekäre kwe Ngöböbe, abkokäre Ngöböke juani, **17** ñobtä

ñan angwane ñan Ngöböke ja Odei juani ni kukwe kāmekāme nuenkä Ngöbö rüere mikakäre ja tare nīke, akwa niara köböire rabadre dianintari, abkokäre juani kwe. **18** Nire nire kākwe tödekadre Ngöbö Odeibti, ye abko ñan juandre kä ja tare nikakrä kanti Ngöbö okwä bäre mento, akwa nire nire tä tödeke ñakare Ngöbö Odei itibe yebti abko Ngöböke kukwe ükaninante kräke amne juandi kwe kä ja tare nikakrä ye kanti, ñobtä ñan angwane ñan tä tödeke Ngöbö Odeibti aisete.

19 Ngöböke kukwe ükaninte kore ni juankäre kä ja tare nikakrä kanti, ñobtä ñan angwane Ngöbö Odei nūkani ñotra kwrere kä nebtä Ngöbö mikakäre gare nie, akwa ni ruäre namani kä iko tarere, tö namani nūnai janknu kä ikote, kukwe kāmekāme nuenkäre janknu Ngöbö rüere, aisete ñotra ye ñan kani ngäbti kwetre. **20** Ye abko, ni jökrä tõi kāmekāme abko mātāta neme ñotrabtä amne ñan töta neme rikai ñotra trāte. Kukwe kāmekāme nuente kwetre Ngöbö rüere ye ñan gadre ni mda mdakwe, abkokäre töta neme ja rükainte kore kä ikote. **21** Akwa nire nire tä Ngöbö Kukwei kuin metre ye nuene era metre abko tä niken jāme neme ñotra trāte, niarakwe sribi kuin nuenbare Ngöbö köböire, ye ni jökrä

^c 3.14 bronse sribebare tbire. Dre nakaninkä abko tä tikani Números 21.4-9 yebtä.

käkwé gadre nuäre, abkokäre tä niken jame ñotra träte.

Juan Bautista käkwé blitabare Jesubtä

22 Abti Jesu nämä Jerusalén, rikabata nun ja töitikaka benbe kä Judea kántita, kánti rababa nünentbe bä jötrö nunbe angwane, nun nämä ni mda mda ngökö ñöte ben. 23 Angwane Juan Bautista abko nämäni ni ngökö ñöte arato kä Enónte kánime kä Salim ken, ñobtä ñan angwane kä ye kánti abko ñö okwä nämäni kabre. Ye ngwane, ni nämäni kite köbö kwatirekwatire amne Juan namani ngökö ñöte. 24 Ye ngwane abko, Juan kita ngämi ngite kä teri angwane, kukwe ye rakakaba kore. 25 Akwa ja bä mikadre ño dbe ñobti Ngöbö ngwärekre diribare nitre israelitakwe, yebtä ni ruäre nänkä Juanbe abko käkwé ja kwetani nitre israelita ruäre ben. 26 Bti nikani, käkwé niebare Juanye:

Dirikä, ni nämä ite mabe Nö Jordánbtä sekri sete, btä makwe blitaba, ni ye abko tä ni mda mda ngökö ñöte arato amne ni jökrä nibi niken niara kánti, niebare kwetre ie.

27 Abtä Juankwe niebare ietre:

Ngöbökwé ñan jändrän biandre angwane, ni ñan rabadre jändrän bkäne, 28 aisete munkwe ti kukwei nuaba, kukwe era erere tikwe nieba krörö: Ti abko ñakare Ni Dianinkä Ngöbökwé, akwa Ni Dianinkä Ngöbökwé ye rükadre abko känenkri ti juani kwe,

tikwe nieba metre munye.

29 Yebtä ti bike kukwe bä mike jabtä amne Jesubtä munye abko krörö: Ni ite tä niken ja mike gure angwane, ni ja mikaka gure ye abko ni merire rabadre ben, ye abko kwe. Akwa ni ja mikaka gure ye kukwe muko tä kánime käkwé ni ja mikaka gure ye kukwei nuadre blite angwane, kä rabadre nuäre kri krübäte btä. Ye kwrere kä nena nuäre kri tibtä mtare, ñobtä ñan angwane Jesu abko ni ja mikaka gure kwrere amne ti abko kukwe muko kwetre aisete. 30 Niara rika neme bäri ütiäte, ie Ngöbö tö amne ti abko jatadre nementa ütiäte ñakare, ie Ngöbö tö arato. Abko kore se, niebare Juankwe ietre.

31 Jesu kä käinbti jatani abko bäri ütiäte ni jökrä bti ta; akwa ni därebare kä temenbtä Juan Bautista kwrere, ye ie kukwe kä temenbtä aibe gare, aisete jändrän kä temenbtä aibe btä blitata kwe. Akwa ni kä käinbti jatani ye abko bäri ütiäte ni jökrä bti ta. 32 Ni kä käinbti jatani käkwé jändrän tuani amne kukwe nuani kwe kä käinbti, yebtä tä blite, akwa ni kwati ñan tä niara kukwei mike era. 33 Akwa nirekwe niara kukwei mikadre era angwane, Ngöbö abko tä kukwe era metre niere abko mikata gare ni mda mdaye, 34 ñobtä ñan angwane ni juani Ngöbökwé, ye abko tä Ngöbö kukwei era niere, ñobtä ñan angwane Ngöbökwé ja Üai mikani täte jökrä btä, aisete tä blite kore. 35 Ni juani Ngöbökwé abko Ngöbö Odei amne,

Ngöböta ja Odei tarere amne jändrän jökrä mikani gare kwe ie. 36 Ye aisete, nire nire käkwé tödekadre Ngöbö Odeibti ye käkwé nünandi kärekäre Ngöböbe, akwa nire nire käkwé trö kwitadre Ngöbö Odeiye ye abko käkwé ñan nünandre kärekäre Ngöböbe, akwa Ngöbökwé mikadi ja ngie nuen tare krübäte kärekäre.

Jesukwe blitabare meri Samariabobe

4 1 Yebti ni rababa niken bäri kwati mda Jesu jiebtä amne Jesu rababa ni ngökö bäri kwati ñöte Juan Bautista ngwä abko gani nitre bariseokwe. 2 (Akwa Jesu ara jire abko nämä ni ngökö ñakare ñöte, akwa nun ja töitika-ka Jesube abko nämä ni ngökö ñöte Jesu diäre.) 3 Nitre bariseo käkwé kukwe gani kore Jesubtä, ye gaba ni Dänkienkwe angwane, niara nämä kä Judeate, kánti kä mikakaba kwe, bti rikabata Galileate mda. 4 Akwa rikadre kä Samariate ta, 5 aisete juta kä Sicar kä Samariate, kánti Jesu rikaba nebe. Kira abko Jacobokwe kä biani ngobo Joséye, ye abko nämä kánime juta Sicar ken 6 amne, ñö okwä Jacobokwe nämä yete, ye kánti Jesu rikaba. Akwa Jesu rababa dräre dikaka kisete, abtä rababa takánintbe ñö okwä ye kánti. Nänä jataba nuke ruäre käin angwane, Jesu rababa takánintbe yete. 7-8 Akwa nun ja töitikaka ben abko rikaba mrö

kökö jae jutate, aisete Jesu nämä kaibe yete. Ye btäräbe meri Samariabo jataba nuke iti ñö okwä yete ñö den jae angwane, Jesukwe niebare ie:

Nö ngwen chi tomnane tie, niebare kwe meri yeye.

9 Akwa ni israelita abko ja gete ñakare jire chi nitre Samariabobe, aisete meri ye namani töbike kri Jesu kukweibtä, käkwé niebare krörö mda ie:

Nitre israelita tä ja gete ñakare jire chi nun Samariabobe, ye ñobtä abko ma israelita amarebti ti Samariabo abko ie ma kite ñö kärewe ñadre jae ye? niebare kwe Jesuye.

10 Abtä Jesukwe niebare mda ie:

Jändrän kuin tä makrä Ngöbökwé amne nireta blite mabe, ye rabadre gare mae angwane, makwe ñö nire^d kärekäre ye kärewe tie amne tikwe biandre mae, niebare Jesukwe ie.

11 Angwane meri ye käkwé niebare Jesuye:

Jändrän ñakare ñö diankakrä mae amne ñö okwä noko mente nguse, ise abko ñö nire kärekäre makwe diandre mdente tikrä se? 12 Mdakäre abko, nun mräkä kira Jacob käkwé ñö okwä noko mikaninte nunkrä amne niara-kwe ñö noko ñani. Erere arato, niara ngäbriänkä amne jändrän kwekwé käkwé ñö noko arabe ñani. Akwa mtare abko ja ruen bäri Jacobokrä mae ya? niebare kore kwe mda ie.

^d 4.10 Nö nire käta nüne kärekäre Ngöböbe bä mike.

13 Abtä Jesukwe niebare mda ie:

Ni jökrä käta ñö noko ñaen abko ie tomna tä nementa.

14 Akwa ñö bianta tikwe ye abko nire nire kākwe ñadre abko ie tomna ñan rabadreta jire mda, ñobtä ñan angwane tikwe ñö biandre abko ñadre kwe, ñö ye abko rabadi neen kärekkäre btä, kākwe mikadi nüne kärekkäre Ngöböbe, niebare kwe meri yeye.

15 Angwane meri ye kākwe niebare mda Jesuye:

Tomna ñan rabadreta mda tie amne ti ñan jatadreta ñö mda denta jire chi nete, abkokäre ñö nire kärekkäre bianta makwe, mata niere, ye ari bien tie, niebare kwe ie.

16 Angwane Jesukwe niebare mda ie:

Nän ma kwäräi käreke, ben ma jatata nete, niebare kwe ie.

17 Abtä meri ye kākwe niebare mda ie:

Ti kaibe. Ti kwäräi ñakare, niebare kwe Jesuye.

Jesukwe niebare ie:

Ma kaibe, ma kwäräi ñakare makwe nini, ye abko kukwe era erere nini kuin makwe, **18** ñobtä ñan angwane makwe ja kwäräi mikanina nirike jire amne, mtare mata ni brare mdara jire ben, akwa munkwe ñan ja mikani gure metre, aiseke ma gure ñakare, makwe nini metre kore, niebare kwe meriye.

19 Jesukwe ñakābare kore meri yeye angwane, meri ye kākwe niebare mda ie:

Ti Dänkien, ma abko ni Ngöbö kukwei niekä era metre nibi tuen tie. **20** Akwa nun mrākā Samariabo kirakira kākwe Ngöbö kākitaninkä ngitio nebti, akwa nun rikadre Ngöbö kākitekä juta Jerusalén abko mun israelita tä niere, niebare kwe Jesuye.

21 Angwane Jesukwe niebare mda ie:

Meri, ti kukwe mike era makwe. Kä nukera angwane, munkwe ni Rün Ngöbö kākikitadi-kä mdente erere rabadi dbe Ngöbökrä, aiseke mun rikadre känime ngitio Gerizim nokobti ya o mun rikadre Jerusalén Ngöbö kākikitakakäre, ye abko ñan rabadre ütiäte. **22** Mdakäre abko, Ngöbö gare ñakare metre mun Samariabo, aiseke munta nire kākitekä ye gare ñakare metre munye; akwa nun israelita abko käta nire kākitekä, ye gare metre nunye, ñobtä ñan angwane ni dantarikā abko jatadi nun israelitakri. **23** Akwa mtare kä jatadi amne kitera nuke angwane, nire nire tö Ngöbö kākikitaikā ye abko kākwe nuendi era metre Ngöbö Kukweita dirire ye kwrere amne Ngöbö Üai köböire. Ni Ngöbö kākikitakaka kore abko Ngöböta känene jakrä, **24** ñobtä ñan angwane Ngöbö abko üai, ye aiseke nire nire tö Ngöbö kākikitaikā abko kākwe nuen era metre Ngöbö Kukweita dirire ye kwrere amne Ngöbö Üai köböire. Abko kore se, niebare kwe meri yeye.

25 Abtä meri ye kākwe niebare mda Jesuye:

Ni Dianinkä Ngöbökwé (kādekata Kristo kukwe griego-re) abko rükadre, ye garera tie amne, niara rükadre angwane, kukwe era erere niedi jökrä kwe nunye kukwe nebtä, niebare kwe ie.

26 Angwane Jesukwe niebare ie:

Ni btä mata blite ye abko ti ara. Ti ne mden käta blite mabe ye, niebare mda kwe ie.

27 Ye btäräbe nun ja töitika-ka Jesube jataba nuketa angwane, Jesu nämāne blite meribe, yeptä nun ñan töi rababa krütare. Akwa meri ye abko tö namani dreye amne Jesu nämāne dre kādriere ben abko nin ja rükaba töre jire nunye ngwenta-ri ie.

28 Akwa meri ye kākwe kantra mikateba, bti rikabata jutate, kākwe niebare nitre jutate yeye:

29 Tikwe kukwe nuenbare kaibe tiebe, ye abko ni iti kākwe nini jökrä tie, aiseke ye abko Ni Dianinkä Ngöbökwé ruen tie abko mun jakwe tuen, niebare kwe.

30 Abtä nitre nünanka juta yete jataba jökrä Jesu kanti.

31 Akwa nitre jutate jataba, ye ngāmi nuke Jesu kanti, känenkri nun ja töitika-ka Jesube rababa niere ie:

Dirikā, mrö kwete chi, nun nämā niere ie.

32 Akwa Jesukwe niebare mda ie:

Mrö tärä keteti kwetadre tie abko gare ñakare munye, niebare kwe nunye.

33 Angwane nun ja töitika-ka ben rababa niere krörö jae kwäräkwäri:

¿Ni mda nūra mrö ngwena kwetadre ie ya ño yere? nun rababa niere jae kwäräkwäri.

34 Akwa Jesu abko kākwe niebare mda nunye:

Ngöbö ti juanka tö dreye tikrä amne sribi ye abko tikwe mikadre bare täte jökrä, ye abko mrö kwrere tikrä. **35** Mdakäre abko, mun abko tä niere: Kä tä sö kräbkä jire nura ngwä ötakrä, munta niere. Akwa ni jökrä kä nebtä abko tire Ngöbökwé amne nire nire tä juto biare tödeke tibti abko nura nena biare ötare kwrere, aiseke nura tirete ye nena biare ötare, ye munkwe mika ñäräre abko tita niere munye. **36** Mtare, nire nire tä biare tödeke tibti, ye nitre nura ngwä ötake tä ngwena tödekakäre tibti abko ie sribi ütiä bianta. Erere arato, nitre nura ngwä ötake käta ni jökrä ngwena tie tödeke tibti, rabadre nüne kärekkäre abkokäre. Yeptä abko ni nura nöka-ka käta Ngöbö Kukwei mike gare ni mda mdaye amne ni juto biare tödeke tibti, ye nitre nura ngwä ötake käta ngwena tödeke tibti kākwe kä ngwandre nuäre gwaire jabtä abkokäre. **37** Ye abko, kukwe nieta krörö: Ni iti käta nura nökö, akwa ni mda abko käta ngwä öto, abko nieta metre kore. **38** Ye kwrere, munkwe nura nökanī ñakare tare, akwa tikwe mun juanba nura ngwä öto. Ni mda mda kākwe

sribibare kri sribi Ngöbökwebtä amne mun abko nikani jirekäbe sribi kwekwe ngwä ötö. Abko kore se, nieba Jesukwe nun ja töitakaka ben yeye.

39 Jesu nämane juta Sicar yete angwane, ni kwati Samariabo nünanka yete kākwe tödekani Jesubti, ñobtä ñan angwane meri ben Jesukwe blitabare ye abko namani niere: Ni menteni gare ñakare tie, akwa kukwe nuenbare kaibe tiebe tikwe abko nini metre jökrä kwe tie, niebare kwe. Yebtä ni kwati kākwe tödekaba Jesubti. **40** Yebti nitre Samariabo rükaba Jesu kánti angwane, Jesu rabadre basare ietre abko rababa ribere kisere ie, ye erere Jesu rababa köböbu juta Sicar yete. **41** Angwane ni kwati kākwe niara kukwei nuaba, abtä ni kwati kākwe tödekaba bti. **42** Angwane nieba krörö kwetre meri yeye:

Mtare ñan kukwe nieba makwe jabtä nunye aibe köböire niara mikata era nunkwe, akwa nun ara jire kākwe niara kukwei nuri blite, aisete niara abko ni jökrä tōi kamekame Ngöbö rüere Diantarikä abko nena gare era metre nunye, amne niarabti nuntä tödeke, nieba kwetre meri yeye.

Sribikä jreikrä abko ngäbäkre kwe Jesukwe mikaninta quinta
(Mateo 8.5-13; Lucas 7.1-10)

43 Yebti kä rikaba köböbu ta angwane Jesu nämä juta Sicar, rikabata kä Galileate mda.

44 (Akwa käre Jesu ara jire nämä niere krörö jabtä: Ni Ngöbö kukwei niekä abko mikata ütiäte ñakare ja käite, nämä niere.)

45 Akwa Jesu rababa kä Galileate angwane, nitre nünanka yete kākwe kaba ngäbti kuin, ñobtä ñan angwane niaratre jananbare arato Bieta Pascuabtä Jerusalén angwane, Jesukwe sribi kri ñan tuabare nuenbare ye abko tuani jökrä kwetre amne tō namani tuai mda, aisete kaba ngäbti kuin kwetre.

46 Jesu rikaba nebe juta Canáte kä Galilea yete. Juta Caná kánti Jesukwe ñö kwitani uba döire, ye kánti rababata. Angwane abko ni nämä iti sribikä ütiäte kri jreikrä abko kán ngäbäkre nämä bren dikaro juta Capernaümte.

47 Angwane Jesu nämane kä Judeate abko nukaninta kä Galileate abko sribikä ütiäte jreikrä ye kākwe gani angwane rikaba ja tuakäre Jesube. Rükaba Jesu kánti, ñobtä ñan angwane ngäbäkre kwe nämane bren jume dikaro amne jatanina krüte, aisete rababa Jesu ngwen kisere neme ja gwiriete ngäbäkre ye mikakäreta quinta. **48** Abtä Jesukwe nieba ni jökrä nämä yete ie:

Sribi ñan tuabare nuenta tikwe, Ngöböta tibe bä mikakrä, ye ñan rabadre bare Ngöbö diebti tie angwane, mun nünanka nete ye kākwe ñan tödekadre jire chi tibti, nieba kwe ietre.

49 Akwa sribikä ütiäte jreikrä ye kākwe nieba mda Jesuye:

Nane ngäbäkre tikwe krüta tikän, ye känenkri brän jötrö ti kánti, nieba kwe ie.

50 Angwane Jesukwe nieba mda ie:

Ma ngobo rabadita quinta, aisete nänta ja gwiriete, nieba kwe ie.

Angwane ni ye kākwe Jesu kukwei mikaba era, aisete rikabata ja jiebti. **51** Nämane dikekä ji ngrabare ja jue kukwäre angwane, nitre sribikä kwe jatan, nükani ngätäi ben, kākwe niebare ie:

!Ngäbäkre makwe nibirate quinta! niebare kwetre ie.

52 Abtä niarakwe niebare mda:

Kä nuäi angwane ja ki ruenta mobe ie, niebare kwe.

Jändrin, ñänä okwä krati dere angwane, drangwan rikaba btä, niebare kwetre ie.

53 Angwane ñänä okwä ye näre dere Jesukwe niebare krörö ngäbäkre rün yeye: Ma ngobo rabadita quinta, niebare kwe ie, ye abko nukaninta töre ie amne niara btä mräkä kwekwe erere kākwe tödekani jökrä Jesubti.

54 Ne abko Jesu nämä kä Judeate, rükabata Galileate angwane, sribi kri ñan tuabare nuenba bobukäre kwe Ngöbö nämane ben bä mikakäre.

^e 5.4 Kukweta tikani corcheta ngätäite abko ñan tä tikani manuscrito bäri kuinkuin btä.

Jesukwe ni bren mikaninta quinta ñö okwä Betesda kánti

5 1 Yebti köbö mdara jire te, nitre israelita jataba bieta mda nuene Ngöbö käikitakakrä angwane, Jesu rikabata Jerusalén mda. **2** Angwane Jerusalén yete abko jukweta kwati abko kädianta Jukwe Obejakwe. Käni-me jukwe ye ken ñö okwäta kwati abko kädianta Betesda hebreore amne jukäta kwärike ñö okwä ye bäre temen. **3** Jukä ye täni ni bren bren nämä kwati abko krörö: Ni okwä kä drüente, ni nakwente amne ni ruen ñakare ngrabare aisete dikekä ñakare abko nämä kitanintbe tementa yete. [Ñö ye abko nämane ngibiare kisere, **4** ñobtä ñan angwane nane nane angele nämane kite timonkwäre, kä nämane ñö mike ngrenkä angwane, ni bren rikadre käne ñöte abko rabadreta quinta, aisete nämane ñö ngibiare kisere.]^e **5** Ni bren bren ye ngätäite abko ni nämä iti abko nikani bren kä kwä gre bti kwä jätäbti kwä kwära abko nämä siba. **6** Ni ye nämä kitanintbe temen yete, btä Jesu okwä rababa angwane, kä raire niara nikani bren nike abko ben nämane nuke yete abko Jesukwe gaba btä angwane, nieba kwe ie: ¿Ma tö rabaita quinta ya? nieba Jesukwe ie.

7 Angwane ni bren ye kākwe nieba mda Jesuye:

Ti Dänkien, ñö okwä se tä kite ngrenkä batire batire kukwäne angwane, ni mda ñakare ti mikaka te, aisete käre ti töta neme rikai ñö okwä nokote angwane, ni mda tärä niken käre te, aisete käre tita nemente ye, nieba kwe ie.

8 Angwane Jesukwe nieba mda ie:

Näin krö, jänkwata makwe ye den kisete, ben ma rika dikekä, nieba Jesukwe ie.

9 Ye btäräbe ni ye rababata quinta batibe, käkwe jänkwata jakwe dianba kisete, bti rikaba dikekä kwäräkwärä se kwrere. Akwa ye näire abko köbö jadükakrä te ni ye rababata quinta. **10** Ye aisete ni bren rababata quinta, ye ie nitre israelita ji dokwäte käkwe nieba:

Köbö jadükakrä mtare, ye te makwe jänkwata makwe ye ngwandre ñakare jire, ¿ye ñobtä mata ngwena ye? nieba kwetre ie.

11 Abtä ni ye käkwe nieba nitre israelitaye:

Ni ti mikakata quinta käkwe nini krörö tie: Jänkwata makwe ye den kisete, ben nän dikekä, nini kwe tie, erere tita nuene, nieba kwe ietre.

12 Angwane nitre israelita ji dokwäte ye käkwe nieba mda ni yeye:

¿Jänkwata makwe ye den kisete, bti nän dikekä, ye nirekwe nini mae? nieba kwetre ie.

13 Akwa nirekwe mikabata quinta abko ñan rababa gare ie, ñobtä ñan angwane Jesukwe

niara mikaninta quinta angwane, ni näma kwati, ye kanti Jesukwe kä mikakaba kä bube ngware.

14 Yebti ni bren mikabata quinta Jesukwe ye näma ju blitakrä Ngöböbe kanti abko kwanba Jesuye angwane, Jesukwe mäträba btä, käkwe nieba ie:

Tuen, mtare ma nenante quinta Ngöbö diebti, akwa nane kukwe mda rakaka bäri tare mabtä, ye ngäniene makwe ñan ja mika ngite Ngöbö rüere mda, nieba kwe ie.

15 Angwane batibe Jesukwe niara mikaninta quinta, ye abko rikaba, käkwe niebare nitre israelita ji dokwäte yeye.

Ngöbö Odei köböire ni raba nüne käreäre Ngöböbe

16 Ye kwrere Jesu näma sribi nuene köbö jadükakrä näire, abtä nitre israelita ji dokwäte rababa näin kisere Jesu rüere.

17 Akwa blitaba kwetre Jesube angwane, Jesu abko käkwe nieba krörö ietre:

Ti Rün tikwe tä sribire käre abti kä nüke mtare abko erere tita sribire arato, nieba kwe ietre.

18 Nebtä abko bäri nitre israelita ji dokwäte tö rababa Jesu müre ketai mda, ñobtä ñan angwane köbö jadükakrä ye abko Jesu ñan namani mike ütiäte jae, namanintre nütüre. Bäräre mda abko, Ngöbö abko ja Rün jakwe Jesu rababa niere, yebtä abko Jesu näma ja mike Ngöböre abko dokwäre tö rababa Jesu müre ketai.

19 Angwane Jesukwe nieba mda ietre:

Kukwe era erere ti bike niere munye: Ti, Ngöbö Odei ne ñan raba jändrän nuene jire chi ja töi jenbti, akwa ti Rünta dre dre nuene, ye erere ti Ngöbö Odei tä nuene, ñobtä ñan angwane jändrän jökrä nuenta ti Rünkwe ye erere tita nuene. **20** Ye ñobtä ñan angwane ti Rün käta ti niara Odei tarere amne ti Rün käta dre dre nuene, ye erere tä mike gare jökrä tie. Ye abko, ni bren mikaninta quinta tikwe, yebti ta sribi bäri krikti ñan tuabare munkwe abko ti Rünkwe mikadi tuadre munye ti köböire, abtä mun ñan töi rabai krütare. **21** Ti Rün käta ni krütani miketa nire amne tä nebe nünenta, ye kwrere arato ti, Ngöbö Odei ne tö rabadre nire nire mikaita nire, ye erere tikwe mikadita nire. **22** Ti Rün käta kukwe ükete ñakare ni kä nebtä kräke, akwa ti Ngöbö Odei ne kisete sribi mikani kwe, kukwe ükatekäre kä mrä angwane ni kä nebtä kräke, **23** ni jökrä käta ti Rün mike ütiäte kri, ye kwrere ti, Ngöbö Odei ne mikadre ütiäte kri kwetre amne käikitadrekä kri kwetre arato, abkokäre kä biani kwe tie kukwe ükatekäre. Ye abko, nire nire käkwe ñan ti Ngöbö Odei ne mikadre ütiäte jae, ye ngwane ti Rün käkwe ti juani ye mikata ütiäte ñakare kwetre arato.

24 Kukwe era erere ti bike niere mda munye abko krörö: Tita blite ye nire nire tä kukwe nuen amne tä ketete ja olote

amne ni ti juanka, yebti tä tödeke, ni ye abko tä neme nünenta käreäre Ngöböbe amne Ngöböbe ñan juandi kä ja tare nikakrä kanti, ñobtä ñan angwane niara ngämi tödeke tibti, känenkri nämane ni ngwäkäre kwrere, akwa tödekabtä tibti nükani nire kena. **25** Akwa kukwe mdara jire era erere ti bike niere munye abko kä kitera nüke mtare angwane, ni ngwäkäre ie ti Ngöbö Odei kukwei jaradi angwane, nire nire käkwe ti Ngöbö Odei kukwei nuadre, bti tödekadre kwe tibti, ye abko rabadi nüne käreäre Ngöböbe, **26** ñobtä ñan angwane Ngöbö di tärä ni mikakrä nire, ye kwrere arato kä biani kwe tie ni mikakäreta nire. **27** Erere arato, kä biani täte jökrä kwe tie kukwe ükatekäre ni mda mda kräke, ñobtä ñan angwane ti abko Ni Kä Nebtä Ngobo, aisete kä biani kwe tie sribi ne nuenkäre.

28 Tita kukwe niere, yebtä munkwe ñan töbika krübäte dikaro, ñobtä ñan angwane kä jatadi köböitira jire abko te ni krütani doboi mikani, ie ti Ngöbö Odei ne kukwei jaradi doboi angwane, **29** rükadita nire jökrä. Akwa nire nire käkwe sribi nuenbare kuin Ngöbökrä abko rükadita nire nünakäre käreäre Ngöböbe amne, nire nire käkwe kukwe nuenbare käme Ngöbö rüere abko rükadita nire ja tare nikakäre käreäre Ngöbö okwä bäre mento. **30** Mdakäre abko, ti ñan raba kukwe nuene jire chi ja töi jenbti, aisete ti Rünta kukwe

ükatemna ño tie ni mda mda kräke, ye erere tita ükete. Amne tita kukwe ükete kuin metre, ñobtä ñan angwane ti ñan tö kukwe nuein jire chi ja töi jenbti kä ngwiankrä nuäre jabtä, akwa ti tö ti Rün ti juanka moto mikai nuäre, aiseti niara töta neme dreye, ye erere tita nuene.

Kukwe niebare Jesu kräke

31 Mdakäre abko, ti aibe käkwe blitadre jakrä au, ye ngwane ti kukwei ñan rabadre tuen metre munye, **32** akwa ti Rün arato tä kukwe era erere niere tikrä arato. Niara abra tä kukwe niere metre tibtä abko gare kuin tie.

33 Ye abko, bati munkwe ni juani kukwe ngwentari Juan Bautistaye angwane, Juankwe blitabare kuin era metre kukwe erabtä tikrä. **34** Ye abko, ñan ni mda mda käkwe blitadre tikrä abko ütiäte tikrä, aiseti Juankwe blitabare abko tita niereta. Akwa Juankwe kukwe niebare tibtä, ye munkwe mikadre era, köböire mun rabadre dianintari, abkokäre tita Juan kukwei niereta munye. **35** Juan abko nukani ñotra kwrere abko trä namani ngitiekä mun ngätäite, kä namani kukwe era erere niere tibtä angwane, bä jötrö mun tö namani käi ngwen nuäre jökrä jabtä Juan kukwei nuare abti mun ñan tö namani kukwei nuai mda.

36 Akwa ni mda mda blitaka bäri kuin tikrä Juan ngwä abko nere: Ti Rünkwe sribi nuemna bätäkä ngwarbe tie, ye erere tita

nuene. Ye abko, ti Rünkwe ti juani era metre abko sribi ye kätä bä mike tibtä. **37** Erere arato, ti Rün ti juanka ye abko tä blite metre tikrä. Akwa mun abko käkwe ñan ti Rün kukwei nuabare jire chi amne niara bä ño abko mun tuen ñakare amne **38** ti Rün kukwei neketete ñakare munbtä, ñobtä ñan angwane ti juani ti Rünkwe abkobti mun ñan tä tödeke, aiseti ti Rün kukwei ñan tä neme munbtä. **39** Ye abko, munta ja töitike krübäte Ngöbö Kukweibtä, ñobtä ñan angwane ye köböire mun rabadre nüne käreäre abko munta nütüre, akwa Ngöbö Kukwei ara kätä blite tibtä, **40** akwa ti nebti mun ñan tö tödekai nünakäre käreäre Ngöböbe.

41 Mdakäre abko, ni mda mda käkwe ti mikadre ütiäte, käkwe ti käikitadreä, ye abko ñakare ütiäte tikrä, **42** akwa mun abko gare kuin jökrä tie abko krörö: Munta Ngöbö tare ñakare, ye gare kuin tie munbtä, **43-44** ñobtä ñan angwane mun abko tä ja käiki-tekä kwärikwäri amne Ngöbö itibe käkwe mun käikitadreä, yebtä munta töbike ñakare, aiseti ðmun rabadre tödeke ño tibti? Ni mda mda jatadre kukwe ükaninte au niere mun moto mikakäre nuäre, ye abko munkwe kadre ngäbti jäme jötrö, akwa ti abko jatani ti Rün käbti, niara kukwei niere metre munye angwane, mun ñan tö ti kain ngäbti.

45 Akwa kä mrä angwane, ti näin mun kite ngite ti Rün ngwärekri munkwe ñan nütü tibtä, ñobtä ñan angwane Moisés, btä munta ja töi mike, Moisés ye ara käkwe mun kitadi ngite ti Rün ngwärekri, **46-47** ñobtä ñan angwane mun ñan tö tödekai tibti. Akwa Moisés käkwe tarä tikani tibtä abko munta mike ñakare era jae. Ye ti abko kukwei mikadre era ño jae munkwe amarebti Moisékwe tarä tikani tibtä ye mikadre era munkwe, ye ngwane munkwe ti kukwei mikadre era jae arato amne munkwe tödekadre tibti, ñobtä ñan angwane Moisékwe tarä tikani tibtä. Abko kore se, nieba Jesukwe nitre israelita ji dokwäteye.

Jesukwe ni mili krärike bukani

(Mateo 14.13-21; Marcos 6.30-44; Lucas 9.10-17)

6 **1** Abti bati Jesu rikabata Galilea mda. Abti Jesu rikabata Ñö Okwä Kri Galilea kwäräkri. (Ñö okwä ye arabe kädianta Tiberias arato). **2** Angwane ni rikaba kwati Jesu jiebtä, ñobtä ñan angwane Jesu rababa sribi kri ñan tuabare nuene Ngöbö nämane ben bä mikakäre, kä rababa ni bren bren miketa kuin- ta nitre ye okwäbti, yetari rikaba Jesu jiebtä. **3** Angwane Jesu rikaba ngitiobtä mintokwäre, kanti rababa takänintbe temen nun ja töitikaka benbe. **4** Kä ye ngwane abko bieta nitre israelitakwe kädianta Pascua, ye köböi jatabara nuke ja ken.

5 Akwa Jesu rababa takänintbe dirire ietre. Yebti niara käkwe nikraba angwane, ni nämä näin kwati jiebtä, yebtä okwä rababa angwane, nieba kwe Felipeye:

¿Ni kwati se kräke nikwe ban kökadre mdente, mata nütüre? nieba kwe ie.

6 Jesu abko käkwe dre nuendi abko rababara gare kuin ie, akwa Felipekwe dre niedre abko Jesu tö rababa gai, käkwe nieba kore ie. **7** Angwane Felipekwe nieba Jesuye:

Ngwian ganaindre sö krä kwä jire rabadre nikwe akwa, ngwian ye näre ñan rabadre täte jire chi mrö kökakrä biandre kiakia nitre kwati seye, nieba kwe ie.

8 Ye btäräbe Simón Pedro etba Andrés ja töitikaka Jesube arato käkwe nieba Jesuye:

9 Ngäbäkreta iti nete abko kwe sebada bainta kunrike amne gwa nõtare tä krobu kwe, akwa ¿se abko rabadre täte ño nitre kwati bti se? nieba kwe ie.

10 Abtä Jesukwe nieba mda: Nitre ye rabadre takänintbe jökrä temen niere ietre munkwe, nieba kwe.

Angwane kä ye kanti abko kä mikäre temen, kanti nitre ye rababa takänintbe jökrä. Nitre brare brare aibe nämä mili krärike jire yete. **11** Angwane ban nämä kunrike ngäbäkrekwe, ye Jesukwe dianba kisete, kuin nieba btä kwe Ngöböye, bti nitre nämä takänintbe temen, yebti dräiba kwe. Erere arato, gwa dräiba kwe amne ni itire

itire tō rababa mrōi nuāi nuāi, ye erere bianba kwe ietre.

12 Yebti nitre ye rababa trine trine jōkrā angwane, Jesukwe nieba nun ja tōitikaka benye:

Ban oto nebete se ñan rikadre ngwarbe jire chi, abkokāre ūkekrō jōkrā munkwe, nieba kwe.

13 Ye erere bkānā, sebada bain oto rabateba, ye nunkwe ūkākroba kutia krikri kwā jātābti kubu jire.

14 Sribi kri ñan tuabare nuenba Jesukwe Ngōbō nāmane ben mikakāre gare, ye abko nuenbare kwe nitre kwati ye okwābti angwane, niaratre rababa niere jae kwārikwāri:

Ni Ngōbō kukwei niekā rūkadre kā nebtā niebare Moisékwe abko ara tā nete ñan ñan, rababa niere jae kwārikwāri.

15 Akwa niaratre tō namani Jesu ngwāin kisere mikakāre jreire, ye gaba btātre Jesukwe. Abtā Jesu rikabata jirekābe nementa ngitiobti minti rabakāre kaibe yete.

Jesukwe dikakabare ñōbti
(Mateo 14.22-27; Marcos 6.45-52)

16 Yebti kā jataba iko angwane, nun ja tōitikaka Jesube abko jatabata motokwāre nūketa ñō okwā kanti. **17** Ye kanti ru nāma krati, te nun rūkaba. Jesukwe nun juanba juta Capernaūmte abko erere ru yete nun rankwaba, bti nun rikaba ñō okwābti. Nun rikaba angwane, kā rababara iko, akwa Jesu ngāmi nūketa rute. **18** Nun

rikaba, ye btārābe mūre jataba mate ribi ja dibti, kā rikaba ñō kitekā nekwāre sekwāre angwane, **19** nun abko rikabara mobe ñōbti, bāsi kilometro krārike, krā ti nāre angwane, Jesu nāma dikekā ñōbti. Jesu nāma dikekā ñōbti, ye jataba nūke ru ken nun kanti, btā nun okwā raba. Abtā kā jūrā rababa kri nunbtā. **20** Angwane Jesukwe nieba mda nunye:

Tita nāin, aiseite mun ñan rekwetaka tibti, nieba kwe.

21 Angwane kā rababa nuāre nunbtā Jesu kare ngābti rute. Ye btārābe nun rababa ñō kōrābti juta Capernaūmte.

22 Yebti jāndrinane angwane, ru nāma kratibe abko te nun ja tōitikaka Jesube rikaba, akwa Jesu abko rikaba ñakare rute nunbe, ye abko nitre kwati raba ñō okwā kwārākri ye kākwe gaba. **23** Ye btārābe ru mda mda nāmane juta Tiberiate abko nūkani neme kanime, Jesukwe kuin nieba banbtā, bti drāiba kwe, ye ken ru namani.

24 Angwane Jesu nāma ñakare yete amne nun ja tōitikaka ben nāma ñakare yete, ye nitre kwati kākwe gaba angwane, rankwaba arato rute, rikaba arato juta Capernaūm kukwāre Jesu kānentari.

Jesu abko ban ni mikakāre nūne kärekāre

25 Ye erere bkānā, rikaba nebe ñō okwā kwārākri, kanti Jesu kwanba ietre angwane, nieba kwetre ie:

¿Dirikā, ma nūkani ñongwane nete? nieba kwetre ie.

26 Angwane Jesukwe nieba mda ietre:

Ti bike kukwe era erere niere munye. Sribi kri ñan tuabare tikwe nuenba mun okwābti Ngōbōta tibe bā mikakāre, abkotari munta ti kānentari ñakare. Akwa tikwe mun bukaba trine trine bante, aibetari munta nāin ti jie-bti abko ti tō nibi niei munye.

27 Akwa mrō tā niken ngwarbe jōtrō te tikwe mun bukaba, ye krāke munkwe ñan sribi, akwa mrō kākwe ni mikadre nūne kärekāre Ngōbōbe, ye krāke munkwe sribi. Mrō ni mikakrā nūne kärekāre, ye abko ti Ni Kā Nebtā Ngobo aibe kākwe biandre munye, ñōbtā ñan angwane ti abko dbe Ngōbō ti Rūn ngwāre-kri abko Ngōbō ti Rūn kākwe bā mikanina tibti, nieba Jesukwe ietre.

28 Abtā nitre ye kākwe nieba mda Jesuye:

¿Nunkwe sribi mden nuendre, ie Ngōbō tō abko nun tō gai? nieba kwetre ie.

29 Angwane Jesukwe nieba ietre:

Ti abko juani Ngōbōkwe. Tibti munkwe tōdekadre, ie Ngōbō tō, aiseite ye aibe nuendre munkwe, nieba kwe ietre.

30 Abtā nieba mda kwetre Jesuye:

¿Sribi mden mden ñan tuabare makwe bā mikadre tuare nunye, Ngōbōta mabe mikakāre gare nunye, abtā nunkwe tōdekadre mabti? ¿Amne sribi mden nuenta

makwe abtā nun rabadre tōdeke mabti? ye niere nunye.

31 Makwe nuendre krōrō ruen nunye: Nun mrākā kirakira nāmane dikekā kā kaibete angwane, mrō kā mana kwetani kwetre abko sribi kri ñan tuabare Moisékwe nuenbare. Kukwe yebtā abko nieta krōrō Ngōbō Kukweibtā:

Ban kā kainti kā mana bini kwetadre nie,

Exodo 6.14

abko Ngōbō Kukwei kātā niere. ¿Ye kwrere makwe nuendre arato ya? nieba kwetre Jesuye.

32 Angwane Jesukwe nieba ietre:

Ti bike kukwe era erere niere munye. Moisékwe ban kā kainti biani ñakare kwetadre munye, akwa Ngōbō ara kākwe biani Moisés kōbōire. Akwa mtare ti Rūn kātā ban era metre kā kainti bien mun krāke, **33** ñōbtā ñan angwane ban era metre bianta Ngōbōkwe ni jōkrā krāke, ye abko ni kā kainti jatani kā nebtā abko tā mun mike nūne kärekāre, ye abra ban era metre, nieba kwe mda ietre.

34 Abtā nieba kwetre mda Jesuye:

Dānkien, makwe ban ye bian käre kōbō kwatirekwatire nunye, nieba kwetre ie.

35 Angwane Jesukwe nieba ietre:

Ti abko ban kātā ni mike nūne kärekāre Ngōbōbe. Nire nire tā kite tie amne tā tōdeke tibti, ni ye ñan rabadreta mrōi jire chi

mda. Erere arato, nire nire këta tödeka tibti abko ie tomna ñan rabadre jire chi mda. **36** Akwa ye abko tikwe kukwe niebarera munye, erere ti bike niereta munye abko krörö: ti tuata munkwe, akwa mun ñan tö tödekai tibti. **37** Akwa nire nire bianta tie ti Rünkwe, ye abko tä kite tie tödekakäre tibti amne, nire nire tä kite tie, ye abko tita ngibiare kuin jakrä amne tita juentarita ñakare jire chi mento. **38** Ye abko ñan ti kä käinbti jatani kä nebtä kukwe nuenkäre ja töi jakwebti, akwa ti Rün käkwe ti juani, ye abko tö dreye abko erere ti jatani mike täte. **39** Amne ti Rün käkwe ti juani abko käkwe nire nire biandre tie, ye abko ñan riadrede jire iti tikän amne kä mrä angwane tikwe mikadreta nire nünakäre kärekäre Ngöböbe abko ie ti Rün tö, **40** ñobtä ñan angwane nire nire käkwe ti Ngöbö Odei mikadre ñäräre kuin amne tödekadre tibti kwe abko käkwe nünandi kärekäre amne, köbö mrä angwane tikwe mikadita nire abko ie ti Rün tö abko erere tita nuene, nieba Jesukwe.

41 Ti abko ban kä käinbti jatani kä nebtä, nieba Jesukwe, yebtä abko nitre israelita ji dokwäte rikaba ñäke jökrä Jesu rüere mda, **42** käkwe nieba krörö:

¿Jesu noko abko ñan José ngobo ya? Niara rün amne meye gare kuin nie. ¡Se ñobtä nämane kä käinbti abko jatani kä nebtä nibi niere mtare se! rababa niere Jesu rüere.

43 Abtä Jesukwe nieba mda ietre:

Kwekbe munkwe. Munkwe ñan ñäkä kore ti rüere. **44** Ti Rün käkwe ti juani, ye ñan jatadre ni ngwena tie angwane, ni ñan jatadre jire iti ja töi jenbti tie, akwa ni ye tä kite tie abko tikwe mikadita nire nünakäre kärekäre Ngöböbe köbö mrä angwane. **45** Ye mden kisete, nitre Ngöbö kukwei niekä kira käkwe tärä tikani btä nieta krörö:

Ngöbökwé ni jökrä töi
tikadi, *Isaias 54.13*

nieta Ngöbö Kukweibtä. Ne aise-te nire nire tä ti Rün kukwei nuen amne ti Rün käkwe töi tikadre, ye abko tä kite tie. **46** Ye abko, ni ñakare jire iti kä nebtä käkwe ti Rün tuani, akwa ti jatani Ngöbökwé ne aibe käkwe ti Rün tuani. **47** Ne aise-te, ti bike kukwe era erere niere munye: Nire nire käkwe tödekadre tibti ye abko käkwe nünandi kärekäre Ngöböbe. **48** Ti abko ban këta ni mike nüne kärekäre. **49** Mun mräkä kirakira käkwe mana kwetani kä kaibete, akwa ye nämane ni mike nüne ñakare kärekäre, aise-te niaratre krütani jökrä. **50-51** Akwa ti abko ban kä käinbti jatani kä nebtä ara tä nete amne nire nire käkwe ban ne kwetadre abko ñan krütadre kärekäre, akwa nünandi kärekäre kwe. Akwa ban biandi tikwe kwetadre, ye abko ti ngätä tikwe ne biandi tikwe. Angwane ni jökrä rabadre nünenta kärekäre, abkokäre tikwe ja ngätä ne ara jire biandi müre ketadre.

52 Yebtä abko, nitre israelita ji dokwäte rikaba ñäke jae kwärikwäri Jesu rüere, käkwe nieba:

¿Ni se käkwe ja ngätä biandre kwetadre ño nie amarebti nibi ñäke kore se? rababa niere.

53 Abtä Jesukwe nieba mda ietre:

Ti bike kukwe era erere niere munye, btä ti bike kukwe bä mike krörö munye: Nire nire tä kite tie, ye abko tä ti ngätä kwe-te kwrere amne nire nire tä töde-ke tibti, ye abko tä ti däre ñaen kwrere. Angwane ti Ni Kä Nebtä Ngobo ye munkwe ñan ngätä kwetadre amne munkwe ñan däre ñadre angwane, munkwe ñan nünandre kärekäre Ngöböbe. **54** Ne aise-te, nire nire käkwe ti ngätä kwetadre amne ti däre ñadre kwe kore, ye abko käkwe nünandi kärekäre Ngöböbe angwane, tikwe mikadita nire köbö mrä ñaire, **55** ñobtä ñan angwane ti ngätä abko mrö era metre amne ti däre abko tomna era metre. **56** Ne aise-te, nire nire jatadre tie, käkwe ti ngätä kwetadre amne nire nire käkwe tödekadre tibti, käkwe ti däre ñadre, ni ye abko käkwe nünandi ketetibe tibe amne tikwe nünandi ketetibe ben arato. **57** Ti Rün käkwe ti juani, ye tä nüne amne niara köböire tita nüne, ye kwere arato nire nire käkwe ti ngätä kwetadre mrö kwrere, ni ye abko käkwe nünandi kärekäre ti köböire. **58** Ti ngätä ne abko ban kä käinbti jatani kä nebtä. Yebtä tita blite amne kukwe bä mike. Ban ne abko ñakare mana

kwetani mun mräkä kirakirakwe ye kwrere, ñobtä ñan angwane niaratre käkwe mana kwetani, akwa krütani jökrä. Akwa ban btä tita blite, ye abko nire nire käkwe kwetadre ye abko tödeke tibti abko tita niere angwane, nünandi kärekäre kwe Ngöböbe. Abko kore se, nieba Jesukwe.

59 Kukwe ye abko Jesukwe diriba jökrä sinagoga juta Capernaümte.

Ni kwati nänkä Jesube rikaba Jesubtä mento

60 Jesukwe diriba kore, ye ni kwati nänkä ben käkwe kukwe nuaba angwane, nieba kwetre:

¿Ni se käkwe blitaniri se abko tare krübäte ni kräke, se nirekwe niara kukwei mikadre täte se? rikaba niere jae kwärikwäri.

61 Niaratre rababa blite kore Jesu rüere, ye gaba Jesukwe angwane, nieba mda kwe ietre:

¿Tikwe blitaniri ye nibi mate tare munbtä ya? **62** ¿Ti Ni Kä Nebtä Ngobo nämane nüne käne, kanti rikadreta kä käinbti mun okwäbti, ye ngwane munkwe töbikadre ño btä? **63** Ngöbö Üai këta ni mike nüne kärekäre Ngöböbe amne, jändrän jökrä kä nebtä ni ngätä kwrere, ye abko ütiäte ñakare, ñobtä ñan angwane ñan raba ni mike nüne kärekäre Ngöböbe. Ye abko, kukwe btä tita blite Ngöbö Üai köböire amne kukwe nini tikwe, ye munkwe mikadre era jae, käkwe tödekadre tibti angwane, munkwe nünandi kärekäre Ngöböbe. **64** Akwa mun ruäre tä nete abko

ñan tö tödekai tibti, aisete mun ñan tö ti kukwei mikai era. Abko kore se, nieba Jesukwe ietre.

Jesu abko kākwe ñākāba kore, ñobtä ñan angwane nire nire kākwe ñan tödekadre bti, ye nämanena gare kāne ie. Erere arato, ni iti kākwe niara kitadi ngise rüeye, ye nämanena gare kāne ie, aisete ñākāba kore kwe. **65** Yebti Jesukwe nieba mda ietre:

Mun töi kore, ye mden kisete tikwe nini krörö: Ti Rün kākwe ñan ni biandre tie, ye ngwane ni ñan jatadre jire iti tie ja töi jakwebti, tikwe nini munye, nieba Jesukwe.

66 Ye ngwane mentokwäre ni kwati nāma nāin Jesu jiebti kākwe kā mikakaba btā amne ñan rababa dikekā mda ben. **67** Angwane nun ja töitikaka ni jätābti nibu, ie Jesukwe nieba:

¿Mun tö nibi nāinta mento tibtä arato ya? nieba kwe nunye.

68-69 Angwane Simón Pedro kākwe nieba:

Ti Dänkien, ma kukwei abko kukwe ni mikakrä nire käreäre amne, ma abko Ni Deme Ngöbö-kwe ye nena gare nunye amne nunkwe mikanina era jae. ¿Se abko nun rikadre nireye mda se? nieba kwe Jesuye.

70 Abtä Jesukwe nieba mda ie:

Mun ni jätābti nibu kākwe ja töitikadre tie, abkokäre tikwe mun dianinkā, akwa mun iti abko diablu kwrere jire, nieba kwe nunye.

71 Jesukwe ñākābare kore ye abko Simón Iscariote ngobo kā Judas nāma ja töitike siba Jesube abko kākwe Jesu kitadi ngise rüeye, abkobtä nieba kore kwe. Akwa Judas abko ni ja töitikaka Jesube arato nun ni jätābti nibu ngätäite.

Jesu nikani bieta Ju Bābtā

71 Yebti Jesu nāma dikekā kwäräkwärä dirire kā Galileate. Niara ñan tö rababa rikaita nebe kā Judeate, ñobtä ñan angwane nitre israelita ji dokwäte nāma ngibiäre yete müre ketare. **2** Ye ngwane abko, bieta nitre israelita kädianta Ju Bākrā jatabare nūke ja ken. **3** Abtä Jesu etbakantre kākwe nieba ie:

Mata sribi kri ñan tuabare nuene nete, ye nitre nānkā ma jiebti tā nūne kā Judeate ye kākwe tuadre, abkokäre nān nebe bietabtā Judeate. Akwa ma ñan raba Galileate nete, **4** ñobtä ñan angwane ni rabadre ütiäte ni mda mda ngätäite, ie ni töta nebe, ye abko ñan nita nebe jändrān nuene kaibe tiebe, aisete mata sribi kri ñan tuabare nuene Galilea nete, ye ma rika nuene ni jökrā ngwärekre Jerusalén arato, nieba kwetre Jesuye.

5 (Jesu etbakantre abko ñan nāmane tödeke bti, aisete ñākābare kore kwetre ie.)

6 Akwa Jesukwe nieba mda ietre:

Kā kitani ti kāne erere ngāmi nūke tie, akwa mun abko krāke köbö jökrā kuin nānkārietabtā Jerusalén. **7** Ni mda mda kākwe

ñan bātā ngwiandre munbtā, ñobtä ñan angwane mun töi ja kwrere niaratrebe. Akwa ti abko btā bātā ngwianta kwetre, ñobtä ñan angwane niaratre tā kukwe nuene kāmekāme Ngöbö rüere, ye abko kāmē tita niere metre ietre, abtä mātā tibtä, aisete ti ñan rikadre. **8** Akwa mun abko rüē ñakare, aisete mun rika bietabtā amne ti abko kā kitani ti kāne Ngöbökre abko ngāmi nūke, aisete ti ñan rikadre bieta yebtä. Abko kore se, nieba kwe etbakantreye.

9 Jesukwe nieba kore etbakantreye, bti niara rababa kā Galileate yete **10** angwane, etbakantre rikaba jökrā bietabtā. Yebti Jesu rikaba köre bietabtā arato, akwa rikaba kā bube tiebe, ñan rikaba ni jökrā ngwärekre. **11** Angwane Jesu ngāmi nūke Jerusalén bietabtā, känenkri nitre israelita ji dokwäte abko rababa Jesu känentari kisere nekwäre, sekwäre bieta yete, kā rababa niere:

¿Ni ngututu ngwarbe ye tā mdente ruen? rababa niere.

12 Akwa ni nāma kwati bieta-btä, ye rababa blite tiebetiebe jökrā Jesubtä. Ni ruäre rababa niere:

Ni ye abra moto kuin, rababa niere.

Akwa ni ruäre abko rababa niere:

Ñakare. Ni ye ñakare kuin amne tā nāin ni ngökö jirekabe, rababa niere tiebe Jesubtä.

13 Akwa ni jökrā, btā nitre israelita ji dokwäte ye jürä

rababa, aisete rababa blite tiebetiebe jabe kwärikwäri amne ñan rababa blite ja ngwärekre jökrā Jesubtä.

Jesukwe diribare bieta näire

14 Yebti bieta ötöbu ta angwane, ju blitakrä Ngöböbe ye bäre Jesu rikaba amne rikaba dirire. **15** Angwane nitre israelita ji dokwäte töi ñan rababa krütare kukweibtā, kā rababa niere:

¿Ni noko jananbare ja töitike ñakare dirikā krikri be, se ño kanti abko Ngöbö Kukwei gare krübäte dikaro ie se? rababa niere Jesubtä.

16 Abtä Jesukwe nieba ietre:

Tita kukwe dirire, ye abko ñakare tikwe, akwa ni ti juanka abko kukwei dirita tikwe. **17** Ne aisete Ngöbö ti juanka tö dreye, ye erere nire nire tā biare mikakäre täte, ni ye abko ie ti kukwei rükadi gare metre angwane, tita kukwe dirire, ye Ngöbökre ya o tita kukwe dirire ja töi jenbti au abko rükadi gare ie. **18** Ye abko, nire nire tö ja mikai ütiäte abko kätä blite ja töibti au aibe, akwa nire nire tā sribire ni niara juanka mikakäre ütiäte, ni ye abko tā kukwe era erere niere amne ñan tā kukwe ngwarbe niere jire. Ye erere tita dirire. **19** Moisés abko kākwe Ngöbö kukwei biani nuendre munye ye abko era ñan ñan. Akwa ni ñakare jire iti mun ngätäite kätä kukwe ye mike täte metre. ¿Ye ñobtä mun tö ti müre ketai? nieba Jesukwe ietre.

20 Abtä nitre nāma kwati yete ye kākwe nieba mda:

¿Nire tö nibi ma müre ketai amarebti mata ñäke kore ye? ¡Ye ñan ñai käme tä mabtä, kisete mata ñäke kore ya! nieba kwetre Jesuye.

21 Angwane Jesukwe nieba mda ietre:

Tikwe sribi kri ñan tuabare nuenba käkwe ni mikabata quinta batibe köbö jadükakrä näire, abtä mun ñan töi rababa krütare amne mun rababa romon tikrä.

22 Akwa ja ñäräkrä mikadre ja kwatabtä abko Moisékwe nuemna munye, aisete Moisés kukwei mikakäre täte, munta ni ñäräkrä mike kwatabtä köbö jadükakrä näire. Ye abko ñan Moisékwe nuemna kena, akwa Ngöbökwe nuemna kena nitre israelita mräkä känekäneye, yebti Moisékwe nuemnanta munye. **23** Mun ñan töta nebe Moisés kukwei kitai temen, aisete ngäbäkre tä däre abti ñäräkrä mikadre kwatabtä niebare Moisékwe amne, köbö kwäirare ye tä nüke köbö jadükakrä näire akwa, munta ngäbäkre ñäräkrä mike kwatabtä, ye abko sribi, akwa munta nuene. ¿Ye ñobtä abko tikwe ni bren mikaninta kuin täte jökrä köbö jadükakräte abko btä mun romon tikrä?

24 Mun tö raba kukwe ükaite tikrä angwane, kukwe ño ño nuenta tikwe erere tuen ño munye, abtä munta ti kite ngise ngwarbe. Ye abko munkwe ñan nuendre jire chi mda, akwa kukwe era metrebti munkwe kukwe ükadrete. Abko kore se, nieba Jesukwe nitre israelita ji dokwäteye.

¿Jesu abko Ni Dianinkä Ngöbökwe ya?

25 Angwane nitre israelita ruäre nünanka Jerusalén rababa niere jae kwärikwäri:

¡Ñan ni se känäntarita nitre ji dokwätekw müre ketadre yera, **26** amarebti tuen dirire ni jökrä ngwärekre sete se, akwa nitre ji dokwäte ñan nebe ñäke jire chi ie! ¿Ni se abko Ni Dianinkä Ngöbökwe ara juani Ngöbökwe abko nibira era nitre ji dokwätekrä ya ño amarebti ñan nebe ñäke ie se? **27** Ni se jatani mdenkri gare nie, akwa Ni Dianinkä Ngöbökwe jatadi angwane, jatadi mdenkri ñan rabadi gare nie, aisete ni se abko ñakare Ni Dianinkä Ngöbökwe ruen nunye, rababa niere Jesubtä.

28 Jesu nämä dirire ju blitakrä Ngöböbe kántita angwane, nitre kukwei jaraba kore ie angwane, Jesukwe ñäkäba ja dibti, käkwe nieba:

Ti gare kuin munye bkänä amne, ti jatani mdenkri, ye gare kuin jökrä munye, munta nütüre ñan ñan. Akwa ñan ti jatani ja töi jenbti amne Ngöbökwe ti juani era metre. Niara gare ñakare munye, **29** akwa ti abko jatani niarakri amne ti juani kwe, aise-te niara gare tie. Abko kore se, nieba Jesukwe.

30 Yebtä ni ruäre tö rababa Jesu kain ngite, akwa niara müre ketadre abko käi ngämi nüke, aisete nitre ye käkwe ñan kise mikaba jire chi brä. **31** Akwa ye ngwane abko, ni kwati käkwe

tödekaba Jesubti abko rababa niere:

Ni Dianinkä Ngöbökwe rükadre angwane, sribi kri ñan tuabare abko ñan nuendi bäri kuin kwe ni se ngwä, raba ruen nunye, rababa niere Jesubtä.

32 Nitre tödekaka Jesubti rababa blite tiebe kore, ye kukwei jarabare nitre bariseoye. Abtä nitre bariseo btä nitre blitakä Ngöböbe ni mda mda diäre dänkientre käkwe guardia ju blitakrä Ngöböbe ngibiabtikä juanba Jesu kaen ngite. **33** Angwane Jesukwe nieba mda:

Tikwe nünandi bä jötrö mda mun ngätäite nete. Yebti ni ti juanka, kánti ti näinta.

34 Angwane mun rabadi ti känentari kisere, akwa ti ñan kwandretari munye, ñobtä ñan angwane ti tädi, ye kánti mun ñan rabadre, nieba Jesukwe ietre.

35 Yebtä abko, nitre israelita ji dokwäte rababa niere jae kwärikwäri:

¿Ni se abko näin mdente amarebti ñan kwandretari nie, tä niere se? ¿Nitre israelita tä nüne juta jenenante kwäräkwärä nitre ñakare israelitare ngätäite, kánti näin ya ño ruen? o ¿Nitre ñakare israelitare, ie näin dirire ya? Dre nuendi metre kwe ruen **36** amarebti nini krörö kwe nie: Mun rabadi ti känentari kisere, akwa ti ñan kwandretari munye, ñobtä ñan angwane ti tädi, ye kánti mun ñan rabadre niken, nini kwe nie, ¿se abko dre nini kore kwe se? rababa niere Jesubtä.

Jesukwe Ngöbö Üai bä mikani ñö nire kwrere

37 Yebti bieta Ju Bä köböi mrä abko köbö bäri ütiäte, ye näire Jesu rababa nünaninkä krö ju blitakrä Ngöböbe kántita angwane, ñäkäba jume ja dibti kwe, käkwe nieba mda:

Mun mden ie tomna nibi angwane, mun jakwe tomna ñaen tie amne, **38** nire nire käkwe tödekadre tibti abko btä ñö nire rabadi neen käre, nieta Ngöbö Kukweibtä ye kwrere, nieba Jesukwe.

39 Jesukwe blitaba kore angwane abko Ngöbö Üai bä mikaba ñö nire kwrere kwe. Akwa blitaba kwe angwane, Ngöbö Üai ngämi nüke nitre tödekaka Jesubti yebtä, ñobtä ñan angwane Jesu ngämi nikenta kä känbti, kánti Ngöbökwe Jesu mikani ütiäte kri. (Akwa Ngöbökwe Jesu mikani ütiäte kri, yebti abko Jesukwe Ngöbö Üai juani nüne nitre ja töitikaka Jesubti yebtä.)

40 Jesukwe blitaba ye abko nitre nämä yete, ye ngätäite ni ruäre käkwe Jesu kukwei nuaba angwane, rababa niere:

Ni Ngöbö kukwei niekä rükadre niebare Moisékwe ara tä nete ñan ñan, rababa niere.

41 Akwa ni mda mda abko rababa niere:

Era metre Ni Dianinkä Ngöbö-kwe ara noko, rababa niere.

Akwa ni mda abko rababa niere:

Ni noko abko Galileabo, aisete niara abko ñan Ni Dianinkä

Ngöbökwe, ñobtä ñan angwane Ni Dianinkä Ngöbökwe abko ñan jatadre nitre Galileabokri. **42** Ye abko, Ni Dianinkä Ngöbökwe jatadi jrei David tukwe mräkäkri amne David abko därebare juta Belénte, ye arabe kánti Ni Dianinkä Ngöbökwe jatadi arato abko nieta kore Ngöbö Kukwei-btä, nieba ni ruärekwé.

43 Yebtä abko ni jökrä töi rababa bä jene jene Jesubtä.

44 Ni ruäre abko tö rababa rikai Jesu ngwena ngite, akwa nuenba ñakare kwetre. **45** Ye mden kise-te, guardiatre juani Jesu kaen ngite, ye rikabata kise tökare nebata bariseotre ye kánti amne nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkientre ye kánti angwane, niaratre kákwe niebare guardiatre yeye:

Nunkwe ni kamna ngite, ¿ye ñobtä mun ñan ki ngwena? nieba kore kwetre guardiaye.

46 Abtä guardiatre kákwe niebare mda ietre:

iNi blite nuäre nuäre ni ye kwrere nunkwe ñan tuabare jire abko erere ni ye tä blite! Abtä nun ñan ki ngwena, niebare kwetre.

47 Angwane nitre bariseo ye kákwe niebare mda guardiatre:

¿Munkwe ja ngökamna kwäräbe ie arato ñan ñan? niebare kwetre ietre.

48 ¿Nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkientre amne nitre bariseo tarä iti kätä tödeke ni yebti mun okwäbti ya? iÑakare jire! **49** Nitre se kätä niara

mike ütiäte, ie Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye gare ñakare jire chi ye abko btä Ngöböta ngürün mike, ye namanintre niere guardiatre.

50 Abtä bati ni bariseo kädian nämane Nicodemo jananbare blite deo Jesube ye kákwe nieba:

51 Kukweta ükaninte ni ngä-täite kätä niere krörö: Ni iti kákwe dre nuenbare abtä kitadre ngite, ye niara ngämi blite au jakrä, ni ñan raba kite ngite abko tä ükaninte kore, nieba Nicodemokwe. **52** Abtä niaratre kákwe nieba romone Nicodemoye mda:

¿Ma abko ni ngututu káme Galileabo arato ya? Ngöbö Kukwei kätä dre niere, yebtä makwe ja töitika angwane, ni Galileabo ñakare jire iti Ngöbö kukwei niekä abko rükadi gare mae, nieba kwetre Nicodemoye.

Meri iti kákwe ja mikani ngite tiebe

53 [Yebti ni jökrä rikabata ja gwiriete.

8 **1** Akwa Jesu abko rikaba Ngitio Olibobti. **2** Yebti jän-drinane dekä angwane, ju blitakrä Ngöböbe ye kántita Jesu rikabata angwane, ni kwati jataba nuke niara ken kukwei nuakäre angwane, niara rababa tákänin-tbe temen, kä rikaba dirire ietre. **3** Ye btäräbe Kukwe Biani Ngöbö-kwe Moiséye dirikäte amne nitre bariseo rükaba meri ngwena iti Jesu kánti. Meri ye abko nämane ja mike gure kaibe gore abko kwani ietre abko rükaba ngwena. Meri ye abko mikaba nünaninkä

kwetre ni jökrä ngwärekre Jesu kánti. **4** Angwane nieba kwetre ie:

Dirikä, meri ne tä ja mike gure kaibe gore akwa, kuni jabtä nunye abko nun ki ngwena mae nete. **5** Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye, yebtä Moisékwé meri ne kwrere kámikamna jäbti. ¿Akwa ma abko kätä dre niere meri kore btä? nieba kwetre Jesuye.

6 Niaratre abko rababa kukwe ngwentari kore ie ja gakäre ben, ñobtä ñan angwane Jesukwe ñäkädre blo, yebtä abko kukwe káme kwandre ietre kitakrä ngise abkokäre. Akwa Jesu abko rababa nünaninkä krö, bti rababa tákänintbe ngürebtí, kä rikaba tarä tike kisebti dobrobtä temen. **7** Akwa nitre ye rababa kukwe ngwentari janknu Jesuye meri yebtä. Abtä Jesukwe niaratre mikaba ñäräre ja käne, kákwe nieba ietre:

Mun mden mden ja mike ngite ñakare jire chi Ngöbö rüere abko kákwe meri ye tákä käne jäbti, nieba Jesukwe ietre.

8 Yebti Jesu rababata tákänin-tbe ngürebtí, rikaba tarä tiketa dobrobtä temen nitre ye okwä-bti. **9** Akwa Jesukwe ñäkäba kore ietre, yebtä abko niaratre rikaba kä mikekä itire itire ja tärítari, akwa nitre bäri unbre unbre ara jire kákwe kä mikakaba käne, bti ni bäri bati bati rikabata mento mrä. Jesu abko

rababa kaibe meri yebe. **10** Niara naninkrö krö, bti meri ye mikaba ñäräre ja käne kwe, kákwe nieba ie:

¿Nitre ma kitaka ngise abko ame jökrä nete? ¿Ni ñakare jire iti kákwe ma kiti ngite ñan ñan? nieba Jesukwe ie.

11 Angwane meri ye kákwe nieba mda ie:

Ni ñakare jire iti kákwe ti kiti ngite se abko, nieba kwe Jesuye.

Angwane Jesukwe nieba mda ie:

Tikwe ñan ma kitadre ngite arato, aiseite nánta. Akwa mtare mentokwäre makwe ñan ja mika ngite janknu mda. Abko kore se, nieba kwe meri yeye.]}f

Jesu abko ñotra ni jökrä kräke

12 Yebti Jesukwe nieba mda ni kwati nämä yete yeye:

Ti abko ñotra ni jökrä kräke. Nire nire jatadre ti jiebtí abko kwe ñotra trä rabadi die mikakäre amne ñan nünandi jire chi mda kä ikote kwe, nieba kwe.

13 Yebtä abko, nitre bariseo kákwe nieba mda Jesuye:

Mata nete kätä blite au jakrä, aiseite ma kukwei ye abko tuen ñakare metre, nieba kwetre ie.

14 Abtä Jesukwe nieba mda ietre:

Tita blite au jakrä akwa, ti abko kukwei ütiäte amne metre, ñobtä ñan angwane ti mdente jatani, ye gare kuin tie. Erere arato, ti näinta mdente gare kuin

^f7.53—8.11 Kukweta tikani corcheta ngätäite abko ñan tä tikani manuscrito bäri kuinquin*btä.

tie, akwa mun abko ie gare ñakare jire chi. **15** Nitre kä nebtä tä kukwe ükete ño ni kitakäre ngite, ye kwrere munta kukwe ükete tikrä, akwa ti abko tä kukwe ükete ñakare ni kitakäre ngite. **16** Akwa nane tikwe kukwe ükarete ni kitakäre ngite, ye ngwane tikwe kukwe ükadrete era metre, ñobtä ñan angwane ñan tita kukwe ükete kaibe ja töi jenbti, akwa ti Rün kākwe ti juani abko käta kukwe ükete ti ben gwaire, aiseite tita kukwe ükete kuin metre. **17** Angwane Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye mun kräke, btä nieta krörö: Ni nibu kākwe blitadre ja kwrere ni kitani ngise rüere, ye ngwane niaratre nibu kukwei rabadre ütiäte abko nieta. **18** Ye abko tä dbe, aiseite ti ara jire tä blite au jakrä amne ti Rün kākwe ti juani abko tä blite tikrä arato, nieba Jesukwe.

19 Abtä nitre bariseo kākwe nieba mda Jesuye:

¿Ma rün abko tä mdente? nieba kwetre ie.

Angwane Jesukwe nieba mda ietre:

Ti abko nire gare ñakare metre munye amne ti Rün gare ñakare munye arato. Ti abko nire rükadre gare munye angwane, ti Rün rükadre gare munye arato. Abko kore se, nieba kwe ietre.

20 Jesukwe ñäkäba kore angwane abko nämä dirire ju blitakrä Ngöböbe ye bäre. Jesu nämä dirire, ye kántita abko kaja nämä abko te ngwian kita

nämane Ngöbökrä, kánti Jesu nämä, kākwe kukwe diriba kore. Akwa Ngöbökwé kä kitani angwane Jesu müre ketadre, ye ngämi nuke ie, aiseite ñan kaba ngite kwetre müre ketakäre.

21 Bti Jesukwe niebata mda ietre:

Ti bike nikenta amne mun abko rabadi ti känentari kisere, akwa mun ngite ye ben gwaire mun krütadre jökrä. Ti näin mdente, ye kánti mun ñan raba neme jire ti kánti, nieba kwe nitre bariseoye.

22 Angwane nitre israelita ji dokwäte rababa niere jae kwärikwäri:

¿Niara tö kite ja müre ketai au ya ño amarebti, ti bike niken ye kánti mun ñan raba, nini kwe ye? rababa niere jae kwärikwäri.

23 Angwane Jesukwe nieba mda ietre:

Mun abko tä nüne kä temen nebtä, akwa ti abko kä känbti sete jatani; mun abko tä nüne Ngöbö rüere, akwa ti abko rüre ñakare Ngöbö rüere. **24** Ye mden kisete, kukwe kämekäme munta nuene Ngöbö rüere, yebtä mun krütadi. Ti abko ni ño tita niere munye, ye munkwe ñan mikadre era jae angwane, mun krütadi angwane, mun rabadi ngite Ngöböye käreäre, tikwe nini munye ye kwrere, nieba Jesukwe ietre.

25 Angwane niaratre kākwe nieba mda ie:

¿Ma abko nire? nieba kwetre Jesuye.

Jesukwe nieba mda ietre:

Ti jataba nuke angwane, ti abko nire tikwe nieba käne munye abti kä nuke mtare. **26** Ye abko, kukwe tärä kabre abko tikwe kädriedre munbe. Erere arato, kukwe tärä kabre abko tikwe ükarete munkrä, akwa ni ti juanka käta kukwe era erere niere abko tita kukwe nuen, ye erere tita niere nitre nünanka Ngöbö rüere ie, nieba Jesukwe.

27 Akwa Jesukwe blitaba ni niara juanka yebtä angwane abko nämä blite Rün kwebtä abko ñan rükaba gare ietre. **28** Abtä Jesukwe nieba mda ietre:

Munkwe Ni Kä Nebtä Ngobone kadikä krusobtä käin angwane, ti abko ni ño tita niere munye, ye abko rükadi gare tibtä munye. Erere arato, tita jändrän nuene ñakare ja töi jenbti, akwa ti Rün kākwe dre diribare tie, ye erere tita nuene abko rükadi gare tibtä munye. **29** Ni ti juanka ye abko tä tibe amne ti Rün tä ti mikete ñakare kaibe, ñobtä ñan angwane dre tuen kuin ie abko erere tita nuene, kä mikakäre nuäre btä, aiseite ñan tä ti mikete kaibe. Abko kore se, nieba Jesukwe ietre.

30 Jesukwe blitaba kore angwane, ni kwati kākwe tödekaba bti.

Nitre israelita abko Abraham mräkä tä nütüre jabtä

31 Yebti nitre israelita kākwe tödekaba Jesubti, ye ie Jesukwe nieba mda:

Munkwe nünandikä käreäre ti kukweibtä ne ngwane, mun rabadi ja töitikaka era metre tibe. **32** Ye ngwane, kukwe era metre Ngöböbtä rükadi gare munye amne kukwe era yebti mun rabadi tikaninte, nieba Jesukwe ietre.

33 Abtä nieba mda kwetre Jesuye:

Nun därebare Abraham mräkäri amne ni mda mda nebe ñakare nun dänkiene. ¿Se ñobtä abko mun rabadreta tikaninte, mata niere se? nieba kwetre Jesuye.

34 Jesukwe nieba mda ietre:

Ti bike kukwe era erere niere munye: Nire nire käta kukwe kämekäme nuene Ngöbö rüere, ni ye abko kukwe kämekäme tä bkäne amne dänkiene, aiseite niara abko ni klabore kwrere kukwe kämekäme kräke. **35** Ye abko, ni klabore ye ñan raba nüne käreäre gwi bkänkä mräkäbe, ñobtä ñan angwane bkänkä raba rürümoini ni mdaye. Akwa ni klabore bkänkä, ye ngäbriänkä aibe kākwe nünandre käreäre gwi rünbe. **36** Ne aiseite Ngöbö Odei kākwe mun tikadrete ne ngwane, mun rabadi tikaninte era metre.

37 Mun därebare Abraham mräkäri, ye garera tie, akwa mun tö ti müre ketai, ñobtä ñan angwane tita kukwe niere, ye mun ñan tö kain ngäbti.

38 Tikwe dre dre tuaba ja okwä jenbti ti Rün kánti, ye erere btä tita blite. Ye kwrere arato, munkwe mun rün kukwei nuani blite

ño, ye erere munta nuene arato, nieba Jesukwe ietre.

39 Abtä nieba mda kwetre Jesuye:

iNun rün kira abko Abraham abko mräkäkri nun därebare! nieba kwetre Jesuye.

Akwa Jesu abko käkwe nieba mda ietre:

Mun däredre Abraham mräkäkri bkänä akräke niarakwe nünabare ño, ye erere munkwe nünandre arato. **40** Akwa ye kwrere ñakare, aiseite kukwe diribare tie Ngöbökwe abko ere-
re tita niere era metre munye. Abtä mun tö ti müre ketai. Akwa Abraham abko rabadre nüne mtare angwane, niarakwe ñan kukwe kore nuendre jire chi abko erere mun tö nuein tibtä. **41** Ye abko, mun rün tä dre nue-
ne, ye erere munta nuene arato, nieba Jesukwe ietre.

Abtä nieba kwetre Jesuye:

Ni ja mikaka gure bati bati abko kwe nun därebare ñakare amne nun rün abko era metre. Nun rün abko itibe abko Ngöbö, nieba kwetre Jesuye.

Diablu mräkä

42 Angwane Jesukwe nieba mda ietre:

Ngöbö mun Rün era metre bkänä akräke ti rabadre tare munkwe, ñobtä ñan angwane ti jatani Ngöbökre amne tita mun ngätäite nete. Ye ñan ti jatani ja töi jenbti akwa, Ngöbökre ti juani abkokänti tita nete.

43 Akwa mun abko ñan tö ti kukwei kain ngäbti, aiseite tita

blite abko ñan tä nuke gare mun-
ye. **44** Ye abko, mun rün era metre munkwe abko diablu amne niara tä mun bkäne, aiseite mun abko niara kwrere amne niara töta nebe dreye, ye erere mun tö nuein. Kena abti kä nuke mtare, diablu abko ni kämikaka amne niara ñan tä kukwe era metre niere jire chi bati. Tä blite angwane, kukwe era nieta ñakare jire kwe, angwane tä blite niere, ñobtä ñan angwane niara abko ni ngökaka amne käne kira niarakwe kukwe niebare ngwarbe. **45** Mun abko mun rün diablu kwrere käta kukwe ngwarbe tarere, aiseite ti abko käta kukwe era erere niere munye angwane, mun ñan tö ti kukwei mikai era. **46** Ti kukwe käme nuene ñakare Ngöbö rüere, aiseite ni ñakare jire mun ngätäite nete kä raba ti kite ngise kukwe kämenbtä, aiseite tita kukwe era erere niere munye, ¿se ñobtä abko mun ñan tö ti kukwei mikai era? **47** Akwa nire nire era metre Ngöbökre abko tä Ngöbö kukwei kaen ngäbti, akwa mun abko ñakare era metre Ngöbökre, aiseite mun ñan tö ti kukwei kain ngäbti. Abko kore se, nieba Jesukwe nitre israelitaye.

Ja bäri kri Abrahamkrä niebare Jesukwe

48 Yebtä abko nitre israelita käkwe nieba mda Jesuye:

Ma abko ni ngututu Samaria-
bo amne üai käme tä mabtä, nunta niere ye abko era bkänä ñan ñan, nieba kwetre.

49 Abtä Jesukwe nieba mda ietre:

Üai käme ñakare jire tibtä, akwa tita ti Rün mike ütiäte jae amne mun abko käta ti mike ngwarbe jae. **50** Ñan munkwe ti mikadre ütiäte abko känänta au tikwe jakrä, akwa ni tära iti abko tä ti mike ütiäte amne niara abko kukwe ükatekä ni jökrä kräke. **51** Ti bike kukwe era erere niere munye: Nire nire käkwe ti kukwei mikadre täte abko ñan krütadi, nieba Jesukwe.

52 Angwane nitre israelita ji dokwäte käkwe nieba mda ie:

Mtare üai käme tä mabtä nunta niere, ye abko era nura gare metre nunye mabtä, ñobtä ñan angwane Abraham amne nitre Ngöbö kukwei niekä kirakira krütani jökrä amarebti nire nire käkwe ti kukwei mikadre täte abko ñan krütadi, mata niere ye. **53** ¿Ma abko bäri ütiäte nun mräkä Abrahamkrä ya? Ñakare jire raba ruen nunye, ñobtä ñan angwane Abraham krütani amne nitre Ngöbö kukwei niekä kirakira krütani jökrä. ¿Ma abko nire amarebti ja nibi ruen bäri mae niaratrekrä ye? nieba romone kwetre Jesuye.

54 Jesu käkwe nieba mda ietre:

Tikwe bikadre kri ja mikakäre ütiäte au, ye ngwane tikwe ja mikadre ütiäte ngwarbe, akwa ti Rün ara käta ti mike ütiäte. Ti Rün ye mden abko Ngöbö munkwe munta niere, akwa mikata ñakare ütiäte munkwe. **55** Ngöbö ye abko gare ñakare munye,

akwa ti abko ie niara gare kuin. Ne aiseite niara gare ñakare tie, tikwe niedre, ye ngwane ti rabadre ni ngökaka mun kwrere arato, akwa niara gare kuin tie bkänä amne tita niara kukwei mike täte. **56** Ti köböi mikani ye abko mun mräkä käne Abraham tö namani tuai, aiseite namani töbike ti köböibtä angwane, kä namani juto btä. Yebti ti rükadre köbö ño te abko Abrahamkwe tuani angwane, kä namani nuäre krübate btä, nieba Jesukwe.

57 Yebtä abko, nitre israelita käkwe nieba mda Jesuye:

iJo! Nin kä ngämi gre kete bu bti kwä jätä mae. ¿Ma ye abko käkwe Abraham tuani mata niere ya? nieba kwetre Jesuye.

58 Angwane Jesukwe nieba mda ietre:

Kukwe era erere ti bike niere munye: Abraham ngämi därere, ye känenkri ti nämanena nüne. Abko kore se, nieba kwe nitre israelita ji dokwäteye.

59 Abtä nitre israelita ye käkwe jä dianba kisete Jesu kämikakäre, akwa nitre nämane yete, ye ngätäite Jesukwe ja rükanteba, bti ju blitakrä Ngöböbe bäre Jesu näma, ye kanti Jesukwe kä mikakaba tiebe amne rikabata mentokwäre.

Ni okwä kä drünente abko Jesukwe mikaninta kuinta

9 1 Abti bati Jesu rikaba ji ngrabare angwane, ni näma iti jite btä Jesu okwä rababa. Ni ye abko okwä kä drünente. Niara abko därebare kore, aiseite kä

tuen ñakare ie abko nāma jite.
2 Abtā nun ja tōitikaka Jesube
 kākwe nieba ie:

¿Dirikā, ñobtā ni se dārebare
 okwā kā drūnente kore? ¿Niara
 meye amne rūn kākwe ja mikani
 ngite Ngōbō rūiere ya? o ¿Niara
 ara jire kākwe ja mikani ngite au
 Ngōbō rūiere abtā dārebare kore
 ya? nieba nunkwe Jesuye.

3 Angwane Jesukwe nieba
 mda nunye:

Nān niara meye amne rūn
 kākwe ja mikani ngite Ngōbō
 rūiere, abtā dārebare kore. Erere
 arato, ñān niarakwe ja mikani
 ngite abtā dārebare kore. Akwa
 Ngōbō diebti sribi kri ñān tuaba-
 re rabadre bare, abkokāre niara
 dārebare kore. **4-5** Tita kā nebtā
 mun ngātāite nete angwane, ti
 abko ñotra ni jōkrā krāke, aise-
 te tita mun ngātāite nete angwane,
 ni ti juanka ye krāke nikwe sribi-
 dre kā trā ngwenbti, ñobtā ñān
 angwane ti jārīkadi munkān
 angwane, kā jatadi kā iko kwre-
 re, ye nāire ni ñān rabadre sribi-
 re jire chi mda, nieba Jesukwe.

6 Jesukwe blitaba kore, yebti
 tō rababa kukwe ye bā mikai,
 kākwe ni ye mikaba quinta krō-
 rō: kāli kitaba temen kwe, mrita-
 ba dobrobe kwe, bti dobro ye
 jūanteba ni ye okwābtā kwe,
7 bti nieba kwe ie:

Ñō okwā Siloé, ye te nān ja
 okwā bātete, nieba kwe ie.

(Siloé ye abko “juani” nieta
 kukwe hebreore.) Ye erere ni ie
 kā tuen ñakare ye rikaba, kākwe
 ja okwā bātāninte, bti nikaninta
 ja gwiriete angwane, kā

namaninta tuenta ie. **8** Abtā nitre
 nūnanka kānimekānime niara
 kenta temen amne nitre kā
 nāmane niara tuen ngwian kāre-
 re kāre, ye namani niere jae
 kwārikwāri:

¿Ni noko nāmane nebe tākā-
 nintbe jite ngwian kārere yera?
 rababa niere.

9 Angwane ni ruāre namanin-
 tre niere:

Niara ara se, namanintre
 niere.

Akwa ni mda mda abko nama-
 ni niere:

Ñakare, akwa ni mda bāsi nia-
 ra bā kwrere se, namanintre
 niere.

Akwa ni ye ara jire kākwe
 niebare:

Ti ne ara nāmane ngwian
 kārere jite ye, niebare kwe.

10 Angwane ni mda mda
 kākwe niebare ie:

¿Ñō kōbōire kā nena tuen mae
 mtare? niebare kwetre ie.

11 Niara kākwe niebare mda:

Ni kādekata Jesu ye kākwe
 dobro mriti, bti jūnūnte ti okwā-
 btā kwe amne nini krōrō kwe tie:
 Ñō okwā Siloé, ye kānti nān
 amne makwe ja okwā bātāte,
 nini kwe tie. Ye erere ti niki,
 kākwe ja okwā bātrite angwane,
 kā nibibe tuen tie, niebare kwe
 ietre.

12 Angwane ni bariseo mda
 mda ye kākwe niebare mda ie:

¿Ni kādekata makwe ye abko
 tā mdente? niebare kwetre ie.

Niara kākwe niebare mda:

Niara tā mdente gare ñakare
 tie, niebare kwe ietre.

Nitre bariseokwe ñākābare Jesu rūiere

13-14 Jesukwe dobro mritaba
 kālibe, bti ni okwā kā drūente ye
 okwābtā jūanteba kwe angwane,
 kā rababa tuenta ie, ye abko
 Jesukwe nuenba kōbō jadūkakrā
 nāire. Yebtā abko ni okwā kā
 drūnente Jesukwe mikabata
 quinta ye jārīkaba mda nitre
 bariseo ngwārekri. **15** Angwane
 ñō kōbōire namaninta quinta
 niebare kwetre ie. Niara kākwe
 niebare ietre:

Dobro mriti kwe, jūnūnte ti
 okwābtā kwe, bti tikwe ja okwā
 bātrite amne mtare kā nibi tuen
 tie, niebare kwe ietre.

16 Abtā nitre bariseo ruāre
 namani niere:

Ni sribi ye nuenkā abko ñān
 jatani Ngōbōkri, ñobtā ñān
 angwane tā kōbō jadūkakrā mīke
 ūtiāte ñakare jae, namani niere.

Akwa bariseo ruāre abko
 namani niere:

iNi ngite Ngōbō rūiere ñān
 rabadre sribi kri ñān tuabare
 nuene ni noko kwrere! namanin-
 tre niere.

Yebtā abko namanintre ja
 kwete kwārikwāri Jesubtā.

17 Bti ni okwā kā ikote ie kā
 namani tuen, ye ie niebareta
 mda kwetre:

¿Ni kākwe kā mikani tuenta
 mae, ni ye abko ni ñō nieta
 makwe? niebare kwetre ie.

Niara kākwe niebare mda:

Niara abko ni Ngōbō kukwei
 niekā tita niere, niebare kwe
 ietre.

18 Akwa ni ye abko dārebare
 amne okwā kā drūnente, aise-
 te kā tuen ñakare ie, akwa okwā
 namaninta quinta, aise-
 te kā namani tuen ie, ye abko nitre
 israelita ji dokwāte ñān tō nama-
 ni mikai era, abtā ni okwā kā
 drūnente ye meye btā rūn kārā-
 bare kwetre.

19 Ni ye meye btā rūn nūkāni
 angwane, niebare kwetre ietre:

¿Ni ne abko, mun ngobo mun-
 kwe bkānā ya? ¿Erere arato,
 dārebare angwane, kā tuen ñaka-
 re ie bkānā, munta niere ya? Ñō
 kōbōire kā tuen ie mtare, ye nie-
 re nunye, niebare kwetre ietre.

20 Angwane ni ye meye amne
 rūn kākwe niebare mda:

Niara abko nun ngobo nun-
 kwe bkānā. Erere arato, dārebare
 angwane, kā tuen ñakare ie bkā-
 nā, **21** akwa ñō kōbōire kā tuen
 ie mtare, ye abko gare ñakare
 nunye. Erere arato, nirekwe kā
 mikani tuenta ie, ye gare ñakare
 nunye, aise-
 te munkwe ngwianta-
 ri niaraye. Niara abko nena
 ūnān, aise-
 te dre dre nakaninkā
 btā, ye niarakwe niedre au jakrā
 munye, niebare kwetre nitre
 israelita ji dokwāteye.

22 Ni ie kā tuen ñakare ye
 meye amne rūn, btā nitre israeli-
 ta ji dokwāte jūrā namani, aise-
 te nieba kore kwetre, ñobtā ñān
 angwane Jesu abko Ni Dianinkā
 Ngōbōkwe, ye nirekwe niedre, ni
 ye abko kitadrekā sinagoga bāre
 mento abko nitre israelita ji
 dokwāte kākwe ūkaninte kore,
 ye abko jūrā namani ni ye meye-
 btā amne rūnbtā. **23** Ne aise-
 te

niara meye amne rün kākwe niebare: Niara nena ünān, aisetē kukwe nakaninkā ño ño btā, ye munkwe ngwiantari ie amne niarakwe niedi au munye, niebare kwetre.

24 Angwane ni okwā nāmane kā ikote kāne, ye nitre israelita ji dokwāte kākwe kārābareta bobuta, bti niebare kwetre ie:

Ngöbö okwābti kukwe era ere-niere nunye, ñobtä ñān angwane Jesu ye abko ni ngutu-tu kukwe kāmekāme nuenkā Ngöbö rüere, ye gare kuin nunye, niebare kwetre ie.

25 Ni ye kākwe niebare mda:

Niara abko ni kukwe kāmekāme nuenkā ya abko gare ñakare tie, akwa ti okwā nāmane kā ikote amne niara köböire kā tuen kuin tie mtare. Ye aibe gare tie, niebare kwe ietre.

26 Abtä nitre israelita ji dokwāte kākwe niebare mda ie:

¿Dre nuenbare kwe mabtā? ¿Ño köböire kā mikani tuen kwe mae? niebare kwetre ie.

27 Abtä niarakwe niebare:

Kukwe gare tie, erere tikwe ninina jökrā munye, akwa mun-kwe ñān ti kukwei miri era. ¿Se drekāre tikwe kukwe arabe niedreta bobuta munye, ie mun tö nibi ye? ¿Mun tö nibi ja getai arato Jesube ya amarebti mun nibi kukwe ngwentari janknu kore tie ye? niebare kwe ietre.

28 Angwane nitre israelita ji dokwāte rikaba ngren ngren ni yebti, kākwe niebare ie:

Ma abra ja getaka Jesu yebe, akwa nun abko tā nekete

Moisékri. **29** Ngöbökwē blitabare Moisébe, ye gare kuin nunye, aisetē nunta nekete niarakri. Akwa Jesu ye abko jatani mden-kri abko gare ñakare jire chi nunye, niebare kwetre ni yeye.

30 Abtä ni ye kākwe niebare mda ietre:

IRä jire niara jatani mdenkri gare ñakare munye, yebtä ti töi ñān nebe krütare mda! Akwa ti abko okwā mirita quinta kwe amne kā nibi tuen tie, **31** aisetē ni kukwe kāmekāme nuenkā Ngöbö rüere kätä ja di kārere Ngöböye sribi kri ñān tuabare nuenkāre abko ie Ngöböta ja di bien ñakare, ye gare kuin nie. Akwa nire nire tā Ngöbö mike ütiāte amne tā Ngöbö Kukwei mike täte aibe die mikata Ngöbökwē sribi kri ñān tuabare nuenkāre, ye abko garera nie arato. **32** Erere arato, ni dāreba-re okwā kā drünente ti kwrere abko ni mdara jire kätä kā mike tuen ie, ye abko ni ngāmi kukwe nuen jire chi. **33** Ne aisetē, Jesu ñān jatadre Ngöbö-kri, akrāke sribi ütiāte kri ñān tuabare ye kwrere ñān rabadre bare jire chi ie Ngöbö diebti, niebare kwe.

34 Abtä nitre israelita ji dokwāte kākwe niebare mda ie:

Kukwe kāmekāme kri krübāte Ngöbö rüere mabtā, aisetē ma dārebare abti kā nūke mtare ma ngite kri Ngöbö rüere. ¿Ma ye abko tö kite dirire nunye mtare ñān ñān? niebare kwetre ie.

Bti ni ye juantariba künken kwetre.

Nitre israelita ji dokwāte abko ie kukwe metre Ngöböbtā gare ñakare

35 Yebti ni ie kā mikani tuen-ta Jesukwe, ye kitani künken sinagoga bäre mento gaba Jesukwe. Yebti Jesu rababa ngätāi ben angwane, Jesukwe nieba ie: ¿Ni Kā Nebtä Ngobo bti mata tödeke ya? nieba kwe ie.

36 Angwane niarakwe nieba mda:

Ti Dänkien, nire abko Ni Kā Nebtä Ngobo makwe niedre tie angwane, tikwe tödekadi bti, nieba kwe Jesuye.

37 Jesukwe nieba mda ie:

Ti ara tuata makwe, ti ne mden ben mata blite, nieba kwe ie.

38 Ye btäräbe ni ye rababa ngukudokwābti Jesu ngwārekri, Jesu mikakāre ütiāte, kākwe nieba:

Tita tödeke mabti ti Dänkien, nieba kwe Jesuye.

39 Yebti Jesukwe nieba mda:

Ti jatani kā nebtā kukwe rabadre ükaninte ni jökrā krāke amne, ni ie kukwe metre Ngöbökwē gare ñakare amne ni ie kā tuen ñakare ye kwrere abko ie kā rabadre tuen angwane, kukwe metre Ngöbökwē rabadre gare ie, abkokāre ti jatani. Erere arato, nire nire ie kā tuen kuin tā nütüre, aisetē kukwe metre Ngöbökwē garera ie tā nütüre, ni ye abko tā ja gökö au abko ie kā ñān rabadre tuen, abkokāre ti jatani, nieba Jesukwe ie.

40 Yebtä abko nitre bariseo nāma ruäre Jesube yete kākwe nieba ie:

¿Kukwe metre Ngöböbtā gare ñakare nunye arato, aisetē nun okwā kā drünente amne kā tuen ñakare nunye abko mata niere nunye ya? nieba kwetre mda Jesuye.

41 Angwane Jesukwe nieba mda ietre:

Mun okwā tädre kā drünente angwane, kā ñān rabadre tuen munye, akrāke kukwe kāmē Ngöbö rüere, ye munkwe nuen-dre ñakare amne mun ñān rabadre ngite Ngöböye; akwa kukwe metre Ngöbökwē garera kuin munye, aisetē kā tuen kuin munye munta niere au jabtā, aisetē mun ngite janknu Ngöbö rüere. Abko kore se, nieba Jesukwe nitre bariseoye.

Obeja ngibiaka era metre gare kuin obejaye

10 **1-3** Yebti Jesukwe nieba mda:

Ti bike kukwe era erere niere munye. Ni obeja ngibiaka era metre abko käre tā ni mda mikete jukwebtä obeja ngibiare deo jākträ. Ye mden kisete, obeja ngibiaka ye tā nūke angwane, ni jukwe ngibiaka tā jukwe tike ie angwane, obeja ngibiaka ye tā niken obeja kā deke kratirekrati-re ja täritäri. Niara kukwei gare obejaye, aisetē obeja kwe tā niken jiebti amne tā niken ngwena ki bäre mento mikä kēnene. Akwa ni obeja ngibiaka ñakare era metre abko tā nakwen kibti

Jesu abko jukwe obejakrā kwrere abko köböire ni rabadre nūke ki teri Ngöbö kanti (Juan 10.1-10)

ta, ñobtä ñan angwane niara abko gokä, aisete tä kite tiebe kibti ta. Akwa ni obeja ngibiaka era metre bkänä abko tä nūke jukwebtä obeja kwe kärere. **4** Yebti obeja kwe tärä niken jökrä ki bäre mento angwane, niara tä niken käne amne obeja tä niken jiebti, ñobtä ñan angwane niara abko kukwei gare kuin obeja kweye. **5** Akwa ni gare ñakare obejaye abko ngäniene obeja tä ngitie jirekäbe amne ñan tä niken jiebti, ñobtä ñan angwane niara abko kukwei gare ñakare obejaye, aisete obeja tä ngitie, nieba Jesukwe nitre bariseoye.

6 Jesukwe blitaba kore jabtä, kākwe nitre bariseo bä mikaba ni gokä kwrere, ye abko dre bä mikaba kore kwe ñan rükaba gare nitre bariseoye.

7 Angwane Jesukwe niebata mda:

Ti bike kukwe era erere niere-ta mda munye abko krörö: Ti abko jukwe kwrere abko kanti obeja jatadre. **8** Ni jökrä nükani

ti känenkri ja Ni Dianinkä Ngöbökwē niere abko nitre ni ngökaka amne gokä, akwa obeja era metre tikwe abko kākwe kukwei nuani ñakare. **9** Ti abko jukwe kwrere, aisete nire nire rükadre ti köböire ki teri Ngöbö kanti, ye abko rabadi dianintari. Ne aisete, obeja tä niken ki teri, bti tä nikenta ki bäre mento amne mikä kuin tä kwen kwetadre ietre, ye kwrere nire nire rikadre ti köböire Ngöbö kanti abko ie jändrän kuin kwandre. **10** Akwa ni gokä tä kite gore, ni kämike amne jändrän jökrä juankäre ngwarbe nikän; akwa ti abko jatani ni mikakäreta nire Ngöböbe amne ni rabadre nüne bäri kuin kärekwäre, abkokäre ti jatani.

11 Mdakäre abko, ti abko ni obeja ngibiaka kuin kwrere. Ni obeja ngibiaka kuin abko tä biare ngataen obeja kräke, obeja diantarikäre. **12** Akwa ni ngwian ganainkä jae obeja ngibiabtä abko lobo tä kite tuen ie obeja kukwäre angwane, tä ngitie lobo

ngäniene amne tä obeja mikete kaike, ñobtä ñan angwane niara abko ñakare obeja ngibiaka amne obeja ye ñakare kwe, aise-te tä mikete loboye amne lobo tä niken obeja kwete amne tä obeja juentari kratikrati kwäräkwärä. **13** Ni ngwian ganainkä obeja ngibiabtä ye abko tä ngitie lobo ngäniene amne tä obeja mikete kaike, ñobtä ñan angwane niara töita ja kwata ngibiabtä, akwa obeja ngibiadre ye abko ütiäte ñakare kräke, aisete tä ngitie kore.

14-15 Mdakäre abko, ti ni obeja ngibiaka kuin kwrere, ñobtä ñan angwane ti gare kuin ti Rünye amne ti Rün gare kuin tie, ye kwrere obeja tikwetikwe erere gare kuin tie amne ti gare kuin ietre arato. Ti abko obeja ngibiaka kuin kwrere, aisete ti gatadi obeja tikwe kräke.

16 Mdakäre abko, nitre ñakare israelitare ngätäite obeja mda mda tärä tikwe, akwa tä ñakare ki kwatibe teri obeja tikwe tikwe nitre israelita ngätäite ben gwai-re. Akwa ti jatadre obeja ye ngwena arato mikakäre ki teri obeja nitre israelita ben gwaire, amne obeja ye kākwe ti kukwei nuadre amne ti kukwei mikadre täte kwetre angwane, rabadre nüne ki kwatibe teri jökrä amne niaratre ngibiaka rabadi itibe arato abko ti ara. **17** Ti abko bike ja kwata bien müre ketadre, ti rabadita nire bobukäre abkokäre, aisete ti Rün tikwe kätä ti

tarere. **18** Tikwe ñan ja biandre müre ketadre, ye ngwane ni ñakare jire iti kākwe ti müre ketadre ja töi jenbti. Ti ara jire kätä ja bien müre ketadre au, aisete ti müre ketai, akwa ti abko di tärä ja bien müre ketadre amne ti di tärä ja mikakäre nünenta, ye abko ti Rün kākwe nuemna tie, erere tita nuene. Abko kore se, nieba Jesukwe nitre israelitaye.

19 Jesukwe blitaba kore, ye kukwei nuaba nitre israelitakwe angwane, niaratre töi rababa bä jene jene jökrä. **20** Ne aisete ni kwati rababa niere:

Üai käme tä btä, aibe kätä kä kwitekä dokwäbti, aisete tä ñäke kore. ¿Se drekwäre munta kukwe mike ütiäte se? nieba kwetre.

21 Akwa ni ruäre abko rababa niere:

Nire nire btä üai käme tä ye abko ñan raba blite jire chi ni se kwrere. Mdakäre abko, ni ie kä tuen ñakare abko ie üai käme tä kä mike tuenta ñakare jire chi, rababa niere jae kwärikwäri.

Nitre israelita ji dokwäte kākwe tödekani ñakare Jesubti

22 Kä ye ngwane abko kä tibo, kä nüre angwane, ju blitakrä Ngöböbe Jerusalén abko mikaninta dbe Ngöbö ngwäreki mekera abko nitre israelita nämane ngwenta töre jae, aisete nämane jökrä bietabtä Jerusaleñ. **23** Angwane Jesu nämane dikekä ju blitakrä Ngöböbe ye

§ 10.22 Bieta ye abko kädianta Hanuca mtare.

bäre jukä kädianta Jukä Salo-mónkwe kántita mda angwane, **24** nitre israelita ji dokwäte jataba ruäre, kákwe ja úkäröba Jesu bäre, kákwe nieba ie:

Ma abko nire metre abko ñan tä nûke gare nunye, aiseite nun moto iko töbikabtä kore, aiseite ma abko Ni Dianinkä Ngöbökwe ara ya abko niere gwängwarbe nunye, nieba kwetre Jesuye.

25 Abtä Jesukwe nieba mda ietre:

Ti abko nire, ye tikwe niebarrera munye, akwa munkwe ñan ti kukwei mikani era amne mun ñan tä tödeke tibti. Ye abko, sribi ñan tuabare tita nuene ti Rün diebti niarata tibe bä mikakäre, ye abko tä ti mike gare metre, **26** akwa mun ñan tö tödekai tibti, ñobtä ñan angwane mun abko ñakare obeja tikwe, aiseite munta nuene kore. **27** Akwa obeja tikwetikwe abko ie ti kukwei gare kuin, käta ti mike täte amne, niaratre gare kuin tie arato, aiseite obeja tikwe erere tä niken ti jiebti obejata niken ngibiaka jiebti ye kwrere. **28** Amne tikwe obeja tikwetikwe mikadi nüne käreäre Ngöböbe amne Ngöbökwe ñan juandi ja okwä bäre mento kä ja tare nikakrä ye kánti. Erere arato, ni mda di ñakare jire diankakrä ti kisete. **29** Ye abko, ti Rün di kri kákwe obeja biani tie, aiseite ni mda di ñakare jire obeja ye diankakrä ti Rünkän. **30** Ye kwrere ti Rün btä ti, nun abko töi ja kwrere amne nunta ketetibe, nieba Jesukwe nitre israelita ji dokwäteye.

31 Yebtä abko nitre israelita ji dokwäte kákwe jä dianba kisete Jesu kámikakäre jäbti. **32** Abtä niarakwe nieba mda ietre:

Ti Rün diebti tikwe jändrän kuinkuin nuenbare kabre ni mda mda die mikakäre, éakwa kukwe kuin nuenbare tikwe, ye mden namani blo mun kräke abko dokwäre mun tö nibi ti kámikai jäbti ye? nieba Jesukwe ietre.

33 Abtä nitre israelita ji dokwäte kákwe nieba mda Jesuye:

Ñan makwe jändrän kuin nuenbare abko dokwäre nun tö ma kámikai jäbti, akwa mata ñäke ngwarbe Ngöbö rüere amne ma ngwarbe nun kwrere käta ja mike Ngöböre au. Yebtä nun tö ma kámikai jäbti, nieba kwetre ie.

34 Abtä Jesukwe nieba mda ietre:

Ye abko, Ngöbö Kukwei yebtä Ngöbökwe kukwe niebare krörö:

Mun abko ngöbötre, tikwe nieba munbtä, *Salmo 82.6* abko Ngöbökwe niebare, tä tika ni niara Kukweibtä. **35** Ngöbö Kukweita tikani kore, ye abko ni ñan raba rükente jire chi abko garera nie amne, ni jökrä ie Ngöbökwe ja Kukwei biani abko ngöbötre niebare kwe ie, **36** aiseite ése ñobtä abko tita ja Ngöbö Odei niere abko nibi blo munkrä se? Ngöbökwe ti dianinkä ja Odeire, kákwe ti juani nitre kukwe nuenkä kámekáme Ngöbö rüere ye ngätäite, tita niere aiseite ése ñobtä abko tita ja Ngöbö Odei niere angwane tita ñäke

ngwarbe Ngöbö rüere abko munta niere tie? **37** Ti abko Ngöbö Odei tita niere, akwa tikwe ñan sribi ti Rünkwe nuendre angwane, munkwe ñan ti kukwei mikadre era; **38** akwa tikwe sribi ti Rünkwe nuendre, ye ngwane nane mun ñan tö ti kukwei aibe mikai era abko tä dbe. Akwa tita sribi ti Rünkwe nuene era metre, aiseite yebti munkwe tödeka, ti Rünta ketetibe tibe amne tita ketetibe ben ye rükadre gare metre munye, abkokäre munkwe tödeka sribi ti Rünkwe nuenta tikwe yebti.

39 Abtä nitre israelita ji dokwäte tö rababa Jesu kain ngite bobukäre, akwa Jesu gitiaba kán.

40 Angwane Jesu rikabata Ñö Jordánbtä, Juan Bautista nämane ni ngökö ñöte, ye kánti Jesu rababa nüenentbe. **41** Angwane ni kwati rikaba kánti ja tuakäre ben, kä rababa niere:

Sribi kri ñan tuabare abko Juankwe nuenbare ñakare, akwa kukwe nieba kwe Jesubtä abko kukwe era erere nieba kwe ñan ñan abko ni kwati rababa niere.

42 Angwane ni kwati nämaye kákwe tödekaba Jesubti.

Jesu kukwe muko Lázaro krütani

11 1-2 Kä ye ngwane ni iti kädian nämane Lázaro nämä nüne juta Betaniate abko namani bren jume. Juta Betania yete abko Marta amne María nämä nüne ngwai Lázaro.

María ye mden abko kákwe ñö rä bäre kekaba ni Dänkien ngotobti, bti ni Dänkien ngoto rötaba ja dokwä drüenbti kwe. **3** Lázaro namani bren jume, aiseite ngwai nibu ye mden kákwe ni mda juanba niere krörö Jesuye: Ni Dänkien, ma kukwe muko kuin makwe, mata tarere ye bren abko juanba niere kwetre Jesuye.

4 Erere bkänä ni ye nikani, rükaba mate Jesu kánti angwane, Jesukwe kukwei nuaba kore, bti nieba kwe:

Bren ye kisete niara ñan krütadre jankukäre akwa, bren ye köböire Ngöbö di kri amne ti Ngöbö Odei di kri rabadi mikani tuadre, nieba Jesukwe.

5 Jesu abko kwe Marta, María amne Lázaro nämane tare kri, **6** akwa Lázaro bren nie rükaba ie angwane niara nämä, ye kánti rababa köböbu mda.

7 Bti nitre ja töitikaka ben ie nieba kwe:

Bränta kä Judeate, nieba kwe.

8 Abtä nun ja töitikaka Jesube kákwe nieba mda ie:

Dirikä, nitre israelita ji dokwäte tö rababa ma kámikai jäbti kä Judeate, ye abko käi ngämi niken raire ta. ÉKä ye kánti abko ma tö nibira rikaita bobuta ya? nunkwe nieba ie.

9 Abtä Jesukwe nieba mda nunye:

ÉKä ngwen abko tä neme ñänä okwä krä jätäbti krobu ñan ñan? Ne aiseite nita dikekä kä ngwenbti angwane, kä tuen kuin nie, aiseite ni ngotota ritete ñakare, ñobtä ñan angwane kä

trä ngwen kä nebtä yebti abko kätä nebe tuen kuin ja käne nie. **10-11** Akwa nire erere rikadre dikekä deo, ye ngwane kä ñan rabadre tuen ie, aiseté ngo-to rabadre ritete. Tita niere kore, ñobtä ñan angwane ti abko kä trä ngwen kwrere amne tita nete angwane, kä tärä sribikrä. Ni kukwe muko Lázaro nikani kibien, akwa ti bike niken gaenkröta, nieba Jesukwe nunye.

12 Angwane nun ja töitikaka ben kākwe nieba mda ie:

Kiterate kuinta, aiseté tä kibien, nunkwe nieba ie.

13 Akwa Lázaro abko krütani-na abko Jesu nāma niere nunye, akwa Lázaro nikani kibien bkānā abko Jesu nāma niere, nun raba-ba nütüre. **14** Abtä kukwe era erere nieba metre kwe nunye krörö:

Lázaro kürera, **15** akwa tita ñakare kanti angwane küre, ye abko käi nibi nuäre tibtä, ñobtä ñan angwane Lázaro küre, ye köböire kukwe mda rakadikā abko rabadi bāri kuin munkrä abko kākwe mun die mikadi tödeke bāri tibti, aiseté brān Lázaro tuen, nieba Jesukwe nunye.

16 Angwane ni iti ja töitika-ka Jesube kädian nāmane Tomás arabe kädian nāmane “Munkin” abko kākwe nieba nun ja töitikaka Jesube mda mdaye:

Ni kāmikadre gwaire niarabe kä Judeate, abkokäre brān siba ben, nieba kwe.

Jesukwe Lázaro ngwai moto mikani nuäre

17 Ye erere Jesu rikaba, rikaba nebe juta Betaniate mda angwane, Lázaro doboi mikani abko käi nikanina köböbkä jire ta angwane, Jesu rikaba neme.

18 Juta Betania abko nāma kani-me Jerusalén ken, bäsi kilometro krāmā näre. **19** Ne aiseté nitre israelita ji dokwäte rikaba kwati yete basare Martaye amne Mariaye moto ketabtäkäre kä mikakäreta nuäre btätre, ñobtä ñan angwane ngwai Lázaro krütani kán aiseté.

20 Angwane Jesu rikaba neme juta ken, ye gaba Martakwe angwane, jataba ngäbti, akwa María abko rababa gwi. **21** Marta rikaba Jesu kanti angwane, nieba kwe Jesuye:

Ti Dänkien, ma tädre nete akräke ti ngwai ñan krütadre tikän, **22** akwa mtare makwe dre dre kärädre Ngöböye, erere bian-di jökrä kwe mae, ye abko gare kuin tie, nieba kwe ie.

23 Abtä Jesukwe nieba mda ie:

Ma ngwai rükadita nire, nieba kwe Martaye.

24 Angwane Martakwe nieba mda:

Kä mrä angwane, ni krütani krütani rükadita nire, ye näire Lázaro rükadita nire arato, ye abko gare kuin tie, nieba kwe Jesuye.

25 Abtä Jesukwe nieba ie:

Ti abko ni krütanina mikakata nire amne ti abko ni mikaka

nüne ketetibe Ngöböbe. Nire nire kākwe tödekadre tibti abko krütadi era metre, akwa rükadita nire amne, **26** nire nire tä nüne kākwe tödekadre tibti abko ñan krütadre kärekäre Ngöbö okwä bäre mento. ¿Ne abko era makrä ya Marta? nieba Jesukwe ie.

27 Angwane niarakwe nieba mda ie:

Jän, ti Dänkien. Ma abko Ni Dianinkä Ngöbökwé amne ma Ngöbö Odei abko rükadre kä nebtä, ye abko tita mike era jae, aiseté tita tödeke mabti, nieba kwe Jesuye.

28 Martakwe blitaba kore Jesube, yebti Marta rikaba etba María kärere, kākwe nieba tiebe krörö ie:

Dirikä tä nete, kākwe ma kārāniri, nieba kwe ie.

29 Martakwe nieba kore Mariaye, ye btäräbe María rükaba dikekä krö, jataba niken ja tuakäre Jesube. **30** Akwa Jesu ngāmi neme jutate, aiseté Marta rükaba ngäbti, ye kanti nāma juta bäre. **31** Angwane nitre israelita nāma gwi Marta amne

María kanti kä mikakäreta nuäre btätre abko okwäbti María rükaba dikekä krö, bti rikaba jötrö, angwane nitre israelita ye rikaba jökrä jiebtí, ñobtä ñan angwane María rikaba müen dobohti raba-ba nütüre, aiseté rikaba kore María jiebtí. **32** Akwa Jesu nāma, ye kanti María jataba nüke angwane, María rikaba ngitiekä ngukudokwäbti temen Jesu ngotobtä Jesu mikakäre ütiäte, kākwe nieba ie:

Ti Dänkien, ma tädre nete akräke ti ngwai ñan krütadre tikän, nieba kwe Jesuye.

33 Angwane María btä nitre israelita rükaba Mariabe, ye rababa müen jökrä Jesu okwäbti. Abtä Jesu rababa ulire amne moto rababa däre krübäte, **34** kākwe nieba mda ietre:

¿Munkwe Lázaro doboi mikani mdente? nieba kwe.

Angwane niaratre kākwe nieba:

Jakwe tuen nete ti Dänkien, nieba kwetere mda.

35 Angwane Jesukwe müaba arato. **36** Abtä nitre israelita kākwe nieba:

Lázaro nāmane tare kri kwe tuen, rababa niere.

37 Akwa ni ruäre abko rababa niere:

Ni ie kä tuen ñakare niara se kākwe kä mikani tuenta ie. ¿Se abko Lázaro ñan krütare, abkokäre jändrän mdara jire nuendre kwe kräke abko ñan rabadre bare ie ya? rababa niere Jesu rüere.

Jesukwe Lázaro mikaninta nire

38 Angwane Jesu moto raba-bata däre, kākwe krötäba Lázaro doboi kukwäre angwane, kä mkä te Lázaro doboi mikani, yebti jä oto kwata kri nāma mikani.

39 Angwane Jesukwe nieba:

Jä oto ye denkä mento dobohti yete, nieba kwe.

Abtä Lázaro ngwai Marta kākwe nieba Jesuye:

Ti Dänkien, kä nena köböbkä jire niara krütani amne doboi

Jesuta Lázaro miketa nire (Juan 11.38-44)

mikani, aisete rá nena kure, nieba kwe ie.

40 Abtä Jesukwe nieba mda ie:

¿Makwe tödekadre tibti angwane, Ngöbö di kri bá nuäre ye makwe tuadi, tikwe ñan nini mae ya? nieba Jesukwe ie.

41 Angwane jä oto ye dianka-ba mento. Ye btäräbe Jesukwe nikraba kä käinbti, kákwe nieba:

Ti Rün tikwe, tikwe blitaniri mabe amne mata biare ti die mike, yebtä ti tö kuin niei mae.

42 Käre tita blite mabe ja di kärere mae angwane, mata

nuene ye gare kuin tie, akwa makwe ti juani ye abko nitre tä nete noko, kräke rabadre era, abkokäre tita blite kore mabe, nieba Jesukwe Rünye.

43 Jesukwe blitaba ünän jökrä kore, ye btäräbe ngrateba kri kwe, kákwe nieba:

¡Lázaro, jakweta künken kä mkä ye bäre mento! nieba kwe.

44 Ye btäräbe Lázaro nämanguse, ye kise amne ngoto nämamrianinte jökrä dante abko erere jataba kä mkä yete mentokwäre angwane, ngwäre abko nämamrianinte jökrä jatabata kä mkä-te mento. Angwane nitre nämayete, ye ie Jesukwe nieba:

Tikete, bti tuemetre dikekä, nieba kwe.

Erere nuenba kwetre.

Jesu rüe tö namani kain ngite tiebe

(Mateo 26.1-5; Marcos 14.1-2; Lucas 22.1-2)

45 Jesukwe Lázaro mikabata nire, ye abko nitre israelita nämä Marta amne María mukore ye kákwe tuaba angwane, niaratre kwati kákwe tödekaba Jesubti. **46** Akwa ni mda mda kákwe tödekani ñakare Jesubti abko rikaba nitre bariseo kanti angwane, Jesukwe Lázaro mikabata nire ño, ye abko niebare jökrä kwetre nitre bariseoye.

47 Abtä nitre bariseo amne nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkientre kákwe nitre sribikä Sanedrinbtä kärebare gätäkäre, bti niebare jae kwärikwäri kwetre:

Ni kädekata Jesu käta sribi kri ñan tuabare nuene kabre ni ngä-täite. ¿Sebtä abko nikwe dre nuendre? **48** Nikwe tuadremetre sribi nuene janknu kore angwane, ni jökrä rabadi tödeke bti. Yebtä abko nitre-romanobo tä nun dänkiene jatadi, kákwe ju blitakrä Ngöböbe nikwe se juandi ngwarbe jökrä amne, juta israelita nikwe noko juandi ngwarbe jökrä kwetre arato, niebare kwetre.

49 Abtä ni iti kädian nämane Caifäs abko nämane sribire nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkiene kä ye näire abko kákwe niebare ietre:

¡Mun töi ñakare! **50** Ni gadre-kä jökrä juta israelita nete, ye abko rabadre bäri tare, akwa ni itibe krütadre ni jökrä täte amne ni jökrä kräke, ye abko rabadre bäri kuin munkrä abko btä munta töbike ñakare, niebare Caifákwe.

51 Caifäs abko kákwe ñäkäbare kore, ye abko ñan niebare ja töi jenbti kwe, akwa kä ye ngwane niara nämane nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkiene, aisete Jesu krütadre nitre israelita täte abko niebare Ngöbö Üai köböire kwe. **52** Ye abko ñan Jesu krütadre nitre israelita aibe täte amne kräke, akwa Ngöbö ngäbriänkätre nämane kä ketareketare te kwäräkwärä abko rabadreta ükaninkrö jökrä ketetibe nitre Ngöbö ngäbriänkätre juta israelita ben gwaire, abkokäre Jesu krütadre, aisete Caifákwe niebare kore. **53** Ne aisete köbö

ye näire mentokwäre nitre sribi-kä Sanedrinbtä kākwe ja tōi mikani gwaire jōkrä Jesu müre ketakäre.

54 Abtä Jesu ñan rabadre dikekä ja ngwärekre jōkrä nitre israelita ji dokwäte ngätäite angwane, juta kä Efraín nāma känime kä kaibe ken, ye kanti Jesu rikaba amne rababa nūnen-tbe yete nitre ja tōitikaka benbe.

55 Kä ye ngwane abko, bieta Pascua nitre israelitakwe abko köböi jatabara nüketa ja ken, aisete nitre israelita kwati nūnanka Jerusalén bäre rikaba neme Jerusalén ja mikakäre dbe Ngöbö ngwärekre bieta Pascua känenkri, rabadre neme ju blitakrä Ngöböbe kanti Pascua mikakäre ütiäte jae, abkokäre rikaba. **56** Angwane nitre ye rababa näin jōkrä Jesu känentari, kä rababa niere krörö jae kwärikwäri ju blitakrä Ngöböbe ye kanti:

¿Munta töbike ño? ¿Jesu rükai bietabtä nete ruen ya? rababa niere jae kwärikwäri.

57 Angwane nitre bariseo amne nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkientre kākwe nieba krörö ni jōkräye:

Jesu tä mdente raba gare munye angwane, munkwe mika gare jōtrö nunye amne munkwe kadi ngite, nieba kwetre.

Meri iti kākwe ñö rä bāne kekani Jesubti

(Mateo 26.6-13; Marcos 14.3-9)

12 1 Yebti köbö ti Pascua känenkri, Jesu rikaba Lázaro kanti juta Betaniate mda.

Lázaro ne mden abko krütani, akwa Jesukwe mikaninta nire abko kanti Jesu rikaba. **2** Jesu rababa yete angwane, mrö sribeba kwetadre Jesu mikakäre ütiäte angwane, Marta nāma mrö dräire amne Lázaro abko nāma tākānintbe siba mesabtä mröre Jesube. **3** Angwane María jataba kri ngwäri rä bāne kä nardo ngwena bāsi botea otare jire. Nardo ye abko ütiäte kri amne ñan nāmane mritani jire ñöbe abko María jataba ngwena, bti Jesu mikakäre ütiäte Mariakwe nardo ye kekaba Jesu ngotobti, bti Jesu ngoto rōtabata ja dokwä drüenbti kwe. Angwane kä rä rababa bāne jōkrä gwita temen nardo ye kisete.

4 Angwane ni iti ja tōitikaka Jesube kä Judas Iscariote kākwe Jesu kitadre ngise ye kākwe nieba:

5 ¡Jo! ¡Ngwian ganaindre bāsi kä kwati jire btä kri ngwäri rä bāne se rürümoinde abko bti ni bobre bobre die mikadre bā amarebti ñan rürümoiniri se! nieba kwe.

6 Judas kākwe ñākāba kore, akwa ñan ni bobre bobre ruentari tare ie, aisete ñākāba kore kwe. Akwa niara abko gore, aise-te ñākāba kore kwe. Niara abko ngwian ngibiaka nunkrä, akwa nāma ngwian ye goire ruäre nunkän, aisete ñākāba kore kwe. **7** Abtä Jesukwe nieba mda Judaye:

Niarakwe ti mikadre biare doboi mikadre, abkokäre nāma-ne kri ngwäri ye üke tikrä, aisete

tuemetre kaibe. Makwe ñan nika. **8** Mdakäre abko, nitre bobre bobre abko tädi käre mun ngätäite nete, aisete mun tö raba die mikai ñongwane, erere munkwe die mika, akwa ti abko ñan tädi käre käre munbe nete. Abko kore se, nieba Jesukwe.

9 Yebti Jesu nāma juta Betaniate abko gaba nitre israelitakwe angwane, ni kwati jataba Jesu kanti. Niaratre ye abko ñan jataba Jesu aibe tuakäre, akwa Lázaro krütani, mikaninta nire Jesukwe ye abko jataba tuakäre arato. **10** Abtä nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkientre kākwe kukwe ükateba Lázaro kāmikakäre arato, **11** ñobtä ñan angwane Lázaro krütani akwa Jesukwe mikabata nire, aisete Lázaro köböire ni israelita kwati kākwe tödekaba Jesubti amne ñan rababa nekete mda nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkientre yekri. Abtä kukwe ükateba kore kwetre Lázaro rüere.

Jesu nikani nebe Jerusalén

(Mateo 21.1-11; Marcos 11.1-11; Lucas 19.28-40)

12 Ye näire, ni rababara kwati krübäte juta Jerusalénte bieta Pascua mikakäre ütiäte amne, jändrinane Jesu jatabara ji ngrabare Jerusalén kukwäre abko nitre kwati ye kākwe gaba. **13** Angwane datile krikä tikakaba kwetre, ben jataba Jesu kakäre ngäbti jrei kwrere,

kä rababa ngrente krikri be krörö ie:

¡Hosana! ¡Ma abko Jrei nitre israelitakwe!

Ni Dänkien Ngöbö kākwe ma juani.

Ma kite ni Dänkien Ngöbö käfti, aisete nunta ma käkitekä, *Salmos 118.25*

abko nitre israelita rababa niere Jesu ngäbti.

14 Angwane Jesu nāma näin buro ngäbälibti, rikaba neme Jerusalén mda Ngöbö Kukweita niere ye kwrere:

15 Mun nūnanka juta Siónte^h nete, mun ñan rekwetaka, ñobtä ñan angwane Jrei munkwe kite buro ngäbälibti, ye mike ñäräre munkwe,

Zacarías 9.9

abko tä tikani Ngöbö Kukweibtä abko erere Jesukwe nuenbare.

16 Akwa ye näire nun ja töitika Jesube abko ie kukwe ye ñan rükaba gare, akwa Ngöbö-kwe Jesu mikaba ütiäte, rikaba ngwenante kä käinbti angwane, batibe kukwe rakakaba ye abko nāma tikani jōkrä Ngöbö Kukweibtä abko erere nakaninkä btä abko rükabata töre nunye.

17 Jesu jataba burobt, ye ngwane abko Lázaro krütani nāmane doboi mikani nguse abko Jesukwe kārābata künken amne Jesukwe mikaninta nire, ye abko nitre tuakatuaka rababa niere ni mda mdaye. **18** Ne aise-te ni kwati jataba Jesu ngäbti,

^h **12.15** Sión. Juta Jerusalén ara abko kädianta Sión arato.

ñobtä ñan angwane Jesukwe sribi kri ñan tuabare nuenba, Ngöbö nämane ben bä mikakrä abko gaba kwetre, aiseite rababa kite jökrä Jesu ngäbti. **19** Akwa nitre bariseo abko rababa niere jae kwärikwäri:

iNi jökrä nibi niken niara jiebti, ne aiseite kitera ni ganaine kwäräbe, tuen sete se! ¿Sebti nikwe dre nuendi mda? rababa niere.

Jesu müre ketadi rüekwe, niebare kwe

20 Angwane nitre rababa kwati Jerusalén Ngöbö mikakäre ütiäte jae bietabtä, ye ngätäite nitre griegore nämä ruäre abko **21** jataba nüke Felipe kanti. Felipe ye abko nünanka juta Betsaide kä Galileate. Nitre ye jataba Felipe kanti, käkwe nieba ie:

Ja mräkä, nun tö nibi ja tuai Jesube, nieba kwetre ie.

22 Angwane Felipe rikaba käkwe nieba mda Andréye, bti niaratre nibu rikaba käkwe kukwe ye nieba jökrä Jesuye. **23** Angwane Jesukwe nieba mda ietre:

Kä kitani Ngöbökwé ti Ni Kä Nebtä Ngobo mikakäre ütiäte abko käi nüra. **24** Ye abko ti bike kukwe era erere niere munye. Trigo nurai nökata dobote, ye abko nita krüte bä mikata trigo nuraibtä. Ye abko trigo nurai ñan gütdreite kore angwane, trigo nurai ye aibe rabadre kärekäre, akwa trigo nurai ye nökadre, bti gütdreite amne mu rabadre niren angwane, ngwä rabadre

kabre. Ti abko trigo nurai ye kwrere. Ti ñan krütadre angwane, ti aibe rabai nüne kärekäre Ngöböbe, akwa ti krütadre angwane, ni kwati jatadi nüne kärekäre Ngöböbe. **25** Mdakäre abko, nire nire israelita ya, ñakare ya ie ja kwata ruentari tare, abtä ñan tö ja tare nikai ti kräke, ni ye abko käkwe ñan nünandi kärekäre Ngöböbe; akwa nire nire ie ja kwata ñan rabadre ruentari tare ja tare nikakrä kä nebtä tikrä, ni ye abko käkwe nünandi kärekäre Ngöböbe.

26 Ne aiseite nire nire tö sribire tikrä abko jata ti jiebti amne ti tädi mdente erere, ye kanti sribi-kä tikwe tädi tibe. Erere arato, nire nire käkwe sribidre tikrä, ni ye abko Ngöbö ti Rüin tikwe käkwe mikadi ütiäte. Abko kore se, nieba Jesukwe ietre.

27 Yebti Jesu krütadre abko btä nämä töbike kri, käkwe nieba:

iAingwaree, ti nibi nekwetekä krübäte dikaro ja jiebti bäre! ¿Nebtä tikwe dre niedre se? ¿Tikwe niedre, Tata tikwe, kukwe kite tare krübäte ti rüere, ngäniene ti nibi nekwetekä, aiseite den tibti ta, tikwe niedre ya? Ñakare, raba ruen tie, ñobtä ñan angwane ti jatani kukwe ne mikakäre täte aiseite. **28** Ti Rüin tikwe, ja bä mike ütiäte ni jökrä okwäte, ie ti tö. Abko kore se, nieba Jesukwe.

Ye btäräbe ni kukwei rababa kä käinbti, käkwe nieba krörö:

Tikwe ja mikanina ütiäte, akwa tikwe ja mikadita ütiäte

bobuta abko nieba kä käinbti sete.

29 Angwane, nitre nämä yete, ie ni kukwei kä käinbti jaraba angwane, rababa niere:

Unsuni ngö käinta ye, rababa niere.

Akwa ni ruäre abko rababa niere:

Angele kä käinbti käkwe näri Jesuye ye, rababa niere.

30 Angwane Jesukwe nieba ietre:

Ni kukwei jaraniri kä käinbti munye, ye abko mun die mikakrä tödeke tibti, akwa ñakare tikrä. **31** Ye abko, gwängwarbe kukwe rabadre ükaninte Ngöbökwé ni jökrä kä nebtä kräke abko käi kitera nüke. Erere arato, diablu tä ni jökrä dänkiene kä nebtä abko juantari mento abko käi kitera nüke arato. **32** Akwa ti ne ara rabadre kaninkä krusobtä käin angwane, ti ne ara jire käkwe ni jökrä käreädi jae, nieba Jesukwe.

33 Jesu abko krütadi ño, ye mden tö rababa niei, käkwe blitaba kore. **34** Abtä nitre nämä kwati yete, ye käkwe nieba Jesuye:

Ni Dianinkä Ngöbökwé abko käkwe nünandi kärekäre, ye abko Ngöbö Kukwei tä niere amne Ni Dianinkä Ngöbökwé amne ni Kä Nebtä Ngobo abko ni itibe, akwa Ni Dianinkä Ngöbökwé ñan krütadre, aiseite, ¿ye ñobtä abko Ni Kä Nebtä Ngobo kadikä krusobtä käin, mata niere ye? ¿Nire abko Ni Kä Nebtä Ngobo

amarebti btä mata ñäke kore ye? nieba kwetre Jesuye.

35 Abtä nitre nämä kwati yete, ie Jesukwe nieba mda:

Ti abko ñotra kwrere amne jändrän jökrä Ngöbö rüere amne ti rüere, ye abko kä iko kwrere. Ti abko ñotra tä mun ngätäite nete, akwa ñotra ye abko rabadi bä jötrö mda mun ngätäite nete, aiseite ñotra tä munbe nete angwane, munkwe dikaka ñotra trä yete, kä iko käkwe ñan mun ganaindre abkokäre, ñobtä ñan angwane nire nire tä dikekä kä ikote ye abko tä niken mden kukwäre ñan tä neme gare ie. **36** Ti abko ñotra tä mun ngätäite nete. Mun rabare nüne ti kwrere, abkokäre tita nete mun ngätäite angwane munkwe tödeka tibti. Abko kore se, nieba Jesukwe.

Jesukwe blitaba ünän jökrä kore, yebti Jesu rikabata, käkwe ja rükantebata bobuta nitre israelita ji dokwäteye.

Ni kwati käkwe tödekani ñakare Jesubti

37 Jesukwe sribi kri ñan tuabare nuenba kabre nitre israelita okwäbti Ngöbö nämane niarabe mikakäre gare ietre, akwa ñan tö namani tödekai jire chi Jesubti, **38** ye abko ni Ngöbö kukwei niekä kädian nämane Isaías käkwe tikani krörö abko erere namani bare niaratrebtä:

Ti Dänkien, ¿kukwe dirita nunkwe, ye nirekwe mikadi era?

¿Amne ma di kri ye abko makwe mikani tuadre nireye? *Isaías 53.1*
abko tikani kore Isafakwe nitre israelitabtä.

39 Ye mden kisete, nitre israelita kwati ñan namani tödeke Jesubti. Mdakäre abko, Isaías arabe kākwe kukwe mda tikani krörö btätre arato abko nere:

40 Ngöbökwe kä trä ötaninte niaratre okwäte, niarata dre nuene niaratre okwäbti ñan jatadre metre ietre abkokäre. Erere arato, Ngöbökwe niaratre töi ganinte, kukwe ño ño ñan rabadre nūke gare ietre abkokäre. Ye kwrere ñan jatadreta ti kukwäre angwane, tikwe ñan mikadreta quinta diantarikäre, *Isaías 6.10*

abko Isafakwe tikani taräbtä nitre israelitabtä. **41** Isaías abko kākwe Jesu di kri bä nuäre tuani, aiseite nämane blite btä, kākwe niebare kore nitre israelitaye kira.

42 Nitre israelita kwati kākwe tödekaba ñakare Jesubti, akwa nitre israelita kwati mda abko kākwe tödekaba bti. Erere arato, ni ruäre ji dokwäte abko kākwe tödekaba Jesubti siba, akwa ñan tö rababa niei ja ngwärekre jökrä, ñobtä ñan angwane nane nitre bariseo kākwe gadre amne kitadrekä sinagoga bäre mento abko jürä rababa btätre, aiseite nämane tödeke Jesubti abko ñan rababa niere, **43** ñobtä ñan angwane nitre kä nebtä kākwe

mikadre ütiäte jae abko ie tö rababa bäri amne, Ngöbökwe mikadre ütiäte jae, ye abko rababa ütiäte ñakare kräke.

Jesukwe diribare ünän ja ngwärekre jökrä

44 Yebti Jesukwe ngrateba kri, kākwe nieba:

Nire nire kākwe tödekadre tibti, ye abko ñan tödekadre ti ne aibebti kwe, akwa ti Rün tikwe kākwe ti juani, yebti tödekadre kwe arato. **45** Erere arato, nire nire käta ti tuen, ye tä ti Rün ti juanka tuen arato, ñobtä ñan angwane niarata dre dre nuemna tie aibe tita nuene. **46** Nire nire tä nūne kä ikote amne Ngöbö gare ñakare ie, kākwe tödekadre tibti abko ñan nūnandi mda kä ikote kwe, ñobtä ñan angwane rükadre ño Ngöbö kanti rükadre gare ie, abkokäre ti jatani ñotra-re mun ngätäite kä nebtä.

47 Akwa nire nire käta ti kukwei nuen, akwa ñan tä mike täte amne ñan tä mike era jae, ye kräke tikwe ñan kukwe ükadrete au, ñobtä ñan angwane ñan ti jatani kukwe ükete ni rüere juantarikäre Ngöbö okwä bäre mento, akwa ti jatani ni diantarikäre niaratre ngite ngäniene.

48 Akwa nire nire tä bätä ngwen tibtä amne kukwe dirita tikwe ñan tä mike ütiäte jae, ye abko ñan tikwe kukwe ükadite kräke amne ñan tikwe kitadi ngite Ngöböye. Akwa munkwe ñan ti kukwei mikadre era, ye ngwane ti Rün kākwe kukwe ükadite munkrä kä mrä

angwane, **49** ñobtä ñan angwane tita blite, ye abko ñan tita niere ja töi jenbti, akwa ti Rün tikwe kākwe ti juani ye abko tä dre niemna tie abko erere tita dirire munye. **50** Ti Rün kukwei, ye abko nire nire kākwe mikadre era jae abko rabadi nūne käreäre ti Rün Ngöböbe abko gare kuin tie, aiseite tita kukwe niere ye abko ti Rün tikwe tä niemna tie, erere tita niere. Abko kore se, nieba Jesukwe.

Jesukwe nitre ja töitikaka ben ngoto bätäninte

13 1 Yebti bieta Pascua jatabara nūke angwane, Jesukwe kä mikarekä kä nebtä amne, rikareta kä käinbti niara Rün kanti, ye abko kä nūkanina abko nämänena gare Jesuye angwane, nitre jen Jesukwe nämane kä nebtä abko Jesu nämä tarere, ye abko tareba täte jökrä kwe. **2** Nun jataba mröre dere, akwa nun ngämi mröre, känen-kri Simón ngobo Judas Iscariote abko diablukwe töi mikabara Jesu rüere, Jesu kitakäre ngite. **3** Akwa Jesu abko, ie Rünkwe jändrän jökrä mikanina gare nämänena gare ie amne, niara jatani Ngöbökre amne rikadita Rün kanti, ye abko nämänena gare ie arato. **4** Ne aiseite, batibe rababara tākänintbe mröre mesabtä, akwa rükaba dikekäta krö, kākwe dän tikateba jabtä, bti dän kukwän chi mäkäteba kwe ja mrökarabtä, **5** bti ñö kekaba unkwente kwe, bti

rikaba nun ja töitikaka ben ye ngoto bätete, ni klaboré kākwe nuendre ye kwrere amne, dän kukwän nämane niara mrökarabtä, yebti rikaba nun ngoto bä rötöta se kwrere. **6** Jesu rikaba nebe Simón Pedro kanti ngoto bätäteäre angwane, Pedrokwe nieba ie:

Ti Dänkien, ¿ni klaboré käta ni ngoto bätete, kwrere jire ma bike ti ngoto bätete tie ya? nieba kwe ie.

7 Abtä Jesukwe nieba mda ie:

Tita dre nuene ñan nebe nūke gare mae mtare, akwa abti riika-di gare mae, nieba kwe Simón Pedroye.

8 Angwane Pedrokwe nieba mda Jesuye:

¡Tikwe ñan ma tuametre ja ngoto bätete jire chi! nieba kwe ie.

Abtä Jesukwe nieba mda ie:

Tikwe ñan ma ngoto bätärete ne ngwane, ma ñan rabadre jen tikwe, nieba kwe ie.

9 Angwane Simón Pedro kākwe nieba mda ie:

Ti Dänkien, kore ne ngwane, ñan makwe ti ngoto aibe bätäte, akwa makwe ti kise amne ti dokwä bätäte arato, ie ti tö nibi, nieba kwe ie.

10 Akwa Jesukwe nieba mda ie:

Nita jüben krire, bti nita niken känime, ye ngwane ni ngoto aibe tä nebe dobröre, aiseite ni ngoto aibe bätärete, ñobtä ñan angwane ni ngrabare abko tarä nebe merebe jökrä amne mun abko nena merebe, akwa era metre

mun jökrä ñakare merebe, nieba Jesukwe.

11 Jesukwe nieba kore, ñobtä ñan angwane nirekwe kitadi ngise ye abko nāma gare kuin ie, aisetie nieba kore kwe Judas Iscariotebtä.

12 Jesukwe nun ja töitikaka ben ngoto bātäteba ünān jökrä, bti Jesukwe dān kitabata jabtä, bti rababata tākānintbe mesabtä, kākwe nieba:

¿Ñobtä tikwe mun ngoto bātrite ye nū gare munye ya? nieba Jesukwe nunye.

13 Yebti Jesukwe nieba mda nunye:

Ti abko Dirikā amne ti mun Dānkien munta niere tie, ye abko kukwe era erere munta niere, ñobtä ñan angwane ti abko Dirikā amne ti mun Dānkien bkānā. **14** Ti Dirikā amne ti mun Dānkien kākwe mun ngoto bātrite jökrä ni klabore kwrere ne ngwane, ye kwrere munkwe ja mika bobre ni klabore kwrere, kākwe ja ngoto bātādrete jae kwārikwāri, tikwe nuni ye kwrere.

15 Tikwe ja miri bobre ni klabore kwrere mun jökrä krāke, ye kwrere munkwe nuendre jakrä kwārikwāri, abkokāre tikwe kukwe bā miri kore mun okwābti. **16** Ye abko, ti bike kukwe era erere niere munye abko krörö: Ni klabore ye ñakare bāri ütiāte niara bkānkā krāke. Erere arato, ni ni mda kukwei ngwianka ye abko ñakare bāri ütiāte ni niara juanka ye krāke. **17** Ne aisetie tikwe kukwe nuni mun krāke, ye nū gare munye

angwane, munkwe nuendre kwrere jakrä kwārikwāri arato ne ngwane, kā rabadi nuāre munbtä amne Ngöbökwe ja di biandi munye.

18 Akwa tita kukwe niere, ye abko ñakare mun jökrä krāke, ñobtä ñan angwane tikwe mun mden mden dianinkā jen jakrä ye abko gare kuin tie, akwa Ngöbö Kukwei tā tikani ye abko rabadre bare, abkokāre ni iti kākwe kukwe nuendi krörö btä kukweta tikani:

Ni iti tā mröre siā kwatibe te tibe abko nikwitani ti rüere, *Salmos 41.9* abko tā tikani Ngöbö Kukweibtä, ye erere rakadikā.

19 Kukwe ye abko ngāmi nakenkā, kānenkri tita niere munye, kukwe ye kwrere rabara nakenkā mun okwābti angwane, TITA abko munkwe mikadre era, abkokāre tita niere munye.

20 Mdakāre abko, ti bike kukwe era erere niere mda munye abko krörö:

Tita ni juen, ye nire nire kākwe kadre ngābti, ni ye abko kätä ti ne ara jire kaen ngābti amne, nire nire kätä ti kaen ngābti, ni ye abko kätä Ngöbö ti juanka ara jire kaen ngābti. Abko kore se, nieba Jesukwe nun ja töitikaka benye.

Judas Iscariote kākwe Jesu kitadi ngise, niebare Jesukwe (*Mateo 26.20-25; Marcos 14.17-21; Lucas 22.21-23*)

21 Jesukwe blitaba kore, ye btäräbe Jesu ñan moto rababa

neme nuāre, rababa ruen ie angwane, Judakwe niara kitadi ngise abko nieba metre krörö kwe:

Mun iti tā nete kākwe ti kitadi ngise ti rüeye ti müre ketakāre, ye abko ti bike niere metre munye, nieba Jesukwe.

22 Abtä nun ja töitikaka ben rababa ja mike ñäräre kwārikwāri, akwa Jesu nāma ñāke nirebtä, ye ñan rababa nūke gare nunye. **23** Abtä ni iti ja töitikaka ben abko Jesu nāmane tarere kri abko nāma tākānintbe kānime mesabtä mröre Jesu ken angwane, **24** nirebtä nāma blite ni ye kākwe ngwianretari Jesuye abko Simón Pedro kākwe nieba kisebti ie.

25 Ye erere bkānā, ni ye kākwe gitakaba Jesu kukwäre, kākwe nieba ie:

Ti Dānkien, ¿nirekwe ma kitadi ngise? nieba kwe ie.

26 Angwane Jesukwe nieba mda ie:

Ti bike ban oto mike tibo mrö ñöite abko tikwe biandi nireye amne ni ye ara, nieba kwe.

Ye btäräbe Jesukwe ban oto mikaba tibo, bti Simón ngobo Judas Iscariote, ie bianba kwe. **27** Judas kākwe ban oto kaba ngābti Jesuye, ye btäräbe Satana rükaba btä angwane, Jesukwe nieba ie:

Makwe dre nuendi, ye nuene jötrö, nieba kwe ie.

28 Jesukwe ñākāba kore Judaye, akwa ñobtä ñākāba kore kwe ie, nun mda mda ja töitikaka ben

nāma mröre mesabtä, ie ñan rükaba gare.

29 Akwa Judas abko nāma ngwian munkwe ngibiare, aisetie Jesukwe juani jändrän kōkō bie-takrä ya o ngwian biamna kwe ie ni bobre bobreye abko nun ruāre rababa nütüre. **30** Akwa Jesukwe ban bianba Judaye angwane, Judakwe kaba ngābti, ye btäräbe Judas rikaba Jesu kite ngise rüeye. Ye ngwane kā rababara iko jökrä.

31 Judas rikaba mentokwäre, yebti Jesukwe nieba:

Mtare ti, Ni Kā Nebtä Ngobo, mun tarekā kri abko di kri bā nuāre rabadi mikani tuare amne Ngöbö mun tarekā di kri bā nuāre rabadi mikani tuare Ni Kā Nebtä Ngobo kōböire. **32** Ye abko, ti Ngöbö Odei kākwe Ngöbö di kri bā nuāre mikadi tuare, ye kwrere arato Ngöbö kākwe ti Ngöbö Odei di kri bā nuāre mikadi tuare arato, ye abko Ngöbö-kwe nuendi jötrö.

33 Mdakāre abko, mun ngābākre kiakia tare kri tikwe, mun ye ben tikwe ñan nūnandre raire mda. Ti nāin angwane, mun rabadi ti kānentari kisere, akwa tikwe kukwe nieba nitre israelita ji dokwāteye, erere ti bike niere munye: Ti nāin mdente, ye kanti mun ñan raba niken gwaire tibe. **34** Akwa ti bike kukwe bien nuendre btin munye, ne erere munkwe nuen abko krörö: Mun ja töitikaka tibe kākwe ja tare kwārikwāri. Tita mun tarere ño, ye kwrere munkwe ja tare kwārikwāri. **35** Munkwe ja taredre

kwärikwäri tita niere munye, ne kwrere munkwe ja taredre ne ngwane, mun abko ja töitikaka tibe ye rabadi gare ni jökräye, nieba Jesukwe nunye.

Pedro kākwe Jesu rükandite, niebare Jesukwe

(Mateo 26.30-35; Marcos 14.26-31; Lucas 22.31-34)

36 Angwane Simón Pedro kākwe nieba mda ie:

Ti Dänkien, ¿ma näin mdente? nieba kwe ie.

Jesu kākwe nieba mda ie:

Ti näin mdente, ye kanti ma ñan raba niken jire chi tibe mtare, akwa abti ma näinta ti jiebtí arato, nieba kwe ie.

37 Abtä Pedrokwe nieba mda Jesuye:

Ti Dänkien, itita juto biare krütakäre makrä! ¿Se ñobtä abko ti ñan rabadre mabe gwaire mtare, mata niere se? nieba kwe ie.

38 Ye ngwane Jesukwe nieba mda ie:

¿Mata biare krüte tikrä bkänä ya? Ti bike kukwe era erere niere mae abko krörö: Antlan ngämi ngwäne, ye känenkri ti gare ñakare mae, makwe niedi bämä jire, nieba kwe Pedroye.

Jesukwe nitre ja töitikaka ben moto mikani jame

14 1 Yebti Jesukwe nieba mda:

Kukwe yebtä mun ñan rekwe-taka ja jiebtí, akwa munkwe tödeka Ngöböbtí amne munkwe tödeka tibti arato, **2** ñobtä ñan angwane ti Rün tikwe, kanti kä

tärä kabre nünankrä. Kä ñakare kore, ne ngwane tikwe niedre munye, akwa kä tärä amne ti bike niken kä ükete biare munkrä. **3** Ye erere ti näinta kä ükete munkrä, yebti ti jatadita mun tuenta, kä näin mun ngwena jabe angwane, ti tädi ti Rün kanti, ye kanti mun tädi ketetibe tibe, abkokäre ti näin mun ngwena. **4** Mdakäre abko, ti näin mdente, ye kanti ji garera kuin munye, nieba Jesukwe nun ja töitikaka benye.

5 Abtä Tomákwe nieba Jesuye:

Ti Dänkien, ma näin mdente gare ñakare nunye, ¿se abko ji rabadre gare ño nunye amarebtí mata niere kore ye? nieba kwe ie.

6 Angwane Jesukwe nieba mda:

Ti abko ji ngöräbe, köböire ni jökrä raba nüke ti Rün kanti amne, ti aibe abko kukwe era erere mikaka gare Ngöböbtä amne ti aibe abko ni mikaka nire käre-käre, aise ti ne aibe köböire ni rabadre ti Rün kanti. **7** Ti abko nire metre gare munye ne ngwane, ti Rün garera munye arato. Mun jatani ja töitike tibe abti kä nüke mtare munta ti Rün tuen tibtä amne ti Rün nena gare munye mtare, nieba kwe nunye.

8 Angwane Felipe abko kākwe nieba mda ie:

Ti Dänkien, ma Rün mike tuadre nunye aibe kwe nun rabadi dbe, nieba kwe Jesuye.

9 Abtä Jesukwe nieba mda Felipeye:

Felipe, ¿tikwe nünabarera raire munbe nete, akwa ti abko ni ño, ye ngämi nüke gare mae ya? Nire nire kätä ti tuen, ye abko tä ti Rün tuen arato. ¿Ye ñobtä abko tikwe ti Rün mikadre tuadre munye, mata niere tie ye? **10** ¿Ti tä ketetibe ti Rünbe amne ti Rün tä ketetibe tibe, ye abko ñakare era makrä ñan ñan? Akwa tita kukwe niere munye, ye abko ñan tita niere ja töi jebti, akwa ti Rün tä nüne ketetibe tibe kätä sribi jakwe nuene ti köböire. **11** Ye abko, tita ketetibe ti Rünbe amne ti Rünta ketetibe tibe, ye mika era munkwe; akwa ne ñan raba neme era munkrä ne ngwane, sribi kri ñan tuabare nuenta tikwe, yebtä ti kukwei mika era munkwe. **12** Mdakäre abko, ti bike kukwe era erere niere munye: Nire nire kätä tödeke tibti, ye abko sribi kri nuenta tikwe, ye kwrere nuendi kwe arato. Akwa mtare ti bike nikenta ti Rün kanti, aise ti ne ye kākwe sribi bäri kri nuendi Ngöbö diebtí. **13** Ye abko, mun tö raba dre dre käräi ti Rünye ti käfti, ye abko tikwe nuendi munkräke, ye köböire ti Rün di kri bä nuäre rabadre mikani ütiäte kri ti Ngöbö Odei köböire, abkokäre tikwe nuendi munkräke. **14** Ye abko, mun tö raba kukwe ño ño käräi tie ti käfti angwane, tikwe nuendi munkräke.

Jesukwe Ngöbö Üai juandi, niebare kwe

15 Yebti Jesukwe nieba mda nunye:

Munta ti tarere era metre bkänä ne ngwane, tita kukwe nuena ye erere munkwe mikadre täte **16-17** angwane, mun Die Mikaka mdara jire juandre ti Rünkwe ti täte munkrä abko tikwe kärädi ie. Mun Die Mikaka mdara jire ye abko Ngöbö Üai. Niara abko kukwe era erere niekä, ye abko ti Rün tikwe kākwe juandi angwane, rabadre käre-käre munbe abkokäre. Akwa nitre nünanka Ngöbö rüere abko ñan raba mun Die Mikaka ye kaen ngäbtí jire chi, ñobtä ñan angwane niaratre ie Ngöbö Üai tuen ñakare amne gare ñakare ietre arato, aise ti ñan raba kaen ngäbtí; akwa mun abko ben Ngöbö Üai mun Die Mikaka tä nüne amne niara garera munye, ñobtä ñan angwane tä nüne tibtä aise te. Nebti niara rabadi nüne munbtä.

18 Mdakäre abko, ti bike nikenta, akwa mun ñan rabadre uli kwrere nete, ñobtä ñan angwane ti jatadita rabakäre munbe. **19** Akwa nitre nünanka Ngöbö rüere kākwe ñan ti tuadreta jire mda abko köböi nüke-ra känime, akwa mun abko kākwe ti tuadita amne tita nüne käre-käre, abtä munkwe nünandi käre-käre arato. **20** Akwa munkwe ti tuadita, köbö ye näire tita ketetibe ti Rünbe amne munta ketetibe tibe amne tita ketetibe munbe abko munkwe gadi. **21** Ye abko, tita kukwe bien nuendre, ye nire nire tä kaen ngäbtí abko erere tä mika täte, ni ye tä ti tarere era metre bkänä

abko bā mikata kwe. Nire nire kätä ti tarere kore, ni ye abko ti Rün tikwe kākwe taredi amne ti ara jire kākwe taredi arato, kākwe ja mikadi gare metre ie, nieba Jesukwe nun ja tōitikaka benye.

22 Abtä Judas (akwa ñakare Judas Iscariote, akwa Judas mdara jire) ye kākwe nieba mda Jesuye:

Ti Dänkien, ñobtä makwe ja mikadita tuadre nun aibeye amne ñakare ni jōkrāye mata niere ye? nieba kwe ie:

23 Angwane Jesukwe nieba mda:

Nire nire kätä ti tarere ye abko tä ti kukwei mike täte amne ti Rün kākwe taredi. Erere arato, ti Rün amne ti, nun jatadi ja gwirle mike ni yebtä. **24** Akwa nire nire tä ti tarere ñakare, ni ye abko tä ti kukwei mike täte ñakare. Ti kukwei nuata munkwe, ye abko ñan ti kukwei jen tikwe abko tita niere, akwa ti Rün ti juanka abko kukwei nieta tikwe munye.

25 Ye abko, ti tä munbe nete angwane, tita kukwe ne niere jōkrā munye kore, **26** akwa mun Die Mikaka Ngöbö Üai Deme juandre ti Rünkwe ti käfti, ye rükadi nüne munbtä angwane, kukwe era Ngöböbtä ütiäte munkrä, erere diridi jōkrā kwe munye. Erere arato, tita kukwe niere munye, ye mikadita töre jōkrā kwe munye.

27 Mdakäre abko, kä jäme jen tikwe ti bike mikete munbtä, ye abko ñan nitre nünanka kä nebtä

kätä kä jäme bien, kwrere jire ti bike bien munye, aisete mun ñan rekwetaka ja jiebtä amne munkwe ñan kä jürä ngwian jabtä.

28 Ti abko bike nikenta, akwa ti rükadita munbe nete, tikwe nini, ye munkwe kukwei nurira. Ye abko, munta ti tarere era metre bkänä ne ngwane, ti bike nikenta kä käinbti ti Rün kanti, tikwe nini munye, ye käi rabadre nuäre munbtä, ñobtä ñan angwane ti Rün abko bäri kri tikrä aisete.

29 Ye abko, tita kukwe niere ne ngämi nakenkä, känenkri tita kukwe jōkrā niere munye, akwa rakadrekä angwane, ti kukwei rabadre era munkrä, kākwe tödekadre metre tibti, abkokäre tita niere käne kore. **30** Akwa gwängwarbe kä ñan nebera blitakrä kabre dikaro munbe tie, aisete tikwe ñan blitadre kabre mda munbe, ñobtä ñan angwane Sata-na tä nitre nünanka Ngöbö rüere dänkiene abko kitera ti rüere. Satana abko tä ñakare jire chi ti dänkiene. **31** Akwa tita ti Rün tarere abko nitre nünanka Ngöbö rüere ie rabadre gare metre amne ti Rün tä dre nuemna tie, erere tita nuene täte jōkrā, ye rabadre gare ietre arato, abkokäre kukwe ye rakadikä kore.

Ne aisete, näin krö. Brän. Ari kä mikekä nete, nieba Jesukwe nunye.

Nikwe nünandre ketetibe Ngöböbe niebare Jesukwe

15 **1** Yebti Jesukwe ja bā mikaba uba kökräi kwere amne nitre tödekaka bti abko

bā mikaba uba küdei kwrere kwe, kākwe nieba mda nunye:

Ti abra uba kökräi era metre kwrere amne ti Rün abko sribikā uba kökräi yebtä kwrere. **2** Ye abko, uba küdei mden mden ngwä neme ñakare btä, ye abko ti Rün tä tikekä ta; akwa uba küdei ngwä neme kabre kabre btä, ye abko niarata mutu kiakia aibe tikekä, bti tä bäsekä kuin merebe abko ngwä rabadre bäri kabre btä abkokäre. **3** Mun abko ie tikwe kukwe niebare, ye munkwe mikani era, kākwe tödekani tibti, aisete kukwe ye köböire mun nena merebe, ngite ñakare Ngöbö ngwärekre. **4** Mun abko raba nekete janknu ketetibe tibtä amne ti rabadi nekete janknu ketetibe munbtä arato, ñobtä ñan angwane uba küdei tä neketaninte uba kökräibtä aibe angwane ngwäta neme btä; akwa uba küdei kaibe mento uba kökräi bäre, ye ñan ngwä raba neme jire chi btä. Ye kwrere arato, munta ñakare ketetibe tibe, akwa tä ti bäre mento ne ngwane, mun ñan rabadre sribi kuin nuene tikrä amne ni ñakare jire mda kākwe tödekadre tibti mun köböire.

5 Ti abko uba kökräi era metre kwrere amne mun abko uba küdei kwrere. Nire nire tä nüne ketetibe tibe amne tita nüne ketetibe ben, ni ye abko kākwe sribi kuin nuendi tikrä, köböire ni mda mda kākwe tödekadi Ngöböbti, ye abko uba ngwäta nebe kabre uba küdei kuinbtä ye kwrere. Akwa mun

tädre kaibe ti bäre mento angwane, sribi kuin ütiäte Ngöbökrä ñan rabadre bare jire chi munye. **6** Ye abko, nire nire kākwe ñan nünandre ketetibe tibe, ye abko kitadrekä Ngöbö okwä bäre mento amne, uba küdekrä tikakata tä neme nōtare amne ükakrōta ketetibe jōkrä, bti kukwata, ye kwrere jire Ngöbökre ni ye kitadi ja okwä bäre mento ja tare nikakäre kärekäre. **7** Akwa mun abko kākwe nünandre käre ketetibe tibe amne tita kukwe dirire munye, yebtä munkwe nünandrekä era metre ne ngwane, mun tö raba dre dre käräi Ngöböye, erere munkwe kärä amne biandi kwe munye. **8** Mdakäre abko, uba ngwäta neme kabre, ye kwrere munkwe sribi kuinquinuendi, köböire ni kwati kākwe tödekadre Ngöböbti abko rabadi

Jesu abko uba kökräi era metre kwrere tä niere (Juan 15.1-8)

uba ngwä kabre kwrere, yebtä abko mun ja töitikaka tibe abko rabadi gare metre amne ti Rün rabadi käikitaninkä kri.

9-10 Ti Rünta ti tarere, ye kwrere tita mun tarere arato. Angwane ti Rün kukwei mikata täte metre tikwe, abtä ti Rünta ti tarere kärekäre tä nuke gare kärekäre tie, ye kwrere jire mun-kwe ti kukwei mikadre täte ne ngwane, tita mun tarere kärekäre rabadre nuke gare kärekäre munye arato. **11** Ye abko, munkwe kä ngwandre bäri nuäre gwaire jabtä tibe amne kä nuäre rabadre täte jökrä munbtä, abkokäre tita blite kore munbe.

12 Angwane ti kukwei mikadre täte munkwe abko krörö: Tikwe mun tarebare, ye kwrere munkwe ja tare kwärikwäri. **13** Nire tä ja mike müre ketadre kukwe muko diäre, ye ngwane tä kukwe muko tarere era metre abko bä mikata. **14** Tita dre dre nuemna abko erere munta nuene ne ngwane, mun abko ti kukwe muko tikwe abko bä mikata munkwe. **15** Ye abko, mun ni klabore tikwe abko tikwe ñan niedre mda, ñobtä ñan angwane ni klabore abko bkänkä tä dre dre nuene, ye gare ñakare ie, akwa ti Rün tä dre dre niere tie, erere tita mike gare jökrä munye, aiseite mun abko ti kukwe muko tikwe, tita niere. **16** Mda-käre abko, ñan munkwe ti dianinkä ja töi jenbti au dirikäre jae, akwa tikwe mun dianinkä ja töitikakäre jabe amne, tikwe mun mikani juandre kwäräkwärä

sribire jakrä abko köböire ni mda mda jatadre kabre tödeke tibti abkokäre. Ye aiseite, uba ngwäta neme kabre btä, ye kwrere sribi munkwe rabadre abko köböire ni kwati rabadre tödeke kärekäre tibti, abkokäre tikwe mun dianinkä jakrä. Erere arato, tita dre dre nuemna munye, ye kwrere munkwe nuendre ne ngwane, munkwe jändrän ño erere kärädre ti Rünye ti käbti angwane, biandi kwe munye. **17** Akwa tita kukwe nuemna munye abko krörö: Munkwe ja tare kwärikwäri abko tita niereta munye, nieba Jesukwe.

Ni jökrä töi Ngöbö rüere abko mätä kri nitre ja töitikaka Jesube yebtä

18-19 Yebti Jesukwe nieba mda:

Nitre nünanka Ngöbö rüere ye ben ketetibe mun tädre, akräke mun rabadre tare kri kwetre. Mun nämane niaratre ngätäite, akwa tikwe mun dianinkä jen jakrä, aiseite mtare mun ñan nena nitre nünanka Ngöbö rüere kwrere, aiseite tä bätä ngwen munbtä. Nitre nünanka Ngöbö rüere abko käkwe bätä ngwiani käne tibtä, aiseite bätä ngwiandi kwetre munbtä arato, ye abko rabadre gare munye. **20** Akwa tikwe kukwe nini krörö munbtä, ye munkwe ngwianta töre jae: Ni klabore ye abko ñakare bäri ütiä-te niara bkänkäbti ta, tikwe nini munye. Ne aiseite ni ruäre tä näin kisere ti jiebti ti mikakäre ja tare nike, ye kwrere arato nändi mun

jiebti kwetre mun mikakäre ja tare nike tödekabtä tibti; akwa ni ruäre käkwe ti kukwei mikani ütiäte, ye abko käkwe mun kukwei mikadi ütiäte arato. **21** Tödekabtä tibti nitre nünanka Ngöbö rüere käkwe kukwe nuendi bätäkä ngwarbe mun rüere, ñobtä ñan angwane Ngöbö ti juanka abko gare ñakare ietre, aiseite nuendi kore kwetre munbtä.

22 Ye abko, ti ñan rükadre blite bentre Ngöböbtä akräke kukwe nuenta kwetre, yebtä rabadre ngite ñakare. Akwa ti nukanina blite Ngöböbtä bentre, aiseite niaratre ja mike ngite ñakare abko ñan raba niere jire chi jabtä. **23** Nire nire tä bätä ngwen tibtä, ye abko tä bätä ngwen ti Rünbtä arato. **24** Erere arato, sribi kri ñan tuabare, ni mda mdakwe ñan nuenbare jire abko erere ti nükani nuene niaratre ngätäite Ngöböta tibe mikakäre gare, sribi ye abko ti ñan rükadre nuene akräke niaratre tä ja mike ngite, yebtä rabadre ngite ñakare. Akwa sribi kri ñan tuabare tikwe nuenbare abko tuani ja okwä jenbti kwetre, akwa tätre bätä ngwen janknu tibtä amne ti Rünbtä arato. **25** Akwa Ngöbö Kukwei krörö rabadre bare, abkokäre niaratre-ta bätä ngwen kore tibtä amne ti Rünbtä:

Ti ja mike ngite ñakare rüere,
akwa tä bätä ngwen tibtä,
Salmos 35.19; 64.4
abko tä tikani niaratrebtä.

26 Akwa Ngöbö Üai tä ti Rün kanti. Niara abko mun Die Mikaka amne tikwe niara juandi munbtä. Ngöbö Üai ye abko kukwe era metre niekä Ngöböbtä amne jändrän jökräbtä abko jatadi ti Rünkri, aiseite kukwe era erere niedi tibtä kwe munye, ti mikakäre gare munye. **27** Erere arato, tikwe sribi kömikanintbe kena angwane, mun nämane siba tibe abti kä nuke mtare, aiseite munkwe kukwe era erere niedi tibtä ni mda mdaye arato, ti mikakäre gare ietre.

16 **1** Munkwe tödekadre janknu tibti amne munkwe ñan ti gibliarekata, abkokäre tita kukwe ne niere munye. **2** Nitre nünanka Ngöbö rüere käkwe mun kitadikä sinagoga bare mento, mun ñan rikadre gätäre ketetibe bentre mda abkokäre. Bärire mda abko, kä jatai angwane, nitre ye käkwe mun müre ketadi, akwa niaratre tädi sribi kuin nuene Ngöbökrä rabadri nütüre. **3** Nitre nünanka Ngöbö rüere abko ie ti Rün gare ñakare amne ti gare ñakare ietre arato, aiseite nuendi kore kwetre munbtä. **4** Tita kukwe niere munye, ye kwrere rabadre nankenkä munbtä angwane, tikwe kukwe niebarera käne munye, ye abko munkwe ngwiantreta töre jae, abkokäre tita niere mtare munye.

Sribi Ngöbö Üaikwe

Käne ti jatani sribi kömiketbe angwane, ti nämane ketetibe munbe abti kä nuke mtare, aiseite

tikwe kukwe ye nieba ñakare kane munye. **5** Akwa mtare Ngöbö ti juanka, kanti ti bike niken-ta rabakare ketetibe ben, akwa ti bike nikenta mdente mun ngämi ngwentari metre tie. **6** Angwane ti bikera nikenta, tikwe nini, abtä mun moto nibi nôtöte jire-käbe ja jiebtu au, aisete mun nibi ulire ulire jökrä. **7** Akwa ti bike kukwe era erere niere munye abko krörö: Ti rikareta ti Rün kanti ye abko bäri kuin munkrä, ñobtä ñan angwane ti ñan rikadreta ne ngwane, Ngöbö Üai mun Die Mikaka ñan rükadre nüne munbtä, akwa ti näinta ne ngwane, tikwe niara juandi nüne munbtä. **8** Ngöbö Üai mun Die Mikaka rükadi angwane, nitre nünanka Ngöbö rüere abko ngite Ngöbö ngwäreki, ye abko mikadi gare kwe ietre amne niaratre ñakare metre Ngöbö ngwäreki mikadi gare kwe ietre arato. Ere-re arato, nitre nünanka Ngöbö rüere abko kräke Ngöbökwé kukwe ükadite juankäre ngwarbe kä ja tare nikakrä kanti abko Ngöbö Üai käkwe mikadi gare ietre, ye ngäniene niaratre käkwe tödekadre tibti, abkokäre kukwe mikadi gare kore ietre. **9** Ye abko, nitre nünanka Ngöbö rüere abko ngite Ngöböye abko Ngöbö Üaikwe mikadi gare ietre, ñobtä ñan angwane niaratre tä tödeke ñakare tibti. **10** Angwane niaratre tä bike metre amne ti abko metre ye ñakare era kräke abko Ngöbö Üaikwe mikadi gare ietre ti diäre, ñobtä ñan angwane ti bike nikenta ti Rün kanti kä

käinbti, kanti munkwe ñan ti tuadita mda. **11** Erere arato, nitre nünanka Ngöbö rüere abko kräke Ngöbökwé kukwe ükadite juankäre ngwarbe kä ja tare nikakrä kanti abko Ngöbö Üai käkwe mikadi gare ietre, ñobtä ñan angwane Satana tä niaratre dänkiene abko kräke Ngöbökwé kukwe ükaninante mikakäre ja tare nike kärekäre kä ja tare nika kanti.

12 Mdakäre abko, kukwe mda mda tä kabre tikwe niedre munye, akwa tikwe niedre jökrä angwane, rabadre bäri tare munkrä mtare, aisete tikwe ñan niedre. **13** Akwa Ngöbö Üai kukwe era metre Ngöbökwé mikaka gare, ye rükadi nüne munbtä angwane, kukwe era metre jire jökrä tibtä tä dre niere abko niarakwe mikadi gare munye, ñobtä ñan angwane Ngöbö Üai ye käkwe ñan blitadi au jabtä, akwa Ngöbökwé kukwe ño ño niemna tibtä ie, ye aibe mikadi gare kwe munye. Erere arato, kukwe rakadikä ño ja täritäri abko mikadi gare kwe munye arato. **14** Mdakäre abko, ti abko ütiäte kri amne ti di kri bä nuäre, ye abko mikadi gare kwe munye, ñobtä ñan angwane jändrän tikwe abko niarakwe mikadi gare munye aisete. **15** Niara rükadi jändrän tikwe mike gare munye tita niere munye, ñobtä ñan angwane jändrän jökrä tä ti Rünkwe, ye abko jen tikwe arato, aisete Ngöbö Üai rükadi jändrän tikwe mike gare munye tita niere.

Nitre ja töitikaka Jesube, btä kä rabadi nuäre Jesu tuareta

16 Akwa mtare bä jötrö munkwe ñan ti tuadreta mda, akwa yehti bä jötrö munkwe ti tuadita mda, nieba Jesukwe nun ja töitikaka benye.

17 Angwane nun ruäre ja töitikaka Jesube kä rababa niere jae kwärikwäri:

¿Niara tö nibi dre niei nie amarehti nibi ñäke kore nie se? Bä jötrö nikwe ñan tuadreta, nini kwe, yehti bä jötrö angwane nikwe tuadita bobuta, nini kwe. Erere bike nikenta Rün kanti, nini kwe. **18** ¿Se abko tö nibi dre niei nie amarehti, bä jötrö, nibi niere se? ¿Se abko dre nieta kwe amarehti ñan nebe nuke gare jire chi nie? rababa niere jae kwärikwäri.

19 Yebtä abko nun tö rababa kukwe ngwaintari Jesuye abko Jesukwe gaba nunbtä, käkwe nieba nunye:

Bä jötrö munkwe ñan ti tuadreta, tikwe nini, bti bä jötrö munkwe ti tuadita, tikwe nini munye, ¿ye abko dre nini tikwe abko munta ngwentari jae kwärikwäri ñan ñan? **20** Ti bike kukwe era erere niere munye abko krörö: Kä kebera nuke angwane, bä jötrö munkwe ja müaidi amne mun moto rabadi nôtöte, akwa nitre nünanka Ngöbö rüere abko btä kä rabadi nuäre krübäte. Mun moto rabadi nôtöte ja jiebtu, akwa yehti kä rabadita nuäre munbtä, aisete kä ulire ye käi rikwitadikata jötrö munbti.

21 Yebtä abko ti bike kukwe bä mike krörö: Meri tä kite ja ngibiare angwane, ja tare nikadi kri kwe ngäbäkre ngibiabtä, ye tära neme gare ie, aisete tä neme ulire. Akwa ngäbäkre tära däre kwe angwane, tä ja tare nike krübäte ye käita nikwitekata jökrä bti, ñobtä ñan angwane ngäbäkre tä däre kwe ye abko käita neme nuäre krübäte btä, aisete ja tare nikata kwe, ye abko käita nikwitekä bti. **22** Ye kwrere arato, munta ulire mtare ñobtä ñan angwane ti näinta, akwa ti jatadita mun tuenta angwane, kä rabadita bäri nuäre munbtä, akwa kä nuäre ye abko ni mda mda käkwe ñan diandre-kata jire chi munkän. Ti rükadita mun ngätäite abko käi rabadi bäri nuäre munbtä. **23** Ye ngwane mentokwäre munkwe ñan kukwe ngwiandretari mda tie, akwa ti bike kukwe era erere niere munye abko krörö: mun tö dre ye, ye erere munkwe käre ti Rün ye ti käbti angwane, biandi jökrä kwe munye. **24** Mun jataba ja töitike tibe kena abti kä nuke mtare mun ngämi jändrän käre jire chi ti Rün ye ti käbti, akwa mtare mentokwäre munkwe jändrän käre ie ti käbti angwane, biandi kwe munye. Yebtä kä nuäre rabadi täte jökrä munbtä.

25 Tita kukwe bä mike mtare munye, btä tikwe blitaniri, akwa kä jatadi köböiti angwane, tikwe ñan kukwe bä mikadre mda munye, akwa tikwe blitadi metre ta ti Rünbtä munbe. **26** Ne aisete ti näinta ti Rün kanti, ye ngwane

mentokwäre tikwe ñan jändrän kārādre munkrā ti Rūnye, akwa mun ara jire kākwe jändrän kārādi au jakrā ti Rūnye ti kābti, **27** ñobtä ñan angwane munta ti tarere amne ti jatani Ngöbökri abko munkwe mikani era jae. Yebtä abko ti Rūn ara jire kätä mun tarere, aisete jändrän kārāta munkwe ti kābti abko ti Rūn kākwe biandi munye. **28** Ti nāma ti Rūn kānti. Ti jataba nūne mun ngātāite kā nebtā, akwa mtare abko ti bike kā mīkekāta kā nebtā, aisete ti bike nikenta ti Rūn kānti, nieba Jesukwe.

29 Angwane nun ja tōitikaka Jesube kākwe nieba mda ie:

Mtare mata blite era metre amne mata kukwe bā mīke ñakare mda, **30** aisete mtare nun ngāmi kukwe ngwentari mae, kānenkri nun bike dre dre ngwentari, ye garera mae, nibi tuen nunye amne, nunkwe ñan kukwe ngwiandretari jire mda mae abko nibi tuen nunye, aisete ma jatani Ngöbökri abko nibira era nunkrā, nunkwe nieba Jesuye.

31 Abtä Jesukwe nieba mda nunye:

iMtare ti kukwei nibi era munkrā ñan ñan, akwa ne kānenkri ñakare ya! **32** Mtare kā nūkerā gwāngwarbe angwane, mun nāin iti iti jene jene kwārākwārā amne munkwe ti mikadite kaibe. Akwa ti Rūn tikwe kākwe ñan ti mikadite kaibe akwa tādi tibe, aisete ti ñan rabadre kaibe. **33** Tita kukwe ne niere jökrā

kore munye, mun rabadre nūne ketetibe tibe angwane, kā jāme Ngöbökwe rabadre munbtā abko-käre. Akwa mun tādi nūne kā nebtā nitre nūnanka Ngöbö rüere ngātāite angwane, munkwe ja tare nikadi kri tōdekabtā tibti, akwa kukwe jökrā Ngöbö rüere kā nebtā abko tikwe ganaibarera kwārābe, aisete munkwe nūnanka dite jabtā amne munkwe ñan kā jūrā ngwian jabtā. Abko kore se, nieba Jesukwe nun ja tōitika-ka benye.

Jesukwe ja di kārābare Ngöböye jakrā

17 **1** Jesukwe blitaba ünān jökrā kore, bti nikraba kā kāinbti kwe, kākwe nieba Ngöböye:

Tata, ti krūtadre, bti ti rükadreta nire abko makwe kā kitani ti kāne, ye erere nūra, aisete ti ma Odei ne kākwe ma mikadre ütiāte kri jae, abkokäre makwe ti ma Odei ne mika ütiāte kri jae, **2** ñobtä ñan angwane nitre nūnanka ma rüere kā nebtā, ngātāite makwe ni dianinkā ruäre abko makwe biani tie ni ye rabadre nūne käre-käre kā kāinbti, abkokäre ni jökrā nūnanka kā nebtā ye makwe mikani gare jökrā tāte ti ma Odei neye.

3 Akwa nitre biani tie makwe, ye rabadre nūne käre-käre, abkokäre ma abko Ngöbö itibe era metre rabadre gare kuin ietre amne ti Jesukristo juani makwe kā nebtā, ye abko rabadre gare kuin ietre, ye

aibe köböire rabadre nūne käre-käre mabe.

4 Mdakäre abko, tikwe ma mikani ütiāte kri kā nebtā amne makwe sribi biani nūendre tie, ye erere namani bare tāte jökrā tie. **5** Ne aisete, kā ne dāte ngāmi, kānenkri ti nāma ma kānti angwane, ti nāmane mikani ütiāte kri ma ben gwaire, ye kwrere makwe ti mikata ütiāte kri bobuta ma ben gwaire Tata.

Jesukwe ja di kārābare Ngöböye nitre ja tōitikaka ben krāke

6 Mdakäre abko, nitre nūnanka ma rüere, ngātāite makwe ni dianinkā ruäre abko makwe biani tie. Niaratre ye abko ie tikwe ma mikanina gare kuin amne niaratre ye abko makwe jökrā, akwa makwe biani tie amne ma kukwei kani ngābti kwetre, kākwe mikani era jae. **7** Mtare jändrän jökrā bianta tie makwe, ye abko tā kite makri nena gare kuin ietre, **8** ñobtä ñan angwane makwe ja kukwei biani tie, ye abko tikwe diribarera ietre amne kani ngābti kwetre. Ne aisete ti jatani makri, ye nūkani gare metre ietre amne makwe ti juani abko mikani era kwetre, kätä tōdeke tibti. **9** Makwe niaratre biani tie amne niaratre abko makwe, aisete tita ja di kārere krāke mae, akwa nitre nūnanka ma rüere ye krāke ti ja di kārere ñakare

mae mtare, ñobtä ñan angwane niaratre abko ñakare makwe aisete. **10** Mdakäre abko, jändrän jökrā tikwe ye abko makwe arato amne jändrän jökrā makwe abko tikwe arato. Ye abko, ni biani tie makwe ye köböire ti abko ütiāte kri nena gare. **11** Erere arato, tikwe ñan nūnandi mda kā nebtā, akwa nitre biani tie makwe, ye rabadi nūne kā nebtā amne ti abko nāin nūnenta mabe.

Tata, ma abko deme. Ma kā ütiāte kri, ye mden makwe biani tie arato, yebti makwe niaratre ngibia kuin, ma btā ti tā ketetibe, ye kwrere niaratre rabadre nūne ketetibe gwaire arato, abkokäre makwe niaratre ngibia kuin. **12** Ye abko, ma kā ye mden makwe biani tie arato amne, ti tā nūne niaratrebe kā nebtā angwane, ni biani tie makwe ye tita ngibia-re ma kābti, amne ni biani tie makwe ye abko ñan nikaninta jire iti mento tikān. Akwa ma kukwei tā tikani Judas Iscariotebtā ye rabadre bare, abkokäre niara tā nianinte tikān amne rabadi mento mabtā käre-käre kā ja tare nikakrā ye kānti.

13 Mtare ti bike nikenta ma kānti Tata, akwa ti tā kā nebtā angwane, nitre ja tōitikaka tibe biani tie makwe abko krāke tita ja di kārere mae. Yebtä abko kā nuäre kri tibtä, ye kwrere kā rabadre bāri nuäre btātre abko tita kārere mae krāke. **14** Mdakäre abko,

tikwe ma kukwei diribare ietre, akwa nitre nünanka ma rüere, kwrere tita nüne ñakare jire ma rüere amne, ye kwrere nitre ja töitikaka tibe ñan nena nüne ma rüere, aiseite nitre nünanka ma rüere tä bätä ngwen btätre. **15** Akwa ye ngäniene, ñan makwe nitre ja töitikaka tibe ye diandrekä kä nebtä abko tita ribere mae, akwa makwe ngibiadre rüe Satana ngäniene abko tita ribere mae. **16** Ti abko ñakare nitre nünanka ma rüere kwere, ye kwrere nitre ja töitikaka tibe abko ñan nena nüne ma rüere, aiseite bätä ngwianta btätre.

17 Akwa nitre ja töitikaka tibe kākwe nünandre bāri deme amne sribidre bāri metre kwetre makrä, abkokäre makwe niaratre kwita käre köbö kwatirekwatire ma kukwei era metre yebti.

18 Angwane nitre nünanka ma rüere, ngätäite makwe ti juani kä nebtä, ye kwrere arato tita nitre ja töitikaka tibe juen niaratre ngätäite. **19** Tita ja mike jenena nünakäre makrä amne sribikäre makrä, ye kwrere niaratre rabadre mikani jenena makrä nünakäre deme amne sribikäre makrä.

Ni jökrä tödekaka Jesubti, kräke Jesukwe ja di käräbare Ngöböye

20 Mdakäre abko, ñan nitre biani tie makwe noko aibe

kräke tita ja di kärere mae, akwa niaratre nāin kukwe kuin tibtä niere ni mda mda-ye, ye abko nire nire kākwe tödekadi tibti niaratre kukwei köböire, nitre ye kräke tita ja di kärere mae arato. **21** Ma ti Rün tikwe töita ketetibe tibe amne tita ketetibe mabe, ye kwrere nitre tödekaka tibti tibti, ye makwe die mika ja töi mike gwaire jökrä nünakäre kuin jabe kwärikwäri, abkokäre tita ja di kärere mae kräke. Nitre tödekaka tibti tibti ye rabadre ketetibe nibe arato abko köböire makwe ti juani kä nebtä, ye rabadre era nitre nünanka ma rüere ye kräke, abkokäre tita ja di kärere mae kräke. **22** Mdakäre abko, makwe ti mikani ütiäte kri, ye kwrere tikwe niaratre mikani ütiäte arato, ye köböire abko niaratre töi rabadre ketetibe jökrä ño ti amne mata ketetibe gwaire ye kwrere abko krörö: **23** Tita nüne niaratrebtä amne mata ketetibe tibe, ye kwrere jire niaratre rabadre ni itibe kwrere nünakäre makrä. Ye abko, makwe ti juani kä nebtä amne mata ti tarere, ye kwrere mata nitre tödekaka tibti tarere, ye rükadre gare nitre nünanka ma rüere yeye, abkokäre nitre tödekaka tibti ye töi rabadre ketetibe jökrä ni itibe kwrere abko tita ribere mae.

24 Tata tikwe, nitre ja töitikaka tibe amne ni mda mda kākwe tödekadi tibti, ye

makwe biani tie, aiseite ti tädre mdente, ye kanti tädre siba tibe, ie ti tö. Amne makwe ti mikani ütiäte kri, kākwe ja di kri bā nuäre biani tie, ye niaratre kākwe tuadre arato, ie ti tö, ñobtä ñan angwane kä ne däte ngämi, känenkri ma nämane ti tarere aiseite.

25 Tata, käre mata kukwe era metre erere nuene amne, nitre nünanka ma rüere abko ie ma gare ñakare, akwa tie ma gare kuin, amne makwe ti juani ye abko nena gare nitre ja töitikaka tibe nokoye.

26 Amne tikwe ma mikanina gare ietre, akwa tikwe ma mikadi gare janknu ietre ma Üai köböire, ye köböire abko nita ja tarere kwärikwäri, ye kwrere jire niaratre kākwe ja taredre kwärikwäri arato amne, ti ara jire rabadre nüne niaratrebtä, abkokäre tikwe ma mikadi gare janknu ietre. Abko kore se, nieba Jesukwe niara Rün Ngöböye.

Jesu kani ngite

(Mateo 26.47-56; Marcos 14.43-50; Lucas 22.47-53)

18 **1** Jesukwe kukwe nieba ünän jökrä kore, bti ngurun kä Cedrón, ye kwärä nakriri Jesu rikaba nun ja töitikaka benbe. Jesu rikaba ye kanti abko oli-bo krie nämane nökan, kanti Jesu rikaba nun ja töitikaka benbe. **2** Jesu nämanena gätäre bäre bäre kä ye kanti nun ja töitikaka benbe, aiseite Judas, Jesu kitaka ngise kämikadre, ye ie kä ye

nämanena gare arato. **3** Ne aiseite, batibe Judas jataba nitre krörökrörö jie ngwena: nitre rükä romanobo kwati amne guardia ju blitakrä Ngöböbe ngi-biabtikä abko nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkientre amne nitre bariseo kākwe juani. Nitre jataba nuke Judabe ye abko nämā nāin jändrän rükrä ngwena kisetekisete. Erere arato, nämā nāin ñukwä amne ñotra ngwena kisetekisete.

4 Akwa Jesu abko, btä kukwe rakadikä ño ño, ye garera ie, aiseite nieba kwe ietre:

¿Munta nāin nire kēnēne ye? nieba kwe ietre.

5 Niaratre kākwe nieba mda Jesuye:

Jesu Nazarebo kēnānta nun-kwe, nieba kwetre ie.

Angwane Jesukwe nieba mda ietre:

Ti ara tā nete, nieba Jesukwe ietre.

Angwane Judas, Jesu kitaka ngise kämikadre ye nämā nūnaninkä siba nitre ye ngätäite.

6 Angwane, Ti ara tā nete nieba Jesukwe, ye btäräbe nitre rükaba kwati Jesu rüere ye kākwe näntebata ja jiebti angwane, rikaba jökrä temen se kwrere.

7 Angwane Jesukwe niebata mda ietre:

¿Munta nāin nire kēnēne ye? niebata kwe ietre.

Angwane niaratre kākwe niebata Jesuye:

Jesu Nazarebo kēnānta nun-kwe, niebata kwetre ie.

8 Abtä Jesukwe niebata mda ietre:

Ti ara tä nete, tikwe nini mun-ye. Akwa munta näin ti kănene ne ngwane, nitre ja töitikaka tibe noko aibe munkwe tuametre nikenta jirekâbe, nieba Jesukwe ietre.

9 Kukwe ye rakakaba kore, ñobtä ñan angwane Jesukwe blitaba krörö Ngöböbe abko raba-dre bare abkokäre: “Nire nire biani tie makwe, ye abko ñan riateba jire iti tikän,” nieba kwe, erere rababa bare.

10 Angwane Simón Pedro nâma yete kâkwe ngitra jabtä diankaba kwatate, bti ni iti kâ Malco olo küde ruenkri tikakaba ta kwe ie. Malco ye abko nâma-ne klabore ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkienkwe abko olo tikakaba Simón Pedrokwe.

11 Abtä Jesukwe nieba Pedroye: Ngitra ye miketa kwatate yete. Ti Rün ara jire kite ti mike jän-drän tare krübäte nuene, ¿se abko tikwe ñan nuendre ya? nieba kwe ie.

Jesu jänikani Anás kânti

(Mateo 26.57-58; Marcos 14.53-54; Lucas 22.54)

12 Bti nitre rükä romanobo amne dänkien kwetre btä guardia ju blitakrä Ngöböbe ngibia-btikä rükaba ye abko kâkwe Jesu kaba ngite, bti mäkâteba kwetre, **13** bti jârikaba kâne kwetre nebe Anás kânti. Anás ye abko Caifás

köbrän. Anás abko kâkwe sribi-barera nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkien kwrere, akwa kâ ye ngwane abko Caifás nâmane nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkiene. **14** Bati Caifás ne mden kâkwe niebare krörö Jesubtä nitre israelitaye: Ni israelita ñan krütadre jökrä, abkokäre ni itibe krütadre ni israelita jökrä kräke amne täte, niebare kwe.

Pedrokwe Jesu rükaninte kâne

(Mateo 26.69-70; Marcos 14.66-68; Lucas 22.55-57)

15 Jesu jârikaba ngite angwane abko Simón Pedro btä ni ja töitikaka Jesube rikaba iti mda siba Jesu jiebtä.¹ Angwane ni ja töitikaka Jesube rikaba iti Jesu jiebtä, ye abko nâmanena gare nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkien yeye, aisete rikaba ju bäre ki teri Jesube. **16** Akwa Pedro abko rababa nûnaninkä ki jukweibtä. Abtä ni gare kuin nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkienye, ye rikaba, kâkwe blitaba meri jukwe ngibiabtikä yete ben angwane, rikaba Pedro ngwena ju bäre ki teri arato. **17** Angwane meri ye kâkwe nieba Pedroye:

¿Ma abko ja töitikaka ni se ben arato ñan ñan? nieba kwe ie. Abtä Pedrokwe nieba ie: Ñakare. Tita ja töitike ñakare ben, nieba kwe.

¹ 18.15 Ni ja töitikaka Jesube nikani Simón Pedrobe ye abko Juan kâkwe tärä ne tikani nütüta.

18 Ye ngwane abko, kâ rababa tibo krübäte, aisete nitre klabore amne guardia ju blitakrä Ngöböbe ngibiabtikä kâkwe ñukwä bukateba, bti nâma träse angwane, Pedro nâma ñukwä träse siba niara-trebe yete.

Kukwe ngwianintari Jesuye

(Mateo 26.59-66; Marcos 14.55-64; Lucas 22.66-71)

19 Angwane Anás kâkwe sribarera nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkien kwrere, ye mden rikaba kukwe ngwentari Jesuye nitre ja töitikaka benbtä amne kukwe ño diri nâmane Jesukwe, ye abko rikaba ngwentari. **20** Angwane Jesukwe nieba ie:

Nitre israelita tä ja ükekrö sinagagate amne ju blitakrä Ngöböbe kânti abko ie käre tita dirire amne tita blite ni jökrä ngwäreki, aisete tita blite ñakare gore nitre ja töitikaka tibe aibe ben. **21** ¿Se ñobtä abko tita kukwe ño dirire abko ma kite ngwentari ti ara jire ie ye? Nitre ti kukwei nuaka nuaka ye ben tikwe blitabare kukwe mden mdenbtä ye gare kuin jökrä ietre, aisete makwe kukwe ye ngwiantari ietre, nieba Jesukwe Anäye.

22 Jesukwe ñäkäba kore, yebtä abko guardia ju blitakrä Ngöböbe ngibiabtikä kâkwe Jesu metaba tokobee ja kâne, kâkwe nieba ie:

¿Nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkien abko ie

mata ñäke kore ya? nieba kwe ie.

23 Jesu kâkwe nieba mda ie:

Tikwe kukwe nini, ye mden blo abko niere tie. ¿Akwa tikwe kukwe nini ye tä dbe ne ngwane, ñobtä mata ti mete niere tie? nieba Jesukwe ie.

24 Angwane Jesu nâma mäkä-ninte abko Anäkwe juanba mda nebe dänä Caifás kânti. Caifás abko nâma nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkiene kâ ye ngwane abko kânti Jesu juanba kwe.

Pedrokwe Jesu rükaninte bobu, bämä

(Mateo 26.71-75; Marcos 14.69-72; Lucas 22.58-62)

25 Akwa Anás nâmane kukwe ngwentari Jesuye angwane abko, Pedro abko nâma ñukwä träse yete angwane, ni iti kâkwe nieba ie:

¿Ma abko ñakare ja töitikaka ni se ben arato ya? nieba kwe ie. Angwane Pedrokwe ja rükan-teba, kâkwe nieba:

Tita ja töitike ñakare ben yeri, nieba kwe.

26 Yebti ni klabore nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkien kräke, akwa ni olo tika-kaba kwärä ie Pedrokwe abko mräkä kâkwe nieba Pedroye:

¿Ma ye täni siba ben olibo nurai kânti sete tikwe turi, nibi ruen tie ya? nieba kwe ie.

27 Akwa Pedro abko kâkwe ja rükantebata, ye btäräbe antlan-kwe ngwänänba, Jesukwe nieba ie, ye kwrere rakakaba.

Jesu jänikani Pilato ngwärekre
(Mateo 27.1-2,11-14; Marcos 15.1-5;
Lucas 23.1-5)

28 Jesu nämä Caifás kánti, bti järeikaba mda gobran romanobo ngwärekre angwane kä jatabara ngwen. Akwa nitre israelita ji dokwäte ñan rikaba Jesu ngwena nebe gwi gobran kánti, ñobtä ñan angwane nitre ñakare israelita, kánti niaratre rikadre nebe gwi angwane, kukwe nämäne úkaninte nitre israelitakwe nünankrä dbe Ngöbö ngwärekre, ye rüere ja mikadre ngite kwetre amne ñan rabadre dbe Ngöbö ngwärekre abtä ñan rabadre mrö bieta Pascuakrä kwete siba, abtä ñan rikaba gwä. **29** Abtä Pilato jataba blite bentre ju bäre, käkwe nieba ietre:

¿Drebtä munta ni ne kite ngite? nieba kwe.

30 Angwane nitre israelita ji dokwäte käkwe nieba:

Ni ne ja mike ngite ñakare, akräke nun ñan jatadre ngwena jire chi müre ketadre mae nete, nieba kwetre.

31 Abtä Pilatokwe nieba mda ietre:

Ni noko ngwenante, bti kukweta úkaninte ño mun ngä-täite ni kitakäre ngite, ye kwere munkwe kukwe úkate kräke au, nieba kwe mikakäre yakrä jae.

Akwa nitre israelita ji dokwäte käkwe nieba mda Pilatoye:

Ni ngite abko munkwe müre ketadre ye abko mun romanobo-kwe köböi biani ñakare nunye,

aisete nun ñan raba ni mda müre kete, nieba kwetre.

32 Ja krütadi ño nieba Jesu-kwe, ye erere rababa bare köbö ye näire. **33** Yebtä Pilato rikaba gwä, käkwe Jesu käreba, bti niebare kwe ie:

¿Ma abko jrei nitre israelitakwe bkänä ya? niebare kwe ie.

34 Abtä Jesukwe niebare mda ie:

¿Mata kukwe ngwentari tie ja töibti ya o ni mdakwe blitabare tibtä mabe, aiseite mata kukwe ngwentari kore tie? niebare kwe Pilatoye.

35 Angwane Pilatokwe niebare Jesuye:

Ti abko ñakare israelita, aiseite ma jrei nitre israelitakwe ya, ñakare ya, ye abko ñakare ütiäte tikrä, akwa nitre nünanka ma käite amne nitre blitaka Ngöbö-be ni mda mda diäre dänkientre käta ma kite ngite müre ketadre tie, aiseite drebtä makwe ja mikani ngite niere tie, niebare kwe ie.

36 Abtä Jesukwe niebare mda Pilatoye:

Ni kä nebtä tä jreire, ye kwere ti ñan rabadre jreire. Ti rabadre jreire niaratre kwrere, akräke rükä tädrera sribikä tikrä abko käkwe rüdre ti dokwäre amne ti ñan kadre ngite nitre israelitakwe. Ye mden kisete, ti abko ñakare jrei kä nebtä kwere, niebare kwe.

37 Abtä Pilatokwe niebare mda Jesuye:

¿Ma abko jrei bkänä ñan ñan? niebare kwe ie.

Angwane Jesukwe niebare ie:

Ti abko jrei makwe nini, ye kwrere bkänä, aiseite ti därebare kä nebtä amne nitre nünanka kä nebtä abko ie ti jatani kukwe era erere niere, aiseite nire nire tä nekete kukwe eratä abko käta ti kukwei kaen ngäbti amne tä mike täte, niebare mda Jesukwe.

38 Angwane Pilatokwe niebare mda Jesuye:

¿Kukwe mden abko era? niebare kwe.

Pilatokwe kukwe ngwianintari kore Jesuye, bti Pilato rikabata ju bäre bliteta nitre israelita ji dokwätebe, käkwe nieba ietre:

Ni ne ja mike ngite ñakare nibi tuen tie. **39** ¿Akwa bieta Pascua näire tikwe ni ngite tika-drete iti abko nuenta käre, aiseite jrei nitre israelitakwe ne tikadrette tikwe, ie mun tö nibi ya? nieba Pilatokwe.

40 Angwane nitre israelita jökrä rababa ngrente, kä rababa niere krörö:

¡Ni ye ñan tikate makwe!
¡Barrabás ye tikete! rababa niere.

Barrabás ye abko nämäne rü miketbe gobran romanobo rüere abko tikadrette, rababa niere Pilatoye.

Jesu kitani ngite müre ketadre krusobtä

(Mateo 27.15-31; Marcos 15.6-20;
Lucas 23.13-25)

19 **1** Abtä Pilato nikani käkwe Jesu kwata meta-mna köbti nitre rükäye. Erere nuenbare kwetre. **2** Angwane Jesu bä rabadre jrei kwrere,

abkokäre nitre rükä käkwe kri tukwä sribebare koronare abko mikani kwetre Jesu dokwäbti, bti dän bä tain drüne kitani kwetre Jesubtä mikakäre yakrä jae. **3** Bti namani niken känime Jesu ken, kä namani niere:

Jrei israelitakwe, ma raba nüne raire näre, namanintre niere Jesu mikakäre yakrä jae.

Bti namanintre Jesu mete tokobee ngwärebtä. **4** Yebti Pilato jataba ju bäre, käkwe nieba nitre israelita ji dokwäteye:

Jesu ja mike ngite ñakare nibi tuen tie, aiseite ti ki ngwenante munye nete tuen, nieba Pilatokwe ietre.

5 Erere bkänä, Jesu jätataba ju bäre angwane, kri tukwä sribebare koronare nämä dokwäbti amne dän bä tain drüne kitani btä abko te järeikaba ju bäre angwane, Pilatokwe nieba:

Ni ne ti bike miketa mun kisetekwe abko tä nete ne, nieba kwe ietre.

6 Angwane nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkientre amne guardia ju blitakrä Ngöböbe ngibiabtikä okwä raba-ba Jesubtä angwane, rikaba ngrente krikri be, kä rababa niere:

¡Müre kete krusobtä! ¡Müre kete krusobtä! rababa niere.

Abtä Pilatokwe nieba mda ietre:

Niara ngite ñakare nibi tuen tie, akwa mun tö müre ketai ne ngwane, ngwenante munkwe müre keta krusobtä, nieba kwe mikakäre yakrä jae.

7 Angwane nitre israelita ji dokwäte kākwe nieba mda Pilatoye:

Kukweta ūkaninte keteti Ngöbōkwe nun israelita ngätäite, ye rüere niarata ja mike ngite, ñobtä ñan angwane niarata ja Ngöbö Odei niere, ye abko kukweta ūkaninte nun ngätäite abko rüere tä ja mike ngite, aisete müre ketadre, rababa niere kore.

8 Jesu abko ja Ngöbö Odei nämane niere, ye jarabare Pilatoye angwane, bäri kä jürä namani btä. 9 Abtä nikaninta gwä, kākwe niebare Jesu ye:

¿Ma abko kä mdenbo era metre? niebare kwe ie.

Akwa Jesu abko namani kwekbe, ñākābare ñakare kwe Pilato käre. 10 Abtä Pilatokwe niebare ie:

¿Ti di tärä ma bien müre ketadre krusobtä amne ti di tärä arato ma tikatekäreta, ye gare ñakare mae ya amarebti ma ñan tö nibi ti kukwei kain ngäbti ye? niebare kwe ie.

11 Angwane Jesukwe niebare mda Pilatoye:

Ngöbōkwe ñan kä biandre mae ti müre ketadre, akräke ma di ñan rabadre jire chi ti bien müre ketadre, aisete nitre ti kita ngise mae müre ketadre, niaratre ye abko bäri ngite krübate Ngöböye makrä, niebare Jesukwe ie.

12 Ye ngwane mentokwäre abko Pilato namani kä känene jae Jesu tikatekäreta, akwa nitre israelita ji dokwäte rababa ngrente, kä rababa niere:

!Makwe ni ye tikaditeta ne ngwane, ma ñakare ja kukwe mukore emperadorebe! Mdakäre abko, nire tö ja mikai jreire Jesu kwrere, ni ye abko emperador rüere, rababa niere Pilatoye.

13 Nitre ji dokwäte rababa ñäke kore, ye jaraba Pilatoye angwane, rikaba Jesu ngwena ju bäre, bti kürä nämā gwi ja täkräre kukwe ükatekrä, yebti Pilato rababa tākānintbe. Kä te Pilato rababa tākānintbe ye abko kädian nämāne Gabata. Gabata abko Kä Jäkwatare nieta hebreore abko kanti Pilato nämāne tākānintbe. 14 Kä ye ngwane abko, köbö ja mikakrä biare köbö jadükakrä ngäbti bieta Pascua angwane, ye näire bäsi ñänä ruäre angwane Pilatokwe nieba krörö nitre israelita ji dokwäte yeye:

Jrei munkwe tä nete noko, nieba kwe.

15 Abtä nitre israelita ji dokwäte kākwe ngrateba bäri kri mda, kä rababa niere:

!Ngwena mento, ngwena mento müre ketadre krusobtä! rababa niere.

Abtä Pilatokwe nieba mda ietre:

¿Tikwe jrei munkwe biandre müre ketadre krusobtä, ie mun tö nibi ñan ñan? nieba kwe.

Angwane nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkientre kākwe nieba Pilatoye:

Emperador romanobo aibe tä jreire nunkwe. Nebti jrei mda ñakare jire nunkwe, nieba kwetremda ie.

16 Angwane nitre israelita ji dokwäte ye moto mikakäre jame, Pilatokwe Jesu bianba müre ketadre krusobtä rükätre romanoboye.

Jesu metani krusobtä

(Mateo 27.32-44; Marcos 15.21-32; Lucas 23.26-43)

Erere bkänä, nitre rükä rikaba Jesu ngwena müre ketadre krusobtä. 17 Jesu järeikaba angwane, rikaba kruso ngwena jakrä au kākä “Ni Dokwä Kroko Käi” nie nämāne abko kanti. Kä ye arabe abko kädianta Gólgota hebreore. 18 Kä ye kanti Jesu metaba krusobtä angwane, ni nibu metaba Jesubtä kwärikwäri müre ketadre, aisete Jesu rababa ni nibu ye ngätäite. 19 Angwane drebtä Jesu kitaba ngite, ye Pilatokwe tikamna krörö kri kukwäntä: “JESU NAZAREBO NERE ABKO JREI NITRE ISRAELITAKWE” abko tikamna Pilatokwe, bti mikamna krusobtä käin kwe. 20 Ye erere mikaba krusobtä käin angwane, nitre israelita kwati rababa ñäke tärä okwä yebtä, ñobtä ñan angwane känime juta Jerusalén köräbtä Jesu müre ketaba krusobtä. Erere arato, tärä okwä mikaba krusobtä käin, ye abko nämā tikani hebreore, latinore amne griegore, ni kwati rabadre ñäke btä abkokäre. 21 Pilatokwe tärä tikamna kore, yebtä abko nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkientre kākwe niebare Pilatoye:

Jrei nitre israelitakwe, ye makwe ñan tika kore, akwa

niarata bike jrei nitre israelitakwe, ye abko makwe tika kore, niebare kwetremda ietre:

22 Akwa Pilato abko kākwe niebare mda ietre:

Tikwe kukwe tikamna, ye erere rabadi tikani. Tikwe ñan kwitadre jire, niebare kwe ietre.

23 Akwa nitre rükä romanobo abko kākwe Jesu metaba krusobtä, yebti dän Jesukwe ñäkäbtiba ketabkä kwetremda, bti dianba otati jene jene kwe jakrä. Akwa dän nga dikani otati nükebe temen Jesu nämāne kite jabtä, abkobtä 24 nitre rükä romanobo kākwe nieba jae kwärikwäri:

Dän ne abko nikwe ñan ngian-drekä kiakia, aisete ari ja gaen btä. Nirekwe ganandi abko kwe rabadi, nieba kwetremda.

Ye kwrere bkänä nuenbare kwetremda. Ye kwrere abko, Ngöbö Kukwei nämāne tikani kira krörö Jesubtä abko rababa bare:

Dän tikwe dräibare jökrä jabtä kwetremda amne, dän nga tikwe abko btä ja gani kwetremda, *Salmos 22.18* nieta Ngöbö Kukweibtä abko erere nuenbare nitre rükä romanobokwe.

25 Angwane kruso btä Jesu nämā metani käin, kruso yebtä Jesu meye María nämā yete etbabe. Erere arato, Cleofas nän muko kädian nämāne María nämā siba amne María Magdala-bo nämā arato kruso ken yete Jesu mukore. 26 Angwane Jesu okwä rababa meyebtä angwane, ti ja töitakaka Jesube abko Jesu nämāne tarere kri abko nämā

Ni ne tā uba ñoi dime bien tomnane
Jesuye (Juan 19.28-29)

meye ken, abkobtä Jesu okwä rababa angwane, Jesukwe nieba meye:

Mama tikwe, ma ngobo makwe abko tä yete mabe ye, nieba kwe ie.

27 Bti ti ja töitikaka Jesube, ie Jesukwe nieba:

Ma meye makwe abko tä yete mabe, ye makwe ngibia, nieba kwe tie.

Jesukwe ñäkäba kore tie, ye näire mentokwäre tikwe Jesu meye kaba ngäbti ja gwiriete ngibiakäre.

Jesu krütani

(Mateo 27.45-56; Marcos 15.33-41; Lucas 23.44-49)

28 Jesukwe ñäkäba ünän kore, yebti sribi jatani neme bare jökrä ie, ye abko nämane gare ie,

aisete sribi mikani nuendre ie nämane tikani Ngöbö Kukweibtä abko rabadre bare täte, abkokäre nieba kwe:

Tomna nibi tie, nieba kwe.

29 Angwane kä ye kanti uba ñoi dime nämä kantra chi kwati abko nitre rükä romanobo rikaba, käkwe jändrän dân kukwän kwrere ye mritakaba jökrä uba ñoi dime yete, bti mäkäteba kwetre hisopo krie küdebtä, bti mikaba Jesu kadate kwetre.

30 Jesukwe uba ñoi dime ye ñaba ünän angwane, nieba kwe:

Sribita ti kisete, erere nibira bare täte jökrä tie, nieba kwe.

Ye btäräbe, Jesukwe ja dokwä gibiakaba timonkwäre, käkwe ja üai mikabata Ngöbö kisete angwane krütaba.

31 Köbö ye abko, köbö ja mikakrä biare köbö jadükakrä kräke amne, köbö jadükakrä ye nämane Pascua näire, aiseite bäri ütiäte. Ye mden kisete, nitre israelita ji dokwäte rikaba niere krörö Pilatoye:

Nitre tä krusobtä se krütadre jötrö, abkokäre ngüre ötarebtä, bti diandreta timon doboi mikadre, nieba kwetre.

32 Ye erere bkänä, nitre rükä romanobo rikaba käkwe ni iti ngüre ötabtäba käne, bti ni mda nämä krusobtä käin Jesu ken abko ngüre ötabtäba kwetre arato. 33 Yebti rikaba Jesu ngüre ötöbtä mda angwane, Jesu krütanina, btä okwä rababa, abtä Jesu ngüre ötabtäba ñakare kwetre.

34 Akwa ni rükä iti käkwe Jesu däkäteba bukohti kronante ta. Ye

btäräbe däri amne nö betakaba Jesu kronante ta. 35-37 Kukwe ye abko rakakaba kore tikwe tua ba ja okwä jenbti abko erere tita niere, aiseite kukwe era erere tita niere. Tita niere munye, ñobtä ñan angwane Ni Dianinkä Ngöbökwä abko btä kukwe rakadre-kä kore abko nämane tikani kira Ngöbö Kukweibtä abko erere rikaba neme bare krörö Jesubtä:

Niara kroko ötaninbtä
ñakare krati ie,

Salmo 34.20

nieta Ngöbö Kukweibtä. Mda-käre abko, nieta krörö:

Buko betadikä niara
kronante ta nitre

nünanka Jerusalén

okwäbti, *Zacarías 12.10*

nieta arato Ngöbö Kukweibtä. Ye erere rababa bare Jesubtä ti okwäbti, aiseite mun jökrä käkwe kukwe ne mikadre era amne tödekadre Jesubti, abkokäre tita niere munye.

Jesu doboi mikani

(Mateo 27.57-61; Marcos 15.42-47; Lucas 23.50-56)

38 Jesu krütaba, yebti José Arimateabo käkwe ja köböi käre-ba Pilatoye Jesu ngwäkä ngwian-käre doboi mikadre. José ye abko nämane dikekä siba Jesube, akwa nitre israelita ji dokwäte jürä rababa btä, aiseite nämä nekete tiebe Jesukri. José ye mden käkwe ja köböi käre-ba Pilatoye, ye erere rükabtiba Pilatoye angwane, José rikaba Jesu ngwäkä ngwena doboi mikadre. 39 Erere arato, Nicodemo rükaba

blite bati deo Jesube, Nicodemo ara rükaba José Arimateabobe, kä jataba mirra krie ngwäri sribebare mnüne amne kri kädianta aloce sribebare mnüne, ye abko mritani ketetibe kwe abko nämä rä bäre rükaba ngwena kabre, bäsi siä kwä kükü bti kwärä mikadre Jesu ngwäkäbtä, ñan rä rabadre kure abkokäre.

40 Angwane José btä Nicodemo käkwe kri ngwäri mnü ye mikaba dân ütiäte kri kädianta lino btä abko te Jesu ngwäkä mriate-ba kwetre, nitre israelita tä ni doboi mike ño, ye kwrere nuen-ba kwetre. 41 Yebti Jesu müre ketaba krusobtä, ye ken abko nura nämane nökani kabre angwane, kä ye kanti abko kä muani btin jäkwatate ni doboi mikakrä nämä kwati abko te ni doboi mika ngämi abko nämä yete, 42 abko te Jesu doboi mikaba, ñobtä ñan angwane kä mkä ye abko nämä känime juta Jerusalén yete amne köbö jadükakrä nitre israelitakwe abko jataba nüke angwane, ñan rabadre sribi ye nuene, aiseite Jesu doboi mikaba jötrö kä ye kanti.

Jesu nukaninta nire

(Mateo 28.1-10; Marcos 16.1-6; Lucas 24.1-12)

20 1 Yebti köbö kena bämänte dekä, María Magdalabo rikaba dobohti. Kä nämä iko dekä angwane rikaba. Yebti nikani nebe dobohti angwane, jä kri mikani kä mkä-bti, ye abko nämänena dianinkä mento, btä okwä namani.

2 Angwane nikani betekäta gwä-käre nebata Simón Pedro kanti amne ti ja töitikaka Jesube abko Jesu nämä tarere kri ye kanti, käkwe nieba nunye:

iNi Dänkien ngwäkä jänikani doboibti mentokwäre amne mikani mdente mda ñan nebe gare jire chi nunye! nieba kwe nunye.

3 Abtä Pedro amne ti rikaba mda Jesu doboi tuen. 4 Nun nibu rikaba betekä gwaire, akwa ti rikaba betekä bäri jötrö Pedrokrä, aiseite ti rababa käne doboibti. 5 Ti rababa doboibti, käkwe ja mikateba timonkwäre, bti tikwe nikraba nguse amne dän te Jesu mrianinte aibe nämä nguse, btä ti okwä rababa, akwa ti ñan rikaba nebe kä mkäte nguse. 6 Yebti Simón Pedro rikaba nebe köre ti jiebti angwane, rikaba nebe kä mkäte nguse angwane, dän kukwän te Jesu mrianinte ye aibe kwanba ie. 7 Mdakäre abko, dän kukwän mdara jire, te Jesu dokwä mrianinte, ye abko nämä mrianinkä kuin, nämä mikani jene-na dän kukwän bäri kri ye bare mento abko kwanba ie arato. 8 Yebti ti rababa käne doboibti abko rikaba nikren kä mkäte nguse arato angwane, kukwe nakaninkä ño ño Jesu-btä tikwe tuaba jökrä angwane, tikwe tödekaba bti. 9 Akwa ye känenkri, Jesu rükadreta nire tä tikani Ngöbö Kukweibtä, ye abko ñan nükani gare metre nun ja töitikaka Jesube

ie, aiseite nun ñan nämä mike era. Akwa tikwe tuaba angwane, batibe rababa era tikrä, käkwe tödekaba bti. 10 Yebti nun nibu ja töitikaka Jesube ye rikabata gwä nebata ja gwiriete.

Jesukwe ja mikani tuadre María Magdalaboye

(Marcos 16.9-11)

11 Angwane María rikabata nebata doboibti Pedro amne ti jiebti. Abti Pedro amne ti rikabata gwä angwane, María aibe namani müen doboibti. Niara namani müen kore, käkwe ja mikaninte timonkwäre nikrakäre kä mkäte nguse. 12 Angwane angele nämäne nibu nguse, btä okwä namani. Angeletre ye abko btä dän ngwen büre jökrä abko nämäne takänintbe nguse. Jesu dokwä nämäne, yekri angele nämäne iti amne Jesu ngoto, yekri abko angele nämäne iti mda abko btä María okwä namani. 13 Angwane angeletre ye käkwe niebare Mariaye:

¿Mata dre müaire ti mräkä? niebare kwetre ie.

Angwane María käkwe niebare mda:

Ti Dänkien ngwäkä jänikani tikän amne mikani mdente ñan nebe nüke gare tie, aiseite tita müaire ye, niebare kwe angeleye.

14 Mariakwe niebare kore, ye btäräbe nikrabareta ja trökri kwe angwane, Jesu nämäne känime ken, btä okwä namani. Akwa

Jesu ara nämäne yete abko ñan nükani gare Mariaye. 15 Akwa Jesukwe niebare ie:

¿Mata dre müaire ti mräkä? ¿Nire känantarita näin makwe? niebare kwe ie.

Akwa ni ye abko nämäne nura ngibiare, María namani nütüre, aiseite niebare kwe ie:

Ma nikani ti Dänkien ngwäkä ngwena ne ngwane, makwe mikani mdente mda, ye makwe nie tie, ti mräkä, amne ti näin tuenta, niebare kwe ie.

16 Abtä Jesukwe niebare mda ie:

iMaría! niebare kwe ie.

Ye btäräbe María nikwitaninte, käkwe niebare hebreore Jesuye:

iRabuni! niebare kwe. (Ye abko "Dirikä tikwe" niebare kwe.)

17 Angwane Jesukwe niebare mda ie:

Ti ngämi nikenta ti Rün kanti kä käinbti, aiseite makwe ñan ti ketate, akwa nänta ti mräkätre ja töitikaka tibe ye kanti amne makwe nie krörö ietre: Ti bike nikenta ti Rün amne mun Rün kanti kä käinbti. Erere arato, Ngöbö tikwe amne Ngöbö munkwe, kanti ti bike nikenta, tikwe nini, ye abko makwe nie kore ietre. Abko kore se, niebare Jesukwe Mariaye.

18 Ye erere bkänä, María nikaninta, namaninta gwi angwane, Dänkien tuani kwe ye tanba kwe nun ja töitikaka Jesube yeye. Erere arato, Jesukwe

blitabare ño ño ben, ye erere nieba jökrä kwe nunye.

Jesukwe ja mikani tuadre nitre ja töitikaka benye

(Mateo 28.16-20; Marcos 16.14-18; Lucas 24.36-49)

19 Yebti köbö kena bämante ye arabe näire nun ja töitikaka Jesube nämä ja ükaninkrö gwi, akwa nane nitre israelita ji dokwäte käkwe nun kadre ngite arato abko jürä rababa nunbtä, aiseite nun nämä ja ükaninkrö, ye kanti nunkwe jukwe dikaba jabti, akwa batibe Jesu rababa gwi amne rababa nünaninkä nun ja töitikaka ben ye ngätäite, käkwe nieba nunye:

Kä jame Ngöbökwé raba munbtä, nieba kwe nunye.

20 Jesukwe näkaba kore, ye btäräbe klabo träin kisebtä amne buko träin kronante mikaba tuadre kwe nunye angwane, kä rababata nuäre krübäte nunbtä nun Dänkien tuareta. 21 Angwane Jesukwe niebata mda nunye:

Kä jame Ngöbökwé raba munbtä. Ti Rün käkwe ti juani ño, ye kwrere ti bike mun juen arato, nieba kwe nunye.

22 Ye btäräbe müre takäba kwe nunbti, käkwe nieba nunye:

Ngöbö Üai Deme kaen ngäbti munkwe. 23 Nire nire ngite abko diandrekä btä munkwe niedi ie, ye erere Ngöbökwé dianinkära btä; akwa nire nire rabadi ngite kärekwé munkwe niedi ie, ye abko Ngöbökwé ñan ngite dianinkära btä, nieba Jesukwe nun ja töitikaka benye.

Bti Jesukwe kä mikakaba. 24 Jesu rükabata kena nun ja töitikaka ben ngätäite, ye näire abko ni iti ja töitikaka ben kädian nämä Tomás abko nämä ñakare nunbe yete. Tomás ye mden abko kädian nämä “Munkin” abko nämä ñakare angwane Jesu rükabata. 25 Yebti Tomás rükabata angwane, nun ja töitikaka Jesube kākwe nieba ie:

Nunkwe ni Dänkien turi mta-re, nunkwe nieba ie.

Akwa Tomás abko kākwe nieba mda nunye:

Tikwe ñan klabo träin tuadre kisete amne tikwe ñan kise kräkia mikadre klabo träinte, erere arato buko träin kronante, te tikwe ñan kise mikadre, ne ngwane tikwe ñan mun kukwei mikadre era jire chi, nieba kwe nunye.

26 Abti bāmān krati mda nun ja töitikaka Jesube nämä ja ūkaninkrōta jōkrā bāmānte angwane, Tomás nämä siba yete angwane, nunkwe jukwe dikaba arato, akwa batibe Jesu rababa gwi amne rababa nūnaninkā nun ngätäite, kākwe niebata nunye:

Kä jāme Ngōbōkwe raba muntā, nieba kwe nunye.

27 Yebti nieba kwe mda Tomāye:

Tomás, kise mike tie nete amne ti kise träin ne mike ñāräre, bti ti krona träin ne te kise krien tie, bti kukwe ñan tā nebe era makrā, ye kwrere makwe ñan nuen mda, kākwe kukwe tibtā ye mika era jae, nieba Jesukwe ie.

28 Angwane Tomākwe ngrate-ba kri, kākwe nieba Jesuye:

!Ma abko ti Dänkien tikwe amne Ngōbō tikwe! nieba kwe ie.

29 Angwane Jesukwe nieba mda ie:

Mata ti tuenta ja okwā jenbti, aisete ti ara abko makwe miri era, kākwe tōdiri tibtī ñan ñan; akwa nire nire tā ti tuen ñakare akwa tā ti kukwei mike era jae amne tā tōdeke tibtī, ni yebtā abko kā rabadi bāri nuāre krübāte amne Ngōbōkwe ja di biandi ietre, nieba Jesukwe Tomāye.

30 Jesu abko nämāne sribire nun ja töitikaka benbe kā nebtā angwane, Ngōbō di nämā ben ye bā mikakrā abko sribi ñan tuabare nuenba kabre mda kwe nun ja töitikaka ben okwābti, akwa ye abko tikwe tikaba ñakare jōkrā tārā nebtā. 31 Akwa munkwe kukwe kuin Jesubtā mikadre era jae amne Ni Dianinkā Ngōbōkwe abko Jesu ara amne niara abko Ngōbō Odei, ye abko rabadre era munkrā amne munkwe tōdekadre bti, abkokāre tikwe kukwe ne tikani. Mdakāre abko, munkwe tōdekadre Jesubti, ye kōbōire munkwe nūnandre kākēkäre Ngōbōbe, abkokāre tita kukwe ne tike.

Nitre ja töitikaka Jesube kākwe gwa gani kabre

21 1 Jesukwe ñākāba kore Tomāye. Abti Jesukwe ja mikabata tuadre mda nun ja töitikaka benye ñō okwā kri kädianta Tiberias ye kōrābtā. Ñō

okwā kri ne arabe kädianta Gali-lea arato, kanti kukwe rakakaba krörō: 2 Simón Pedro nämā Tomābe yete. Tomás ye arabe kädian nämā “Munkin” abko nämā yete. Erere arato, Natanael nūnanka juta Canāte kā Galileate amne Zebedeo ngobo nibu, btā nun ja töitikaka Jesube nämā nibu mda yete. 3 Angwane Simón Pedro kākwe nieba nunye:

Ti bike niken gwa gaen, nieba kwe.

Angwane nunkwe nieba Pedroye:

Nun bike niken siba mabe, nieba nunkwe.

Ye erere bkānā, rikaba, rankwaba rute amne rikaba gwa gaen. Akwa ye näire deo kābā rababa ñakare jire gwabtā.

4 Abti kā jataba ngwen dekā angwane, batibe Jesu rababa ñō okwā kōrābti yete, akwa Jesu ara nämā yete, ye abko ñan rükaba gare nunye. 5 Angwane Jesu kākwe nieba nunye:

¿Gwa tārā munkwe ya ti mräkātre? nieba kwe.

Nunkwe nieba ie:

Gwa ñakare nunkwe, nunkwe nieba Jesuye.

6 Abtā Jesukwe nieba mda nunye:

Krade kiteta ñōte küde ruenkri rubtā timon yete munkwe angwane, mun kābā rabadi, nieba kwe nunye.

Ye erere nunkwe nuenba angwane, gwa rababa kratibe dikaro kradete, aisete krade ñan rababa nākāita kukwāne nebata

rute nunye. 7 Angwane ti ja töitikaka Jesube abko Jesu nämāne tarere kri abko kākwe nieba Pedroye:

!Ni Dänkien ara tā ñō kōrābti se! tikwe nieba.

Tikwe nieba kore, ye jaraba Simón Pedroye angwane, jōtrō ngwarbe dān kitaba jabtā kwe, bti rankwaba ñōte, rikaba jūbenkā nebe Jesu kanti. 8 Angwane nun mda mda ja töitikaka Jesube abko rikaba ru ngwena janknu nebe ñō kōrābtā. Akwa gwa rababa kabre kradete, ye abko nun rikaba jāke bātārekā bātārekā nebe ñō kōrābtā. Nun nämā bā kanime bāsī metro sientō kra-ti nāre ñōkrā ken, aisete rababa gwa ngwena nebe ñō kōrābtā. 9 Abti rababa ñō kōrābtā jate, rankwaba timon angwane, ñukwā oto nämā bukaninte kwa-ti kwanba nunye. Ñukwā yebti abko gwa nämā mikani krati amne ban nämā mikani arato. 10 Angwane Jesukwe nieba nunye:

Gwa nōka munye, ye ngwen ruāre kukwadre nete, nieba kwe nunye.

11 Angwane jōtrō Simón Pedro rikaba rute kāin, kā rikaba krade ngwena nebe jate. Gwa krikri be nämā kradete, ye tanba angwane, gwa nämā sien-tō krati bti gre ketebu bti krā jātābti krāmā (153) kradete. Gwa nämā kabre kore, akwa krade rōtateba ñakare. 12 Yebti Jesukwe nieba mda nun ja töitikaka benye:

Mun jakwe mrōre, nieba kwe.

*Nitre ja töitikaka Jesube tä krade jake bätäreka bätäreka nebe nō köräbtä.
(Juan 21.7-10)*

Ye erere nun rikaba, akwa Jesu abko ni Dänkien ara abko rababa gare nunye, aisete Jesu abko nire ye abko ja ñan rükaba töre nunye ngwentari ie. **13** Yebti Jesukwe krõtaba nun ken, käkwe ban amne gwa dianba kisete, bti bianba kwe nunye kwetadre. **14** Ne ngwane abko Ngöbökwe Jesu mikaninta nire, yebti Jesukwe ja mikaba tuare bämäkäre nun ja töitikaka benye.

Jesukwe blitabare Simón Pedrobe

15 Nunkwe mröba ünän jökrä angwane, Jesukwe nieba Simón Pedroye:

Simón, Jonás ngobo, ¿mata ti tarere bäri ni mda mda noko ngwä ya? nieba kwe ie.

Angwane Pedrokwe nieba mda ie:

Jän, ti Dänkien. Ma tare kri tikwe ye garera mae, nieba kwe Jesuye.

Angwane Jesukwe nieba mda ie:

Nitre tödekaka tibti tä obeja ngäbäli kwrere, ye makwe buka, nieba kwe Pedroye.

16 Yebti Jesukwe niebata bobuta ie:

Simón, Jonás ngobo, ¿mata ti tarere era metre ya? nieba kwe ie.

Angwane Pedrokwe niebata Jesuye:

Jän, ti Dänkien. Ma tare kri tikwe, ye garera kuin mae, nieba kwe ie.

Angwane Jesukwe nieba mda ie:

Nitre tödekaka tibti tä obeja kwrere, ye makwe ngibia, nieba kwe ie.

17 Yebti bämäkäre Jesukwe niebata mda Pedroye:

Simón, Jonás ngobo, ¿mata ti tarere era metre ya? nieba kwe ie.

Jesukwe kukwe arabe ngwian- tariba bämä jire ie, abtä moto

rababa ulire, käkwe nieba Jesuye:

Ti Dänkien, kukwe gare jökrä mae, aisete ma tare kri tikwe, ye gare kuin mae, nieba kwe ie.

Abtä Jesukwe nieba mda ie: Nitre tödekaka tibti tä obeja kwrere, ye makwe buka, nieba kwe ie.

18 Yebti Jesukwe nieba mda ie:

Ti bike kukwe era erere niere krörö mae: Ma nämane bati angwane, ma nämane ja dätere, bti ma tö nämane nebe rikai mdente erere, kanti ma nämane niken. Akwa ma rabara unbre angwane, makwe ja küde aibe ngökadite amne ni mdakwe dän kitadi mabtä amne, ma ñan tö näin abko kanti ma jänäin, nieba Jesukwe Pedroye.

19 Jesukwe nieba kore Pedroye, ye abko Pedro krütadi ño krusobtä abko Jesu tö rababa niei biare ie, abkokäre nieba kore kwe ie. Erere arato, Pedro krütadre, yebti abko Ngöbö rabadre käikitaninkä kri abko Jesukwe mikaba gare ie, käkwe nieba kore ie. Yebti Jesukwe nieba mda Pedroye:

¡Makwe dikaka janknu ti jiebti, ie ti tö! nieba kwe ie.

20 Jesu amne Pedro nämä dikekä ño köräbäre, ye btäräbe Pedrokwe nikrabata ja jiebti angwane, ti ne mden Jesu nämä tarere, ye rükaba niaratre jiebti abko btä Pedro okwä rababa. Ti nämä takänintbe känime Jesu ken mröre mrä Jesube Pascua näire angwane, tikwe nieba

Jesuye: ¿Ti Dänkien, nirekwe ma kitadi ngise ma rüeye müre keta- dre? tikwe nieba Jesuye abko rükaba Jesu amne Pedro jiebti. **21** Ti ne mden abko rikaba tuen Pedroye angwane, Pedrokwe nieba Jesuye:

¿Ti Dänkien, niara sebtä abko dre rakadikä? nieba kwe Jesuye.

22 Abtä Jesukwe nieba Pedroye:

Ti tö rabadre ni se mikai nüne janknu angwane, tädre nire angwane ti jatadreta kä nebtä, aisete ye ñan rabadre ütiäte makrä. Akwa ma abko käkwe dikaka janknu ti jiebti, nieba kwe ie.

23 Jesukwe nieba kore Pedroye, yebtä abko ti ñan krütadre jire abko ja mräkätäre ruäre tödekaka Jesubti kä rababa niere jae kwärikwäri. Akwa Jesukwe ñan nieba kore, akwa nieba krörö kwe: “Ti tö rabadre ni se mikai nüne janknu angwane, tädre nire angwane ti jatadreta kä nebtä, ye ñan rabadre ütiäte makrä,” nieba Jesukwe. **24** Ti abko btä Jesukwe blitaba Pedrobe abko käta tärä ne tike amne, tikwe kukwe tuaba Jesubtä ja okwä jenbti erere tita niere metre, aisete kukwe ne abko era metre erere abko gare nie. **25** Jesu nämane sribire kä nebtä angwane, sribi kri namani bare kabre mda ie, aisete kukwe ye tikadre jökrä ja täritäri täräbtä angwane, tärä ye käi rabadre ñakare kä nebtä, raba ruen tie. Abko kukwe nakaninkä kore Jesubtä. Abko kore se. Ne ngörä.